

TRONDHEIM KOMMUNE
Tråanten tjielte

Kommunedirektøren

Barnehagebehovsplan 2023

Perioden 2023-36. Vedtatt av bystyret i Trondheim 1.2.24

Forord

Barnehagen er en viktig arena, der barn skal få utvikle seg i trygge og stimulerende omgivelser, finne venner, leke og lære. Barnehagen skal gi trygg og god omsorg og samtidig stimulere til lek, utvikling og utforskning på barns premisser. Barnehagens betydning kommer til syne i offentlige utredninger og stortingsmeldinger.

Stortingsmelding nr. 41 *Kvalitet i barnehagen* trekker frem målsettingen om å skape et utdanningssystem som gir alle like muligheter for læring, fremmer tidlig innsats og bidrar til sosial utjevning. I tillegg fokuserer Melding til Stortinget nr. 24 *Framtidens barnehage* særlig på kvalitet og styrking av barnehagen som læringsarena.

Barnehagebehovsplanen skal gi bystyret et beslutningsgrunnlag som sikrer at det er tilstrekkelig barnehagekapasitet i kommunens delområder, på kort og lang sikt. Barnehagebehovsplanen omhandler vurderinger av forhold som påvirker behovet i kommunen, blant annet barnetallsutviklingen, barnehagekapasiteten, tilstanden for dagens barnehageanlegg, framtidig etterspørsel og utviklingen av barnehagestrukturen i kommunen. Gjennom det politiske saksframlegget om planen, inviteres bystyret til å ta stilling til overordnede føringer og tiltak. Arbeidet med barnehagebehovsplanen har foregått i 2022 og 2023.

Kunnskapsdepartementet sendte 1. november 2023 forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter som omhandler styring og finansiering av barnehagesektoren. Høringsfristen er 1. februar 2024. Forslag av spesiell betydning for barnehagebehovsplanen er kort beskrevet, men planen tar ikke høyde for lovendringer som senere blir vedtatt av Stortinget.

Planarbeidet er utført i tett samarbeid mellom oppvekstadministrasjonen og byutviklingsområdet. Prosjektgruppen har bestått av Marianne Bruket, Helle Rastad Pedersen, Øystein Brynhildsvoll Hansen, Elen Cecilie Isdahl og Vidar Kvamstad (prosjektansvarlig). Sveinung Ø. Eiksund fra byplankontoret har levert prognoser og annet kildemateriale til planarbeidet. Styringsgruppen har bestått av finansdirektør Olaf Løberg, byutviklingsdirektør Bente Næverdal, kommunalsjef barnehage Marianne Bruket og oppvekst- og utdanningsdirektør Lasse Arntsen (prosjekteier). Behovet for revisjon av barnehagebehovsplanen vil bli vurdert fra år til år, og spesielt som følge av eventuelle endringer i barnehageloven. Bystyret behandlet planen i sak 1/24 den 1.2.24. Bystyrets vedtak er tatt inn i plandokumentet.

Trondheim kommune, 4.12.23, revidert 1.2.24

Lasse Arntsen
Oppvekst- og utdanningsdirektør

Vidar Kvamstad
Seniorrådgiver fagstab

Bystyrets vedtak i sak 1/2024 den 1.2.2024

Vedtak:

1. Bystyret tar barnehagebehovsplanens beskrivelse av dagens tilbud, barnetallsutviklingen og behovet for å tilpasse barnehagekapasiteten i de ulike bydelene på kort og lang sikt, til orientering.
2. Bystyret ber kommunedirektøren arbeide for å utvikle en barnehagedekning og -struktur innenfor en ramme som er bærekraftig, ut fra lærings- og oppvekstmiljø, økonomi, miljø, helse og byutvikling. Mangfold i tilbudet og valgfrihet for barnefamilieene skal vektlegges.
3. Det skal etableres tilfredsstillende barnehagedekning i områder som er viktige i vedtatte byutviklingsstrategier, for å bidra til at barnefamilier etablerer seg og blir boende.
4. Det skal sikres tilfredsstillende barnehagedekning i levekårsutsatte områder, for å bidra til høy barnehagebruk.
5. Bystyret vedtar langsiktige mål for tilpasning og utvikling av barnehagekapasiteten i byens delområder, med 100-130 prosent dekning i sentrumsområder og i arbeidsplass- og studentkonsentrasjoner, og 95 prosent dekning i øvrige områder.
6. Bystyret tar til etterretning at langsiktige mål for barnehagedekningen innebærer at kapasiteten må justeres ned i områder som Elgeseter, Persaunet, Eberg, Åsvang og Klæbu.
7. Bystyret tar til etterretning at langsiktige mål for barnehagedekningen innebærer at kapasiteten må justeres opp i områder som Reina, Jarlheimssletta, Lilleby, Leangen, Brøset, Brundalen, Reppe, Nidarvoll/Sunnland, Sjetne og Heimdal vest. Rekkefølgen vil avhenge av hvilke områder som bygges ut først, og hvor barnetallet øker mest.
8. Bystyret tar til etterretning at ut fra dagens lovverk må behovet for styrt nedjustering av barnehagekapasiteten skje gjennom avvikling eller redusert utnyttelse av kommunale barnehager. Kriterier for avvikling av barnehager i områder med vedvarende overkapasitet skal vurderes ut fra barnehagenes funksjonelle, tekniske, pedagogiske og økonomiske egnethet.
9. Bystyret slutter seg til at tiltak som forlenger levetiden på eksisterende anlegg og som sikrer tilfredsstillende fysiske leke- og læringsmiljø og arbeidsmiljø, skal prioriteres i investeringsbudsjettet for barnehagene i årene framover. Deretter prioriteres tiltak som øker barnehagekapasiteten i prioriterte byutviklingsområder, og deretter tiltak for utjevning av kapasiteten og som begrenser transportbehovet knyttet til levering og henting i barnehagene.
10. Bystyret slutter seg til et program for å rehabilitere og utvikle funksjoner og kvaliteter i eldre kommunale barnehager.
11. Forslag til tiltak for å justere barnehagekapasiteten og ta vare på eksisterende barnehageanlegg behandles gjennom årlige handlings- og økonomiplaner.
12. Bystyret ber om at kommunen i forkant følger med på om det kommer behov for nye tilrettelegginger og arbeider raskt å tilrettelegge når det dukker opp nye behov.

Flertallsmerknad fra MDG, H, KrF, PP, V, SP, Ap, INP, FrP, SV, R: Bystyret understreker at det at nærbarnehager må sikres som reelt alternativ også for barn med nedsatt funksjonsevne, når familiene ønsker det.

Innhold

Forord	3
Bystyrets vedtak i sak 1/2024 den 1.2.2024	4
Innhold	5
1. Bakgrunn og hensikt	7
1.1. Bakgrunn for planarbeidet	7
1.2. Innhold og hensikt med barnehagebehovsplanen	7
1.3. Planprosess og involvering	8
1.4. Kilder og metodikk	8
2. Barnetallsutvikling, barnehagetilbud og barnehagebruk i dag	10
2.1. Barnetallsutviklingen i kommunen	10
2.2. Barnehagedekningen i kommunen	11
2.3. Barnehagetilbud og barnehagebruk i opptaksområdene	12
2.4. Barnehagekapasitet og utnyttelse	15
3. Forutsetninger for planleggingen	17
3.1. En robust og bærekraftig barnehagestruktur	17
3.2. Lov og retningslinjer	18
3.3. Kommuneplanens samfunnsdel	18
3.4. Bærekraftig byutvikling og lokaliseringskriterier for barnehager	20
3.5. Langsiktige mål for lokal barnehagekapasitet	21
3.6. Forholdet til privat barnehagesektor	23
3.7. Barnehagenes størrelse og utforming	25
3.8. Kommunale barnehagers tilstand	26
3.9. Kriterier for avvikling av kommunale barnehager	28
3.10. Prioritering av investeringer	30
4. Barnehagetilbudet i 14 opptaksområder	31
4.1. Singsaker/Bispehaugen/Kalvskinnet	32
4.2. Lilleby/Lade	38
4.3. Strindheim/Berg/Eberg	43
4.4. Ranheim/Hansbakken/Charlottenlund/Brundalen	48
4.5. Vikåsen/Solbakken/Åsvang	53
4.6. Nidarvoll/Nardo	58
4.7. Bratsberg/Utleira/Steindal	63
4.8. Ila/Åsveien/Nyborg	68
4.9. Byåsen/Hallset/Stavset/Dalgård	73
4.10. Romolslia/Flatåsen/Huseby	78
4.11. Sjetne/Okstad/Tonstad/Hårstad/Rosten	83
4.12. Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem	88
4.13. Spongdal/Rye/Nypvang	93
4.14. Sørborgen/Tanem	98
5. Samlet tiltaksplan	102

5.1. Oppsummering av tiltak på kort og lang sikt	102
5.2. Aktuelle tiltak for å tilpasse barnehagekapasiteten i opptaksområdene	103
5.3. Tiltak for økt kapasitet i byvekstområder	105

Voldsminde barnehage

1. Bakgrunn og hensikt

1.1. Bakgrunn for planarbeidet

I juni 2003 vedtok Stortinget ambisiøse føringer for utbygging av barnehagesektoren. I november samme år behandlet bystyret en utbyggingsplan for barnehager med vedtak om full barnehagedekning i 2006. Trondheim kommune satset aktivt som barnehageeier og ble en av de første storbyene til å ha full barnehagedekning. I en periode med omfattende barnehageutbygging fra 2004-2014, ble om lag tre fjerdedeler av nye barnehageplasser etablert i kommunal regi. Gjennom samarbeid med de andre storbyene satte Trondheim kommune fokus på framtidens barnehagebygg, og i 2005 vedtok bystyret det første funksjons- og arealprogrammet for kommunale barnehager. Programmet ble revidert i 2014.

Barnehagebehovsplanen for perioden 2004-07 ble i årene etter fulgt opp av flere politiske saker. Både i 2009, 2016 og 2020 ble det orientert om status for barnehagetilbudet og barnehagebruken i kommunen. Ved utgangen av 2022 hadde ca. 97 prosent av barn i alderen 1-5 år plass i barnehage. Kartleggingene som er gjort i forbindelse med den nye barnehagebehovsplanen, har vist at bystyrets føringer om lokalisering av barnehager er fulgt opp, både hva angår lokalt tilbud og tilbud lokalisert inn mot og ved store arbeidsplasskonsentrasjoner.

Etter en betydelig nedgang i barnetallet har barnehagesektoren i flere år hatt en overkapasitet. Usikkerhet rundt utviklingen i fødselstallene, og en stor andel private barnehager, gjør det utfordrende å sikre riktig kapasitet i de kommunale barnehagene. Samtidig fører utbygging av nye, store boligområder til at barnehagebehovet øker i deler av kommunen.

Som det fremgår av [kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2024-27](#), forventes en årlig nedgang på ca. 50 barn i barnehagealder (1-5 år) for de neste fire årene. Deretter er antallet barn forventet å øke i påfølgende tiårsperiode. Prognosen er usikker, ettersom mange av barna som skal begynne i barnehage i løpet av planperioden ennå ikke er født. Den forventede barnetallsøkningen skal i første omgang håndteres ved å benytte ledig kapasitet i eksisterende barnehager.

1.2. Innhold og hensikt med barnehagebehovsplanen

I formannskapssak [189/22](#) ble det skissert en plan for innhold i og arbeid med barnehagebehovsplanen. I saken ble justering og tilpasning av barnehagekapasiteten, og ivaretagelse av eksisterende barnehageanlegg vektlagt. Siden da er det arbeidet med å oppdatere prognoser og utvikle verktøy for å sikre oversikt over status og utfordringer. Det er også sett på erfaringer fra arbeid med tidligere skolebehovsplaner.

Hensikten er at bystyret, gjennom barnehagebehovsplanen, skal få et beslutningsgrunnlag som sikrer at det er riktig kapasitet i de ulike byområdene, både på kort og lang sikt. Barnehagebehovsplanen omhandler vurderinger av forhold som påvirker behovet i kommunen, blant annet barnetallsutviklingen, dekningsgrader, tilstanden for dagens barnehageanlegg, framtidig kapasitet og utviklingen av barnehagestrukturen i kommunen.

Planperioden er 2023-36, som omfatter inneværende handlings- og økonomiplanperiode i tillegg til de neste 10 årene. Selve planen inneholder fakta og utredninger, der vurderinger av barnehagetilbudet i de 14 opptaksområdene i kommunen står sentralt. Tilhørende saksframlegg til bystyret vil foreslå målsettinger for prioritering av investeringer, mål for barnehagedekning for de ulike opptaksområdene og kriterier for avvikling av barnehager der det er overkapasitet. Barnehagebehovsplanen vil gi noen retningsvalg og grunnlag for prioriteringer, men det forutsettes at forslag til investeringer behandles gjennom handlings- og økonomiplanen.

1.3. Planprosess og involvering

Det er gjennom arbeidet utarbeidet en plan for involvering av relevante målgrupper i både kommunale og private barnehager. Barnehagesektoren ble først orientert om planarbeidet ved at arbeidsutvalg for kommunale og private barnehager ga innspill til opplegget for planarbeidet.

Utkast til barnehagebehovsplan er presentert for arbeidsutvalgene for de kommunale og private barnehagene, representanter for eiere for private barnehager og for hovedtillitsvalgte og hovedverneombud i november 2023. Både Fagforbundet og Utdanningsforbundet har gitt innspill om behovet for fremtidig revisjon av planen og at hovedtillitsvalgte blir koblet på.

1.4. Kilder og metodikk

Barnehagestatistikk er hentet fra Statistisk Sentralbyrå, og prognoser for barnetallsutvikling er utarbeidet av Trondheim kommune ved byplankontoret. Som grunnlag for framstilling av barns bosted og barnehagebruk er det hentet data fra kommunens opptakssystem for barnehageplass. Dette materialet er satt sammen i et regneark som beregner barnehagedekning og barnehagekapasitet på kommunenivå, i opptaksområder for barnehage og i skolekretser. Kartene som viser barnehagens plassering er utarbeidet av byplankontoret med grunnlag i status per august 2023.

Andre kilder til gjennomgangen av hvert opptaksområde (kapittel 4) er hentet fra:

- Kommunedirektørens reviderte forslag til ny [kommuneplanens arealdel for 2022-2034](#) datert 15.09.2023
- [Plan for areal til offentlige tjenester 2022-2060](#) datert august 2022 (sak 197/22 av 17.11.22)
- [Boligfeltbasen](#) som er del av Trondheimsregionen.no, datert 22.8.23
- [Funksjons- og arealprogram for kommunale barnehager i Trondheim](#), datert 19.6.14
- [Reguleringsplaner med barnehage - veileder](#), Trondheim kommune, 29.6.17

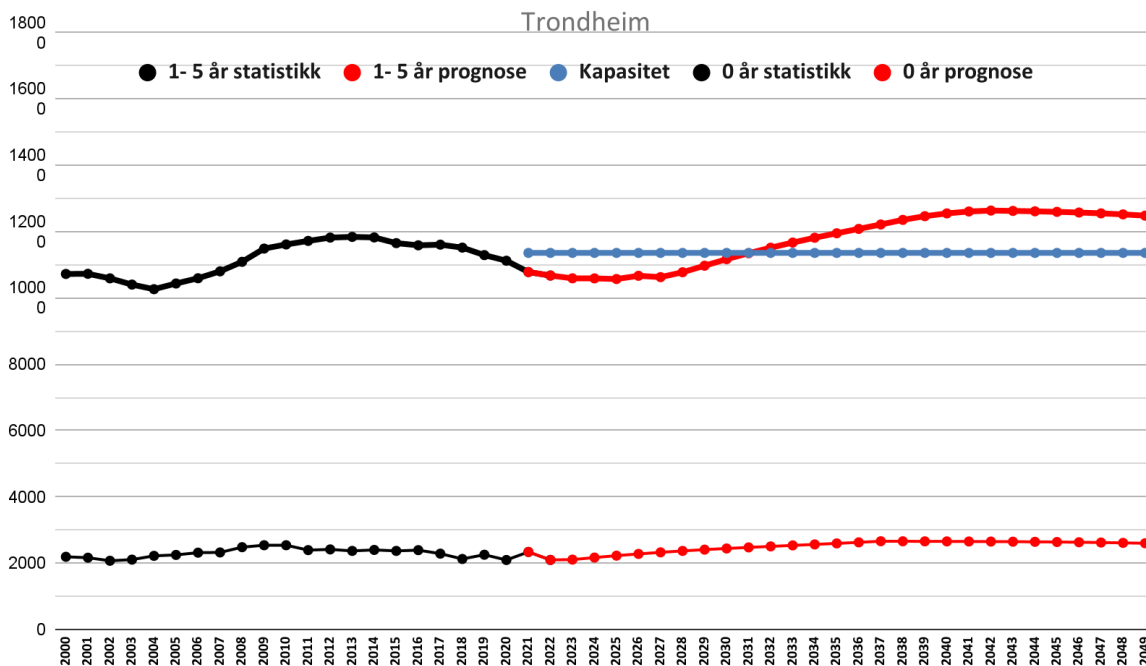

Kolstad barnehage

2. Barnetallsutvikling, barnehagetilbud og barnehagebruk i dag

2.1. Barnetallsutviklingen i kommunen

Fra 2000 til 2013 økte aldersgruppen 1-5 år med ca. 1.100 barn. Etter dette har barnetallet i denne gruppen blitt tilsvarende redusert, og ved utgangen av 2022 var barnetallet i alderen 1-5 år tilbake på samme nivå som i 2000. Dette skyldes først og fremst færre fødte barn. Etter 2010 har samlet fruktbarhetstall, det vil si antall fødte barn per kvinne, blitt kraftig redusert. Denne endringen er lik ellers i storbyene og for landet som helhet. Trondheim har i tillegg hatt en noe høyere utflytting enn innflytting for aldersgruppen 1-5 år. Tendensen har vært at mange av familiene flytter ut fra sentrum innen barnas skolestart, og enkelte flytter til nærliggende kommuner. Figuren viser antall bosatte barn i Trondheim i aldersgruppen 0 år og 1-5 år fram til 2022, og prognose for årene fram til 2049.

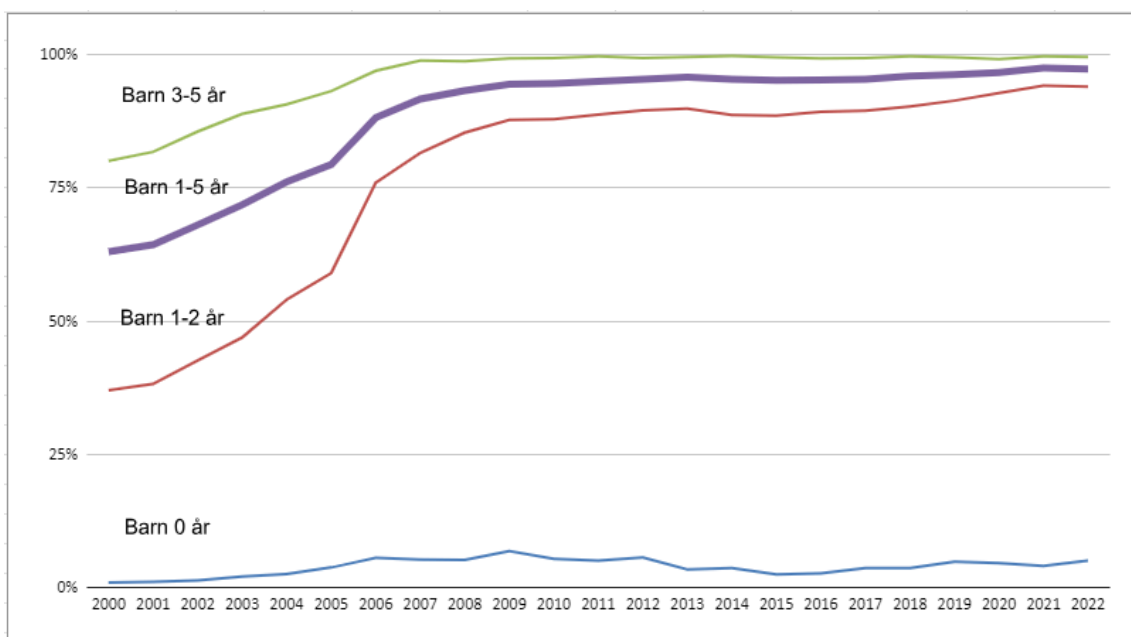
Figur 1: Bosatte barn 0 år og 1-5 år i Trondheim kommune. Statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049 (TR2022M_T2023). Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Prognosen i figuren er den samme som er lagt grunn i kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan for perioden 2024-27, med middels vekst (TR2022M_T2023). Prognosen viser en flat utvikling de nærmeste årene, før barnetallet øker til vel 12 000 i 2036. Dette representerer en økning på 1400 barn. Dagens fruktbarhetstall er lagt til grunn i de første årene, mens videre er det lagt inn en svak økning i fruktbarheten, på samme nivå som økningen i SSBs framskrivninger. Veksten fra 2029 skyldes både forutsetningen om økende fruktbarhet og at antallet kvinner som får barn er økende.

2.2. Barnehagedekningen i kommunen

Trondheim kommune nådde målet om full barnehagedekning i 2006, som en av de første storbyene i landet. Målet ble nådd som følge av en omfattende utbygging av tilbudet. Ved utgangen av år 2000 var det rundt 6.400 barn med plass i barnehager og familiebarnehager. Mot slutten av 2008 var dette økt til vel 10.000. Etter dette har veksten flatet ut, og ved utgangen av 2022 var det 10.378 barn i barnehagene. Om lag 60 prosent av barna går i kommunale barnehager. Det reelle omfanget av utbyggingen har vært betydelig større enn netto tilvekst av plasser. I den første fasen måtte utbyggingen øke andelen småbarnsplasser og ta høyde for nedgang i bruk av deltidsplasser. Det er i tillegg bygd mange barnehageanlegg som har erstattet midlertidige eller eldre anlegg.

Med begrepet *barnehagedekning* menes antall barn med barnehageplass av totalt bosatte barn innenfor et område, vist i prosent. I år 2000 var barnehagedekningen på henholdsvis 38 og 80 prosent for aldersgruppene 1-2 og 3-5 år. Ved utgangen av 2008 var denne dekningsgraden økt til henholdsvis 85 og 99 prosent. Dekningsgraden for aldersgruppen 1-2 år er i dag på 93,9 prosent, mens dekningsgraden for aldersgruppen 3-5 år har vært stabil, og ligger på 99,5 prosent. Andelen barn i barnehager som var 0 år ved utgangen av året, var høyest i perioden 2006-09. Den gangen var målsettingen at alle som søkte til hovedopptaket, skulle få tilbud om plass. Fra 2010 ble målet om barnehagedekning knyttet til barn med lovfestet rett til barnehageplass, det vil si barn som har fylt ett år innen utgangen av august. I løpet av 2016 og 2017 ble den lovfestede retten utvidet til at barn som fyller ett år i september, oktober eller november, det året det søkes om barnehageplass, har rett til plass innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år. Barn som er født i desember er fortsatt ikke gitt tilsvarende lovfestet rett til plass.

Figur 2: Barnehagedekningen i Trondheim kommune etter barnas alder. Statistikk fra Kostra pr 15. desember i årene 2000-22.

Ved utgangen av 2022 var barnehagedekningen i Trondheim for aldersgruppen 1-5 år 97 prosent, mens gjennomsnittet for storbyene er 94 prosent (ASSS). De fleste storbyene ligger nær 100 prosent dekningsgrad for aldersgruppen 3-5 år. I de siste årene har det også vært en økning i barnehagedekningen blant de aller yngste barna, men den varierer fortsatt mellom storbyene. Trondheim hadde i 2022 den nest høyeste dekningsgraden for aldersgruppen 1-2 år med 93,9 prosent, etter Tromsø kommune.

Barnehagedekningen i Trondheim har i flere år vært stabil rundt 96-97 prosent. De viktigste forholdene som kan påvirke etterspørsel i tiden fremover vurderes å være lokal tilgang på plasser, nivå på foreldrebetalingen, moderasjonsordninger og kvaliteten på tilbudet. Dette styres av statlige lover og virkemidler, og kommunal satsing. Selv om foreldrebetalingen er justert ned de siste årene, er det usikkert om dette fører til særlig høyere etterspørsel. Det forventes en viss økning i etterspørselen for ettåringer, som følge av forslag i statsbudsjettet for 2024 om å fjerne kontantstøtten for barn som er 20-23 måneder gamle. Dersom barn født i desember får en lovfestet rett til barnehageplass, så vil også dette øke barnehagebehovet noe. Per i dag vurderes det at det ikke foreligger styringssignaler som vil føre til en vesentlig økning av barnehagebehovet. Ut fra nevnte vurderinger, i tillegg til at kommunen har god tilgang på barnehageplasser, anslås dekningsgraden ved utgangen av planperioden (2036) til 97 prosent, altså likt med dagens nivå.

2.3. Barnehagetilbud og barnehagebruk i opptaksområdene

Det har vært et mål å tilby barnehageplass i nærområdene til barnas bosted, et ønske foreldre har gitt klart uttrykk for gjennom tidligere behovsundersøkelser og det årlige barnehageopptaket. Historisk sett har det vært store ulikheter i tilbudet, mellom de ulike delene av byen. Den viktigste årsaken til dette er ulikt historisk utbyggingsmønster i byområdene, og at barnehageutbyggingen har vært en del av den samme utviklingen.

Planleggingen av barnehageutbyggingen og opptaket til barnehageplass tar utgangspunkt i skolekretsene og grupperinger av 14 *opptaksområder*. Et opptaksområde består av to til fem skolekretser. Fra 2020 ble Klæbu et eget opptaksområde i Trondheim kommune. Barnehagedekningen angir forholdet mellom antall barnehageplasser og antall bosatte barn i hvert av områdene, og sier dermed noe om tilbudet i hvert område. Det vil likevel ikke si noe om antall brukte barnehageplasser, eller i hvilken grad barn blir transportert til barnehager i andre opptaksområder.

Tabellen under viser sammenhengen mellom barnas registrerte bosted og hvor barna har barnehageplass, sortert etter opptaksområder. Dette gir et bedre bilde av hvordan barnehagetilbudet blir benyttet i kommunen. I tillegg er tallene sammenlignet med tilsvarende kartlegging i 2008, 2015 og 2020.

Tabell 1: Barnehagetilbud og barnehagebruk for aldersgruppen 1-5 år. Prosentandelene er beregnet ut fra antall bosatte barn i hvert av byens opptaksområder. Statistikk fra opptakssystemet fra barnehageåret 2022/2023.

Nr	1	2	3	4
Opptaksområder	Tilbudet av barnehageplasser innenfor opptaksområdene (barnehagekapasitet)	Andel bosatte barn med plass i eget opptaksområde	Andel bosatte barn med plass i eget eller "tilstøtende" opptaksområde	Andel bosatte barn med plass i eget område eller annet sted i kommunen (barnehagebruk)
Kalvskinnet/Singsaker/Bispehaugen	139%	73%	85%	91%
Lilleby/Lade	82%	71%	78%	95%
Strindheim/Berg/Eberg	121%	79%	91%	98%
Ranheim/Hansbakken/Charlottenlund/Brundalen	85%	75%	86%	97%
Vikåsen/Solbakken/Åsvang	119%	74%	92%	96%
Nidarvoll/Nardo	98%	74%	77%	94%
Bratsberg/Utleira/Steindal	78%	72%	83%	96%
Ila/Åsveien/Nyborg	98%	76%	83%	97%
Byåsen/Hallset/Stavset/Dalgård	84%	77%	87%	97%
Romolslia/Flatåsen/Huseby	102%	82%	82%	95%
Sjetne/Okstad/Tonstad/Hårstad/Rosten	102%	87%	87%	95%
Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem	76%	72%	72%	96%
Spongdal/Rye/Nypvang	91%	84%	84%	94%
Sørborgen/Tanem	90%	89%	89%	96%
Totalt Trondheim 2022	96%	77%	84%	97%
Totalt Trondheim 2020	95%	78%	85%	95%
Totalt Trondheim kommune i 2015	95%	74%	83%	95%
Totalt Trondheim kommune i 2008	94%	64%	77%	94%

Tilbudet av barnehageplasser innenfor hvert opptaksområde (barnehagekapasiteten)

Kolonne nr 1 viser antall barnehageplasser som er i bruk i hvert opptaksområdene, som andel av antall bosatte barn. Denne kapasiteten utnyttes av de barna som bor i hvert område, men også av barn som er bosatt i andre områder. I tillegg er det i flere områder en overkapasitet i form av ledige arealer i barnehagene som ikke benyttes.

Barnehagekapasiteten bestemmes av hvor store leke- og oppholdsareal barnehagene har. Kapasiteten i tilbudet er høyest inn mot sentrale deler av byen, og lavere lenger ut fra sentrum. Dette er i tråd med tidligere vedtatte mål for lokalisering av barnehager.

Det er fortsatt betydelig variasjon mellom opptaksområdene. Det er likevel i de siste årene oppnådd en bedre utjevning og tilpasning av tilbudet til bosettingsmønsteret i mange av opptaksområdene. De lokale endringene de siste årene skyldes utvikling i antall bosatte barn, men også at det er gjennomført kapasitetjusteringer både opp og ned.

Lavest kapasitet har opptaksområdene Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem og Bratsberg/Utleira/Steindal, hvor andelen barnehageplasser i forhold til bosatte barn utgjør henholdsvis 76 og 78 prosent. I begge disse områdene er det planlagt utvidelse av kapasiteten i 2023 og 2024, ved henholdsvis Risvollan og Lund barnehager. Det er opptaksområdet Lilleby/Lade som relativt sett har hatt størst vekst i barnetallet fra 2015 til 2022. Som følge av dette har kapasiteten i tilbudet blitt redusert fra en overdekning i 2015 til en dekning på 82 prosent i forhold til antall bosatte barn i 2022. Her er det planlagt utvidelse av kapasiteten i 2026-27 gjennom utvidelse av Voldsminde barnehage.

Andel bosatte barn med plass i eget opptaksområde

Kolonne nr. 2 viser hvor stor andel av de bosatte barna som har barnehageplass i eget opptaksområde. Det vil si at man både bor og benytter barnehage i eget område. For hele kommunen gjelder dette i gjennomsnitt 77 prosent av barna. Denne situasjonen er noe forbedret fra 2015 (74 prosent) og vesentlig forbedret fra 2008 (64 prosent). Dette er et resultat av barnehageutbyggingen, men også nye opptakskriterier fra 2010, som sier at plassene i opptaksområdet prioriteres til lokalt bosatte barn. I de siste fem årene, med barnetallsnedgang i flere områder, har det blitt lettere å kunne tilby plass innenfor det opptaksområdet barna er bosatt i. Det er likevel fortsatt stor variasjon mellom opptaksområdene, fra 71 prosent til 89 prosent. Lavest ligger opptaksområdene Lilleby/Lade, Bratsberg/Utleira/Steindal og Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem. Den beste situasjonen er i Klæbu, hvor 89 prosent av bosatte barn har barnehageplass i eget opptaksområde.

Andel bosatte barn med plass i eget eller "tilstøtende" opptaksområde

Kolonne nr. 3 viser andelen bosatte barn som benytter barnehageplass i eget eller i tilstøtende opptaksområde. Det vil si at man har barnehageplass i rimelig nærhet til bosted. I 2022 gjaldt dette i snitt 84 prosent av barna, mens i 2015 og 2008 var denne andelen henholdsvis 83 prosent og 77 prosent. Situasjonen i de ulike opptaksområdene varierer mellom 72 og 92 prosent. I deler av byen kan det for enkelte familier være like naturlig å benytte barnehager i et annet opptaksområde enn det man bor i.

Andel bosatte barn med plass i eget område eller annet sted i kommunen (barnehagebruk)

Kolonne nr. 4 viser den totale andelen barn som benytter barnehage, med plass i eget område eller et annet sted i kommunen. Dette er altså et uttrykk for omfanget av *barnehagebruken*. Gjennomsnittet for kommunen er på 97 prosent, som er en økning på to prosent fra 2015. Barnehagebruken har, siden 2015, gått opp i flere av opptaksområdene.

Det har den blant annet gjort i området Kalvskinnet/Singsaker/Bispehaugen, men barnehagebruken er fortsatt lavest i kommunen (91 prosent) i dette området. Dette kan skyldes usikkerhet om bostedsadresse og barnehagebruk for en del barn i dette området. Opptaksområdet Romolslia/Flatåsen/Huseby har hatt en positiv økning i barnehagebruken, fra 91 prosent i 2020 til 95 prosent i 2022.

2.4. Barnehagekapasitet og utnyttelse

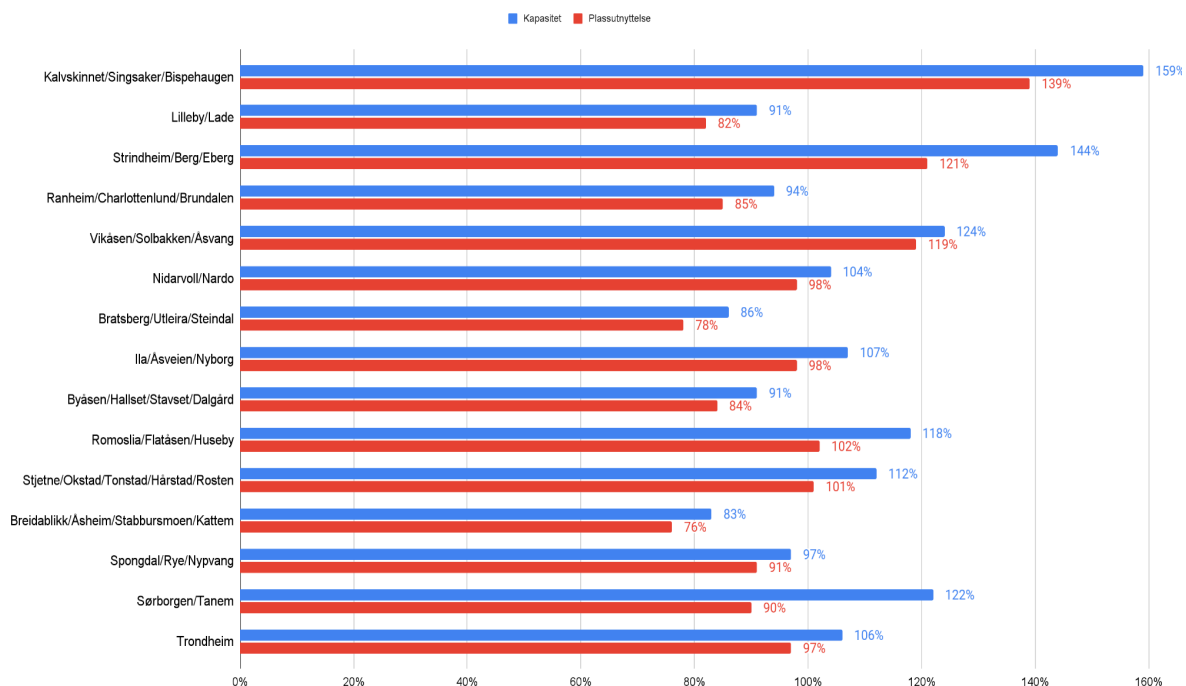
Barnehagenes maksimale plassutnyttelsen bestemmes av størrelsen på formelt godkjent leke- og oppholdsareal. Ut fra dette arealet beregnes antall plasser for den enkelte barnehage. Trondheim, som de fleste andre kommuner, legger til grunn 4 kvadratmeter per barn over tre år og om lag 1/3 mer (ca. 5,3 kvadratmeter) per barn under tre år. Utearealet i barnehagen bør være om lag seks ganger så stort som innendørs leke- og oppholdsarealet. Private barnehager i Trondheim følger stort sett den samme arealnормen som kommunen har lagt til grunn.

Figuren under viser samlet barnehagekapasitet og plassutnyttelse i kommunens 14 opptaksområder. *Barnehagekapasiteten* er beregnet som totalt antall godkjente plasser, i prosent av antall bosatte barn i hvert område (blå søyle).

Med *plassutnyttelse* menes antall plasser som utnyttes på det gitte tidspunktet. Barna som bruker plassene vil i hovedsak være bosatt i opptaksområdet, men noen av plassene benyttes også av barn som transporteres dit fra andre områder. I figuren er dette vist som en prosentandel av bosatte barn i hvert område (rød søyle).

Figuren viser at nesten alle opptaksområdene har en viss overkapasitet (forskjellen mellom blå og rød søyle), det vil si at det er flere plasser i barnehagene enn det som utnyttes. Overkapasiteten er betydelig i enkelte områder, som følge av barnetallsnedgangen i kommunen de siste ti årene.

Eksempelvis er Kalvskinnet/Singsaker/Bispehaugen et område med betydelig overkapasitet. Den blå søylen viser en kapasitet på 155 prosent i forhold til antall bosatte barn. Samtidig viser den røde søylen en plassutnyttelse på 139 prosent i forhold til bosatte barn, noe som indikerer at det er mange plasser i dette området som brukes av barn bosatt andre steder i kommunen. Selv om det er gjort aktive tiltak for å redusere kapasiteten de siste ti årene, så hadde kommunen samlet sett en overkapasitet på 106 prosent i 2022. Dette utgjør nærmere 700 barnehageplasser i form av ledig leke- og oppholdsareal i kommunen. I kapittel 4 vurderes behovet for justering av kapasiteten.

Figur 3: Barnehagekapasitet (blå) og plassutnyttelse (rød) i 14 opptaksområder og kommunen som helhet ved utgangen av 2022, beregnet i prosent av bosatte barn.

3. Forutsetninger for planleggingen

3.1. En robust og bærekraftig barnehagestruktur

Hensikten med barnehagebehovsplanen er å legge til rette for utvikling av en så robust barnehagestruktur som mulig, innenfor realistiske økonomiske rammer. Etter barnehageloven er kommunen pliktig til å legge til rette for nok barnehageplasser innenfor kommunens grenser. Tilgangen på barnehageplasser i de ulike områdene settes gjennom politiske ambisjoner for barnehagestrukturen.

En robust barnehagestruktur håndterer svingninger i barnetallet uten å måtte endre opptaket til barnehagene, og har en kapasitet som takler utviklingen som forventes i kommunen de nærmeste årene. Det betyr at sektoren har noe ledig kapasitet, at det planlegges slik at kapasiteten enkelt kan økes - uten at mange barnehageanlegg må bygges om, og at geografisk plassering av anleggene hensyntar barna og barnefamilienes bosted.

Det finnes flere sentrale utfordringer i tilretteleggingen av en robust barnehagestruktur:

- Barnetallet forventes å øke i de fleste deler av kommunen, sett fram til 2036.
- Boligveksten er spredt rundt i kommunen. Flyttemønsteret det medfører gjør det utfordrende å sikre tilstrekkelig barnehage- og skolekapasitet på riktig tidspunkt.
- Selv om deler av kommunen har underkapasitet i forhold til antall barn, har noen områder overkapasitet. På kort sikt er det dermed behov for å ta ned kapasiteten enkelte steder. Dette må likevel vurderes opp mot framtidig barnetallsvekst i de samme områdene.
- Budsjettet til barnehagedrift styres av utviklingen av antall bosatte barn i kommunen. Dersom barnetallet øker, øker driftsbudsjettet til sektoren, og motsatt når barnetallet går ned. Dersom kommunen ønsker å øke kapasiteten i et område, så må et tilsvarende antall plasser reduseres andre steder i kommunen.
- Private barnehager utgjør en betydelig andel av barnehagetilbudet, med 40 prosent av plassene. Kommunen har imidlertid etter dagens regelverk ikke anledning til å avvikle plasser i eksisterende private barnehager for å redusere barnehagekapasiteten, kun i de kommunale. Dette foreslås endret i lovforslag som ble sendt på høring 1.11.23, jf. kap 3.6 og 3.9.

I kapittel 4 gjennomgås alle de 14 opptaksområdene med vurderinger av hvor barnehagetilbudet må utvikles for å holde tritt med barnetallsveksten, og i hvilke områder kapasiteten kan reduseres.

3.2. Lov og retningslinjer

Kommunen har plikt til å tilby barnehageplass til barn bosatt i kommunen, jf. barnehagelovens § 14. Retten til plass gjelder for barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass. Barn som fyller ett år i september, oktober eller november, har etter søknad rett til plass innen utgangen av måneden barnet fyller ett år, jf. barnehagelovens § 16.

Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov. Barnehagekapasiteten kan oppfylles gjennom kommunale og/eller private barnehager. Kommunen avgjør søknader om godkjenning av nye barnehager, både kommunale og private, etter en vurdering av barnehagens egnethet ut fra formål og innhold, jf. barnehagelovens § 14. Godkjenningen omfatter både lokaler og uteområder, at bemanningsplanen viser at driften blir forsvarlig og at barnehagetilbudet oppfyller lovens og rammeplanens krav til innhold. Dersom virksomheten oppfyller disse kravene har virksomheten rett til godkjenning som barnehage.

Nye private barnehager, eller utvidelser av eksisterende, har ikke automatisk rett på offentlig finansiering, selv om virksomheten er godkjent etter barnehagelovens § 14. Private barnehager må søke om finansiering etter barnehagelovens § 19, og kommunen avgjør søknaden etter eget skjønn. Private barnehager som finansieres av kommunen har krav på kommunalt tilskudd i henhold til barnehagelovens forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager.

Etter forskrift med hjemmel i plan- og bygningsloven kan det ikke avtales at grunneier eller utbygger, for eksempel gjennom utbyggingsavtaler for utbyggingsområder, helt eller delvis skal bekoste infrastruktur som det offentlige er lovmessig forpliktet til å anskaffe, som for eksempel skoler, barnehager, sykehjem eller tilsvarende.

3.3. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er Trondheim kommunes viktigste overordnede, strategiske og samordnede plan, og den staker kurs for utvikling av Trondheimssamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Planen omtales som *Trondheimsløftet* og ble vedtatt i [bystyret 17. november 2022](#). Overordnede samfunns mål fram mot 2032 er:

- Samfunns mål 1: Trondheim skal ta ansvar for et grønnere og mer sirkulært samfunn.
- Samfunns mål 2: Trondheim skal være en mangfoldig by med et sterkt fellesskap.
- Samfunns mål 3: Kunnskaps- og teknologihovedstaden Trondheim skal være et kraftsentrum for en bedre verden.

Kommuneplanens samfunnsdel legger flere føringer som har betydning for barnehagenes innhold, utforming og lokalisering. I *Trondheimsløftet* er det et gjennomgående fokus på

styrking av fellesskapet gjennom samarbeid, med mål om å skape møteplasser der alle føler seg velkomne og har muligheten til å bli hørt, spurt og sett som en del av kommune- og samfunnsutviklingen. For barnefamilier vil barnehagen være en viktig møteplass og arena der barn og foresatte fra ulike kulturer og sosiale lag utvikler felles tilhørighet. Selv svake relasjoner kan bidra til å redusere fordommer, og øke forståelse mellom ulike grupper, og for familier med små nettverk får disse relasjonene ekstra stor betydning. Fellesskap som blir etablert gjennom barnehagen bidrar i tillegg til et trygt og stabilt miljø for hele familien.

Som [kvalitetsmelding for barnehage 2022](#) påpeker, har flere barnehager aktivitet i sine lokaler utover barnehagens åpningstid, for eksempel bursdagsfeiring. De fleste barnehager fungerer også som en trygg nærmiljølekeplass og møteplass for småbarnsfamilier på ettermiddag og helg. Flere barnehager lar uteleker være tilgjengelig også etter stengtstid. Dette er i tråd med [kommunens strategi for sterke barnefellesskap - stein, saks, papir](#), og kommunens prinsipper for flerbruk av kommunale bygg. Når barnehagene i tillegg jobber med medvirkningsprosesser med barn og foreldre, vil de få et spesielt eierskap til barnehagen. Dette skaper et samspill mellom ønsker og behov, og hvilke tilbud familiene har i deres nærmiljø, både i og utenom barnehagens åpningstid. Barnehagen blir dermed en arena for barnas demokratiutøvelse, og den får en større samfunnsrolle enn bare å oppfylle kravene i barnehageloven.

Kommuneplanens samfunnsdel har som mål at kommunen har målrettede og bærekraftige tjenester med høy kvalitet. Barnehagesektoren i Trondheim kommune har store utfordringer med høyt sykefravær blant sine ansatte. Noe av dette kan skyldes byggene, da byggenes utforming skaper positive eller negative måter å jobbe på. En barnehagebehovsplan analyserer barnehagene i kommunen, og kan med det avdekke uheldige utforminger av barnehagebyggene som kan påføre de ansatte fysiske og psykiske belastninger.

Et godt utbygget barnehagetilbud, med tilstrekkelig kapasitet, kan påvirke barnehagebruken. I store deler av kommunen har barnetallet gått ned de siste ti årene. For eksempel har barnetallet i opptaksområdet Romolslia/Flatåsen/Huseby gått ned med nesten 300 barn siden 2013. Samtidig har barnehagebruken i dette området økt fra 90 prosent i 2015 til 95 prosent i 2022. Gjennom områdeløftet på Saupstad/Kolstad ble det bygd ny barnehage på Kolstad i 2020, i tillegg til at det er gjennomført utbedringstiltak i flere av barnehagene i opptaksområde. Ved at barnetallet har gått ned, har det blitt lettere å få barnehageplass i eget nærområde. Dette kan indikere at bedre lokal tilgang på barnehageplass og høyere kvalitet på barnehageanleggene kan bidra til at barnehagebruken øker. Slikt sett kan dette være et virkemiddel i levekårsutsatte områder der det er ønskelig med høy barnehagebruk.

Trondheimløftet peker på barnehagens betydning gjennom at barnehagene er godt lokaliserte i nærmiljøet, og innehar godt utformede møte- og lekeplasser ute og inne. Dette tilrettelegger for at barn og foresatte fra ulike kulturer og sosiale lag føler tilhørighet. Dette er en forutsetning for barnehagebehovsplanen, og kommunedirektøren foreslår at barnehagebehovsplanen tar spesielt hensyn til disse punktene i levekårsutsatte områder.

3.4. Bærekraftig byutvikling og lokaliseringskriterier for barnehager

Trondheim kommune arbeider med ny kommuneplanens arealdel (KPA) for perioden 2024-34. Bystyret har så langt ikke sluttbehandlet planen, men kommunedirektøren har etter høring laget et [revidert forslag til ny arealdel](#), datert 15.09.2023. Planen peker på følgende seks hovedgrep som skal bidra til en bærekraftig by og et godt sted å leve:

- Holde bystrukturen samlet
- Bevare og tilbakeføre områder for landbruk, natur og friluftsliv, og sikre en arealnøytral byutvikling
- Differensiere tetthet og sikre attraktive bolig- og bymiljø
- Sikre rett virksomhet på rett sted, og nok areal til næring
- Legge til rette for et klima- og miljøvennlig transportmønster
- Legge føringer for klima- og miljøvennlige byggeprosjekt

Kommuneplanens arealdel legger dermed føringer som har betydning for barnehagenes innhold, utforming og lokalisering. Kommunens barnehagestruktur kan ha særlig betydning for hvor barnefamilier bosetter seg, mulige møteplasser i nærområdet og tilgang til uteområder tilrettelagt for lek og opphold, også utenfor barnehagens åpningstid. Et viktig klimamål for kommunen er å redusere biltransport. Dette skal gjøres gjennom god arealplanlegging og tilrettelegging for mer gange, sykkel og kollektivreiseing. Lokalisering av barnehager har stor betydning for familienes transportmønster. Store avstander og ugunstig lokaliserte barnehager bidrar til økt bruk av bil for henting og bringing.

Det har lenge vært et politisk mål å tilby barnehageplass i nærområdene til barnas bosted, et ønske foreldre har gitt klart uttrykk for gjennom tidligere behovsundersøkelser og det årlige barnehageopptaket. Det er også ønske om sammenheng mellom barnehagens plassering og barnas overgang til nærskolen.

Tidligere vedtatte kriterier har innebært at nye barnehager primært skal lokaliseres i tilknytning til barnas nærmiljø, sekundært langs hovedfartsårer og i arbeidsplasskonsentrasjoner. Nedgangen i barnetallet siden 2013 har ført til lavere etterspørsel etter barnehageplass i tilknytning til sentrum og arbeidsplasskonsentrasjonene, og at det i det siste årene har blitt lettere å få barnehageplass i nærmiljøene.

Det foreslås at følgende forhold legges til grunn for hvordan barnehagestrukturen og -kapasiteten skal utvikles videre:

- Lokalisering av barnehager skal bidra til redusert transportbehov og tilrettelegge for økt bruk av sykkel og gange for levering av barn.
 - Det skal legges til rette for god barnehagekapasitet i eksisterende boligområder, slik at de fleste barna får plass i en barnehage i en slik nærhet at tidsbruk og bilbruk ved levering og henting reduseres.
 - Det skal etableres nye barnehager i nye boligområder som er i tråd med utviklingsstrategien for å redusere transportbehovet ut av områdene og redusere bilbruk. I noen sammenhenger kan det bli aktuelt å avvikle og flytte driften fra områder hvor kapasiteten er større enn behovet til de nye områdene.
 - I enkelte områder er det aktuelt å relokalisere barnehager slik at de får en bedre tilknytning til lokale sentra og områder med annen service, god kollektivdekning og godt utbygde gang- og sykkelveger.
- Det skal jobbes for å oppnå større utjevning i dekningsgrad mellom opptaksområdene.
 - Dette innebærer noe høyere dekningsgrad i enkelte boligområder sammenlignet med i dag, men noe mindre i enkelte områder.
 - Det skal opprettholdes en høy kapasitet i tilbudet inn mot sentrum og i arbeidsplasskonsentrasjoner, men også denne kapasiteten skal justeres noe ned.
 - Det skal legges til rette for god kapasitet i barnehagetilbudet i levekårsutsatte områder for å legge til rette for høy barnehagebruk.
- Generelt skal det etterstrebes en barnehagestruktur som gir effektiv bruk av personell- og arealressurser.

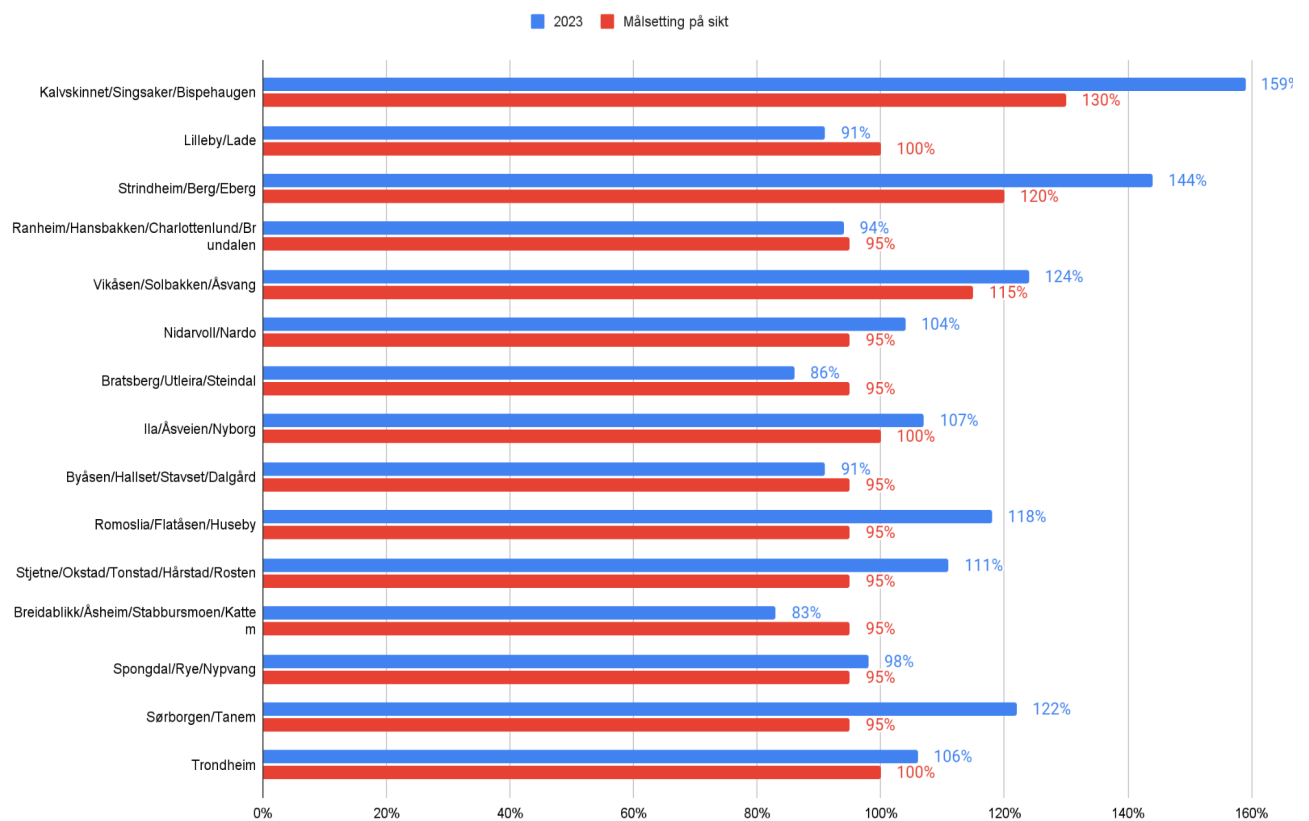
3.5. Langsiktige mål for lokal barnehagekapasitet

Ut fra føringer lagt i kapittel 3.3 *Kommuneplanens samfunnsdel* og 3.4 *Bærekraftig byutvikling og lokaliseringskriterier for barnehager*, er det utviklet forslag til langsiktige mål for tilpasning av barnehagekapasiteten. Målene skal være retningsgivende for vurderingen av tiltak i de 14 opptaksområdene.

Som et langsiktig mål foreslås en reduksjon av overkapasiteten i flere sentrumsnære opptaksområder, og en lokal dekningsgrad i øvrige byområder på 95 prosent. For kommunen som helhet utgjør summen av dette en samlet barnehagekapasitet på ca. 100 prosent, en reduksjon fra dagens nivå på 106 prosent. Med dagens barnehagebruk på 97 prosent, innebærer dette en reserve i kapasiteten på tre prosent. Denne reserven i kapasiteten skal bidra til en robusthet i tilbudet, for å ivareta at behovene endrer seg gjennom året eller fra år til år. Likevel kan for stor overkapasitet gi utfordringer for kvalitet og innhold i barnehageområdet, og det gir ikke en optimal ressursutnyttelse.

Det må understrekes at forslagene til langsiktige kapasitetsmål ikke er absolutte. I tillegg kan de ikke oppnås med enkle tiltak. Barnehagetilbudet består av mange barnehager, så avvikling eller bygging av en ny barnehage vil i liten grad påvirke den totale situasjonen i et opptaksområde. Kapasiteten i et område påvirkes heller ikke kun av omfanget av tilbudet, men like mye av endring i antall bosatte barn. I enkelte områder må det tas hensyn til at overkapasiteten i tilbudet utnyttes av andre tilstøtende områder. For mange vil dette være langs arbeidsreisen inn mot sentrum. For eksempel er det mange familier som er bosatt på den sørlige delen av Byåsen som benytter barnehageplass i den nordlige delen av Byåsen. Tilsvarende situasjon finnes i sørøst, der en del barn bosatt i Utleira/Steindal benytter barnehageplass i opptaksområdet Nidarvoll/Nardo. Det må fortsatt tas hensyn til at samlinger av bedrifts- og studentbarnehager utgjør en overkapasitet i det lokale tilbudet, men i realiteten benyttes disse i stor grad av familier som bosatt andre steder. Dette gjelder spesielt i opptaksområdene Strindheim/Berg/Eberg og Vikåsen/Solbakken/Åsvang.

Forslaget er vist i figuren under, der dagens barnehagekapasiteten i form av antall plasser er vist i prosent av antall bosatte barn, og tilsvarende som mål for fremtiden.

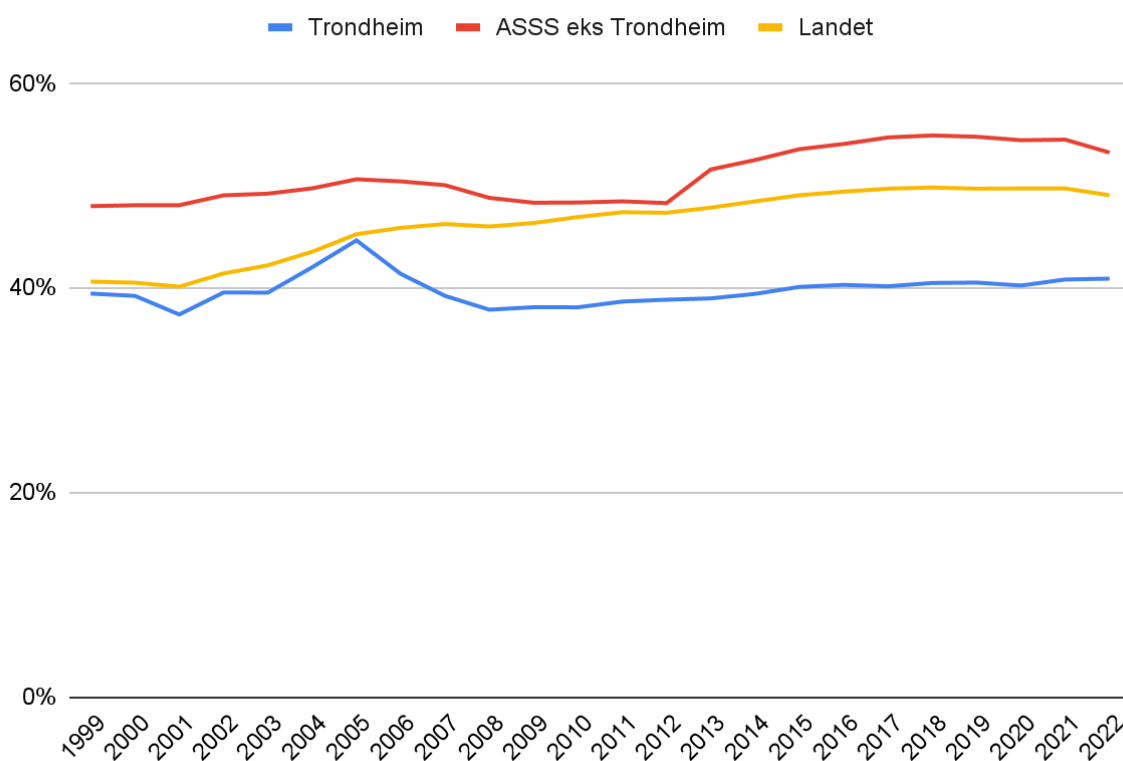

Figur 4: Dagens plasskapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) i prosent av antall bosatte barn (blå søyler), og som mål for framtidig kapasitet i 14 opptaksområdene og kommunen som helhet(røde søyler).

3.6. Forholdet til privat barnehagesektor

På 1980- og 90-tallet skjedde mye av barnehageutbyggingen i privat regi. På 2000-tallet tok Trondheim kommune selv et hovedansvar for å bygge ut sektoren, men etableringen av nye private barnehager og familiebarnehager var avgjørende for å nå målet om full barnehagedekning i 2006. Private barnehager bidrar i tillegg til variasjon og mangfold i tilbudet.

Figuren nedenfor viser utviklingen i private barnehagers andel av barnehageplassene i Trondheim i perioden 1999-2022, snittet for de øvrige storbyene (ASSS-kommunene) uten Trondheim og gjennomsnittet for alle kommuner i landet.

Figur 5: Andel private barnehageplasser i Trondheim, storbyer (ASSS-kommuner eksklusive Trondheim) og landet som helhet. Kilde: SSB. Kostra.

Andelen private barnehageplasser har på landsbasis økt fra om lag 40 prosent i 1999 til om lag 50 prosent i 2022. Andel private barnehageplasser i storbyene (ASSS) uten Trondheim har i samme periode økt fra 48 prosent til 54 prosent. I Trondheim har utviklingen vært relativt stabil, med en gjennomsnittlig andel på rundt 40 prosent i perioden. Den private andelen ble redusert i den store utbyggingsperioden fra 2005, som følge av omfattende kommunal utbygging. Senere har den private andelen økt, til dels som følge av at det er avviklet kommunale barnehageplasser i områder med overkapasitet.

Trondheim har per dags dato ca. 40 familiebarnehager, noe som er relativt mange sammenlignet med de fleste storbyene. Samtlige er private. Familiebarnehagene er små, og utgjør derfor en liten del av det samlede barnehagetilbudet. Nedgang i barnetallet og god samlet barnehagekapasitet har ført til en reduksjon av antall familiebarnehager de siste årene.

Den private barnehagesektoren i Trondheim er sammensatt av mange ulike eiertyper. De landsdekkende, kommersielle barnehagekjedene har økt sin andel de siste årene og eier i dag om lag en tredjedel av de private plassene. Øvrig privat sektor består av foretaksgrupper og enkeltstående private barnehager av ulik størrelse. Disse representerer mange ulike organisasjonsformer, fra samvirkeforetak (foreldreide), stiftelser og foreninger - til aksjeselskap, samt private familiebarnehager.

Søknader om å etablere nye private barnehager blir vurdert som en del av arbeidet med handlings- og økonomiplanen. Som følge av nedgangen i barnetallet etter 2013, ble både kommunale og private utbyggingsplaner stoppet. Etter 2015 er det etablert tre nye private barnehager, som allerede lå inne i utbyggingsplanen: Læringsverkstedet Sætra, Læringsverkstedet Hammersborg og Norlandia Tiller. Kommunen har også bygd bare tre nye barnehager siden 2015, i hovedsak for å erstatte barnehager med dårlig teknisk tilstand.

Private barnehager har tidligere ikke hatt noen plikt til å informere kommunen om sine framtidsplaner, men fra 1.1.2023 har private barnehager skriftlig meldeplikt til kommunen og Utdanningsdirektoratet ved nedleggelse, eierskifte og andre organisatoriske endringer. Når en barnehageeier velger å legge ned driften er kommunen ansvarlig for å sikre at barna får tilbud om en ny barnehageplass. Erfaringsvis får kommunen ikke vite om salg til andre private aktører før det er avtalt, men private barnehager tar kontakt dersom de primært ønsker kommunal overtakelse. Kommunen gjør da en vurdering av framtidige behov i det aktuelle området, som grunnlag for eventuell kommunal overtakelse.

Kunnskapsdepartementet sendte 1. november 2023 [forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter som omhandler styring og finansiering av barnehagesektoren](#).

Høringsfristen er 1. februar 2024. Det er flere forslag i høringen som har spesiell relevans for barnehagebehovsplanleggingen. Departementet foreslår å lovfeste at kommunen kan godkjenne søknader om etablering av nye private barnehager (etableringsgodkjenning) og søknader om endringer hos godkjente private barnehager. Det skal være opp til kommunen om den vil godkjenne etablering av en ny privat barnehage. Hvis kommunen innvilger en søknad om etableringsgodkjenning, vil den private barnehagen ha rett til tilskudd. Hensyn kommunen kan legge vekt på er behovet for nye barnehageplasser, barnehagestrukturen, om barnehagen er ordinær, familiebarnehage eller åpen barnehage, barnehagens profil, om barnehagen er ideell og søkerens seriøsitet og egnethet. Med

ideelle barnehager menes barnehager som ikke har erverv til formål og som reinvesterer eventuelle overskudd i barnehagedrift.

Departementet foreslår videre å lovfeste at kommunen kan stille vilkår som har saklig sammenheng med etableringsgodkjenningen, og som ikke er uforholdsmessig tyngende for barnehagen. Kommunen kan for eksempel stille vilkår om at barnehagen skal være ideell eller ha en særskilt profil, eller vilkår om antall barn ut fra hvor mange plasser det er behov for å ha i barnehagen.

Departementet foreslår i tillegg å lovfeste at kommunen kan redusere antallet barnehageplasser en barnehage er godkjent for når det er nødvendig for å hindre overkapasitet i hele eller deler av kommunen. I vurderingen skal kommunen ta utgangspunkt i at reduksjonen skal fordeles jevnt mellom barnehagene i kommunen, men kommunen skal også legge vekt på behovet for barnehageplasser i ulike deler av kommunen og behovet for å opprettholde plasser i barnehager med en særskilt profil. Vedtak om reduksjon av antall barnehageplasser skal varsles minimum to år før det skal tre i kraft, og kan ikke endres oftere enn hvert tiende år, med mindre barnehagen er enig i endringen. Forslaget omfatter både nye og eksisterende kommunale og private barnehager.

Det er slik i Trondheim at det er opptaksområdene som ligger øst i kommunen og sør på Byåsen at den private andelen av barnehagesektoren er størst. Dette er områder hvor det er lite aktuelt å redusere kapasiteten i tilbudet ut fra planlagt byvekst og tilhørende prognoser for barnetallsutviklingen.

3.7. Barnehagenes størrelse og utforming

I Trondheim varierer størrelsen på de kommunale barnehagene mellom 20 og 150 plasser, med gjennomsnitt på nærmere 70 plasser. De private ordinære barnehagene varierer mellom 13 og 178 plasser, med et snitt på 56 plasser.

De private familiebarnehagene har i snitt 7 barn. Felles for privat og offentlig sektor er at de eldste barnehagene også er de minste. Størrelsen på barnehagene økte i løpet av den store utbyggingen som ble gjennomført etter 2005.

Det er ingen nasjonale føringer for barnehagenes størrelse, og barnehageeier står derfor fritt til å bestemme dette selv. Størrelsen varierer ut fra hvilke områder de skal betjene, behovet for plasser, trafikale forhold, bebygde omgivelser og tilgang og størrelse på tomter. Kunnskapsdepartementet la våren 2011 fram en rapport, utarbeidet av International Research Institute of Stavanger (IRIS), som oppsummerer styrker og svakheter ved ulike barnehagestørrelser. Det er ingen entydig forskning som tilsier at kvaliteten på barnehagen er avhengig av en spesifikk størrelse.

Funksjons- og arealprogrammet for kommunale barnehageanlegg i Trondheim ble vedtatt i 2014. Det legger opp til at nye barnehager skal planlegges for 85-150 barn (5-8 barnegrupper). De nyeste kommunale barnehagene har plass til enten 100 eller 140 barn.

Enkelte kommuner har definert minimumsstørrelse for barnehager, for eksempel at de skal ha plass til minimum 50 barn. Dette er først og fremst begrunnet i at større barnehager er mer kostnadseffektive å drive og at det er lettere å oppfylle bemannings- og pedagognormer, drive utviklingsarbeid og kompetansebygging. I Trondheim har 16 av 76 private barnehager færre enn 25 barn.

Kommunedirektøren foreslår at det per dags dato ikke fastsettes en minimumsstørrelse på de kommunale barnehagene i Trondheim. Mange av de mindre barnehagene er i god stand og egnet for bruk, i tillegg til at de dekker behovet i enkelte deler av kommunen. På den annen side er det en del av de små barnehagene som nærmer seg utløpt levetid. De har heller ikke nødvendig funksjonalitet, spesielt med hensyn til de ansattes behov. Hvis de mindre barnehagene ligger i områder med god kapasitet, vil det være naturlig at disse blir vurdert i forhold til eventuell avvikling i årene framover. Dette gjelder kun kommunale barnehager, med mindre det innføres regelendringer som gir kommunen anledning til å regulere kapasiteten også i private barnehager.

3.8. Kommunale barnehagers tilstand

Trondheim kommune tar vare på sine barnehagebygg gjennom program for vedlikehold og ved årlige avsetning av midler til mindre investeringer i eksisterende barnehageanlegg. Barnehageanlegg legger til rette for barns læring, utvikling og trivsel gjennom gode leke- og læringsmiljøer og gode arbeidsforhold for personalet. I tillegg er barnehagene viktige arenaer for det sosiale og kulturelle livet til barnefamiliene i byområdene.

Alle barnehagene har et godkjent leke- og oppholdsareal, i henhold til standarder i vedtatt funksjons- og arealprogram, og antall plasser fastsettes ut fra dette. Det er likevel ulikt hvor egnet barnehagenes fasiliteter er for de ansattes arbeidsmiljø og barnas lærings- og lekemiljø. Arealene er ulikt utformet, og krever ulike pedagogiske og organisatoriske opplegg. Nyere anlegg har bedre tilrettelagte fellesarealer, garderober og stellerom enn eldre anlegg. Dette gjelder spesielt arealer til pedagogisk planlegging, arbeidsplasser, møter og administrasjon for de ansatte.

Per høsten 2023 har Trondheim kommune 100 kommunale barnehageanlegg, organisert innenfor 54 enheter. Noen anlegg har flere enkeltstående bygg, og per dags dato ivaretar kommunen 113 barnehagebygg. En systematisk plan med tilstandsanalyser, vedlikehold og mindre investeringer bidrar til at de fleste byggene er av god tilstand. Likevel nærmer

mange av de eldste byggene seg forventet levetid, og flere har vesentlige funksjonelle mangler. Det er i tillegg svært forskjellig hvor godt universelt utformet byggene er.

Det er gjennomført en foreløpig klassifisering av kommunale barnehageanlegg, ut fra funksjonelle forhold, teknisk tilstand og uteområdets tilstand. Klassifiseringen er basert på tekniske tilstandsrapporter med befaring, innmeldte behov fra barnehagene, erfaringer fra det løpende vedlikeholdsarbeidet og vurderinger av behovet for mindre investeringer. De 113 barnehagebyggene er fordelt slik:

- Anlegg med varig drift, men midlertidige godkjenninger (3 anlegg).
- Eldre barnehageanlegg, hovedsakelig bygd før 1980. Kjenetegnes av betydelige avvik fra funksjons- og arealprogrammet, lav isoleringsgrad, lav teknisk standard, manglende universell utforming og slitte uteområder (20-25 anlegg).
- Barnehager etablert i perioden 1980-2000 med mindre avvik fra funksjons- og arealprogrammet og foreløpig tilfredsstillende standard på tekniske anlegg og uteområder (35-40 anlegg).
- Nyere anlegg, bygd etter år 2000 i henhold til det første funksjons- og arealprogrammet fra 2004, eller etter revidert program fra 2014 (55-60 anlegg).

De 20-25 eldste anleggene har gjennomsnittlig levealder på 47 år og gjennomsnittlig størrelse på 45 barnehageplasser. Det er vurdert at de, i gjennomsnitt, mangler 1,5 m² areal per barn i forhold til gjeldende funksjons- og arealprogram (2014). For å forlenge levetiden til disse anleggene, er det estimert et investeringsbehov på 20 millioner kroner i gjennomsnitt per barnehage (2022-kroner). Dette skal dekke tilbygg av manglende arealer, innvendig ombygging, tilrettelegging for universell utforming, delvis fornying av inventar, energiltak, og oppgradering av tekniske anlegg og utomhusområdet. Overslaget utgjør ca. 400.000 kr per barn. Ved bygging av helt nye barnehager ligger prosjektkostnaden på om lag kr 800.000 per barn, etter fratrukk for regulering, rekkefølgekrav og andre typiske prosjektspesifikke kostnader i nybyggingsprosjekt (2022-kroner).

Ut fra dette er det foreslått et eget *program for rehabilitering av eldre barnehager* i kommunaldirektørens forslag til handlings- og økonomiplan for 2024-27. Dersom dette blir vedtatt, gjennom bystyrets behandling av forslaget i desember 2023, må det gjennomføres en mer detaljert kartlegging av tilstanden til de 20-25 eldste barnehageanleggene. I den sammenheng er det aktuelt å vurdere den driftsmessige og pedagogiske egnetheten til barnehagene ut fra stikkordene for vurdering, som beskrevet i kapittel 3.9. Ved en mer detaljert kartlegging vurderes det om rehabilitering, avvikling eller etablering av erstatningsbygg er beste løsning. Det kan også være aktuelt å utvide noen av anleggene.

3.9. Kriterier for avvikling av kommunale barnehager

I de siste 10 årene er det gjennomført tiltak for å nedjustere barnehagekapasiteten, som følge av nedgangen i barnetallet. Selv om prognosene viser en vekst på lang tid, er det på kort sikt behov for å nedjustere kapasiteten i enkelte områder. På sikt vil det også være behov for å flytte noe av barnehagekapasiteten til vekstområder. Med dagens regelverk, kan kommunen ikke redusere antall plasser i private barnehager som allerede mottar kommunal finansiering. Avvikling av plasser må derfor skje i kommunale barnehager.

Som beskrevet i kap 3.6 har Kunnskapsdepartementet, i høring 1. november 2023, lagt fram forslag til lovendringer som skal gi kommunene flere virkemidler for helhetlig styring av barnehagesektoren. Det foreslås blant annet at kommunen kan redusere antall barnehageplasser i en barnehage, når det er nødvendig å hindre overkapasitet i hele eller deler av kommunen. Reduksjonen kan gjelde både kommunale og private barnehager. Forslaget kan dermed føre til endringer når det gjelder regulering av kapasitet for både kommunale og private barnehager, men dette er så langt ikke innarbeidet i denne planen.

Etterspørselen etter barnehageplasser reguleres av markedet og alle barnehager må tilpasse driften på bakgrunn av dette. Siden 2013 er antall barnehageplasser i Trondheim redusert med nesten 800, likevel har barnehagene en ledig arealkapasitet tilsvarende 5-600 plasser.

Ledig kapasitet er en ressurs, men også en utfordring, da den ledige kapasiteten ikke nødvendigvis er lokalisert i områder der det er bruk for den. Det er samtidig vanskelig å oppnå aksept for at en barnehage ikke utnyttes fullt ut, dersom det er barn på venteliste. For barnehagene er det utfordrende å justere bemanningen fra år til år, og avvikling av hele barnehager eller enkeltavdelinger er krevende for mange parter. Barna må bytte barnehage, og avviklingen kan føre til bemanningsreduksjon.

Overordnet sett, må den totale kapasitetsutnyttelsen tilpasses kommunens driftsbudsjett til formålet, som styres ut fra antall bosatte barn. Så langt har kommunen håndtert reduserte driftsbudsjetter, som følge av synkende barnetall, med permanente og midlertidige kapasitetsreduksjoner kombinert med lavere kapasitetsutnyttelse i mange av de kommunale barnehagene. Ved å endre grunnstrukturen i de kommunale barnehagene kan det oppnås større innsparinger. Driften av den enkelte barnehage har kostnader knyttet til administrasjon og ledelse, bygg og utelekeplass og det enkelte barn og bemanningsnormen. Kostnader til det enkelte barn vil bli opprettholdt uansett hvilket bygg barnet har plass i, men de resterende utgiftene kan reduseres ved å ha færre bygg i drift. Omfanget av avviklingen må vurderes i forhold til barnetallsveksten framover, og det må i hvert tilfelle klargjøres om tiltakene skal gjelde hele barnehagen, en avdeling eller noen plasser, og om tiltaket er en midlertidig stenging eller permanent avvikling.

Det foreslås at følgende kriterier skal legges til grunn dersom kapasiteten i kommunale barnehager skal justeres ned:

- Barnehagen ligger i et område som over tid har hatt betydelig overkapasitet (overordnet kriterium) og hvor det ikke er ventet vekst i barnetallet som gjør at det er behov for barnehagen i årene fremover (planperioden).
- Barnehagen har over tid hatt liten etterspørsel i barnehageopptaket.
- Barnehagen har en lite gunstig lokalisering i forhold til eksisterende og fremtidig bosettingsmønster i nærområdet og/eller gir en lite gunstig struktur i forhold til enhetsledelse.
- Barnehagen er ikke avgjørende for å kunne tilby en variasjon i barnehagetilbudet i området.
- Barnehagebygget har behov for teknisk oppgradering og/eller har stort vedlikeholdsbehov.
- Barnehagebygget har vesentlige mangler i forhold til funksjons- og arealprogrammet eller med hensyn til universell utforming.
- Barnehagebygget vurderes å være lite egnet i forhold til pedagogisk drift og/eller økonomisk drift.

Det foreligger ikke kartlegging eller registreringer for det siste punktet. For barnehager som identifiseres ut fra de øvrige kriteriene, må det gjennomføres en egen vurdering av hvor egnet barnehagen er i forhold til pedagogisk og/eller økonomisk drift. Stikkord for slike vurderinger vil være:

- Barnehageanleggets arealer og utforming som ramme for det pedagogiske tilbudet barn skal ha i henhold til rammeplanen.
- Anleggets tilrettelegging for gruppeinndeling, samarbeid og samhandling, medvirkning, inkludering og læringsprosesser.
- Varierende romfordeling og hensiktsmessige romstørrelser i arealene for barnegruppene og i arealene mellom de ulike barnegruppene, som legger til rette for gode overganger mellom aldersgruppene og gir oversikt i anlegget.
- Tilrettelegging for møteplasser, både for barn og personale, som fremmer et inkluderende fellesskap, som legger til rette for samarbeid, kontakt og deling av kompetanse "på tvers" av huset, som øker stabiliteten ved fravær og som fremmer helhetstenkning.
- Tilretteleggingen for fysisk aktivitet og bevegelse inne og ute.
- Tilrettelegging for møterom og arbeidsplasser som fremmer samarbeid, utviklingsrettet arbeid og et godt arbeidsmiljø for de ansatte.

3.10. Prioritering av investeringer

Kommunen står overfor store investeringsbehov innenfor ulike tjenesteområder, og må prioritere strengt mellom disse. I tilsvarende arbeid, med prioritering av utbyggingsrekkefølge i skolesektoren, er det utarbeidet overordnede vurderingstema for prioritering av tiltak. Disse temaene ble sist behandlet av bystyret i [sak 1/22](#) den 3.2.22 om *Skolebehovsplan 2021 og investeringsrekkefølge for skoleanlegg 2022-2035*.

Kommunedirektøren anbefaler at tilsvarende vurderingstema legges til grunn for prioritering av tiltak innenfor barnehagesektoren:

1. Tiltak som forlenger levetiden på eksisterende anlegg og som forbedrer det fysiske leke- og læringsmiljøet og arbeidsmiljøet.
2. Tiltak som øker barnehagekapasiteten i vekstområder og prioriterte byutviklingsområder.
3. Tiltak for utjevning av barnehagekapasiteten i opptaksområdene, og som begrenser transportbehovet knyttet til levering og henting i barnehagene.

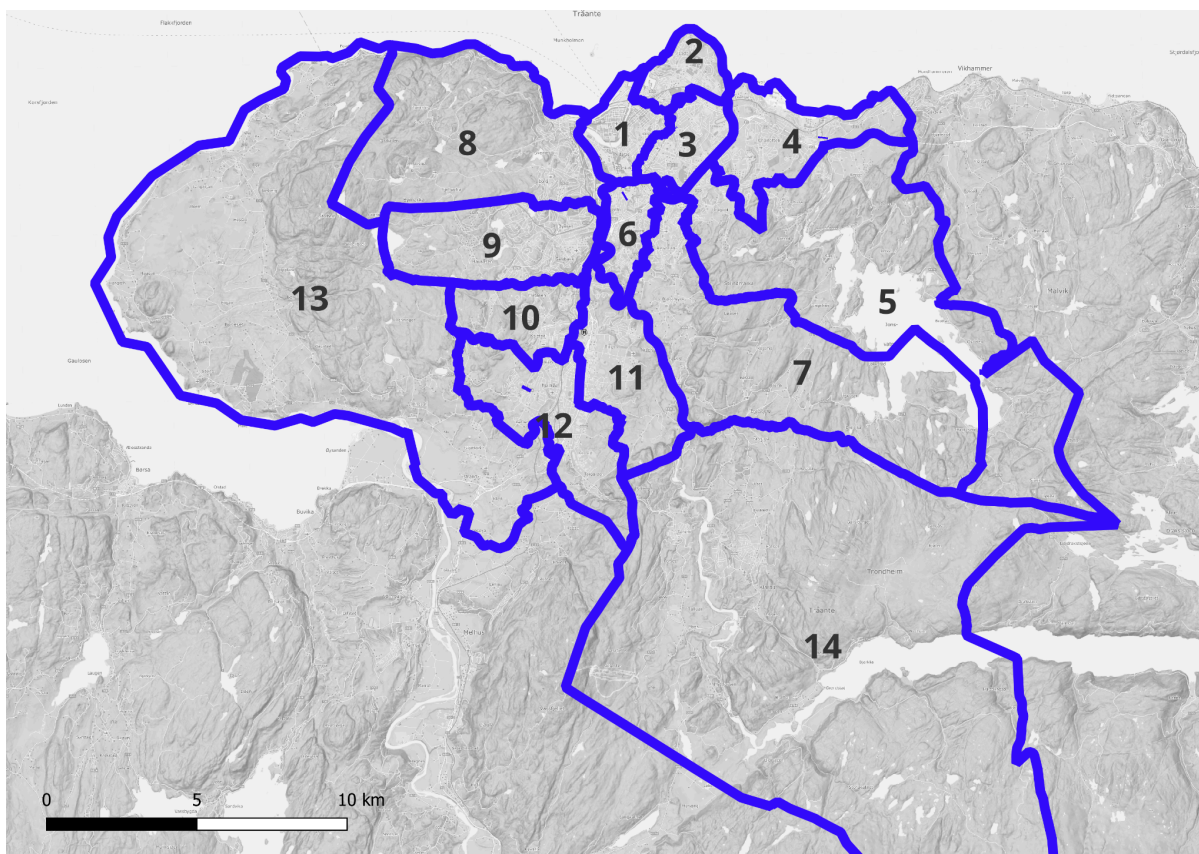
Innenfor første punkt inngår årlige budsjettposter til mindre investeringer i kommunale barnehager. Dette samordnes med programmet for vedlikehold i barnehagene. I kommunaldirektørens forslag til handlings- og økonomiplan for 2024-27 foreslås i tillegg et eget investeringsprogram for å ivareta de eldste barnehagene. Tiltak knyttet til punktene 2 og 3 fremmes som egne investeringsprosjekter i handlings- og økonomiplanen.

4. Barnehage tilbudet i 14 opptaksområder

Under følger en gjennomgang av barnehage tilbudet i de 14 opptaksområdene som kommunen er delt inn. Opptaksområdene er sammensatt av skolekretser, og følger i hovedsak grensene for disse. De 14 områdene med tilhørende skolekretser er:

1. Singsaker/Bispehaugen/Kalvskinnet
2. Lilleby/Lade
3. Strindheim/Berg/Eberg
4. Ranheim/Hansbakken/Charlottenlund/Brundalen
5. Vikåsen/Solbakken/Åsvang
6. Nidarvoll/Nardo
7. Bratsberg/Utleira/Steindal
8. Ila/Åsveien/Nyborg
9. Byåsen/Hallset/Stavset/Dalgård
10. Romoslia/Flatåsen/Huseby
11. Stjetne/Okstad/Tonstad/Hårstad/Rosten
12. Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem
13. Spongdal/Rye/Nypvang
14. Sørborgen/Tanem

4.1. Singsaker/Bispehaugen/Kalvskinnet

Fakta (per 21.8.23)

Krets/område	Kalv- skinnet	Singsaker	Bispe- haugen	Opptaks område	Kom munen
Barns andel av befolkningen (prosent)	2%	3%	2%	2%	5%
Antall bosatte barn i 2022	125	175	228	528	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	442	176	222	840	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	355	169	208	732	10378
Antall ledige plasser 2022	87	7	14	108	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	83%	93%	93%	91%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	56%	41%	55%	73%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	16	9	-14	11	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	49	37	42	128	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	354%	101%	97%	159%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	200%	95%	95%	130%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	-177	-1	-19	-143	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	-145	25	35	-32	655

Beskrivelse av opptaksområdet

Området består av tidligere Kalvskinnet skolekrets og skolekretsene Singsaker og Bispehaugen. Dette omfatter Midtbyen, Brattøra, Øya, Elgeseter sørover til Stavnebanen, og Gløshaugen, Singsaker, Bakklandet og Møllenberg østover til Lademoen.

Området er preget av sentrumsbebyggelse med bygårder fra starten av 1800-tallet fram til i dag. I randsonen i høydene rundt sentrumsbebyggelsen og på Nidarø er det store innslag av småhusbebyggelse med eneboliger og flermannsboliger. Det er også tilført moderne bebyggelse, på universitetsområdet på Gløshaugen, St. Olavs hospital og på Elgeseter, Brattøra og Nedre Elvehavn.

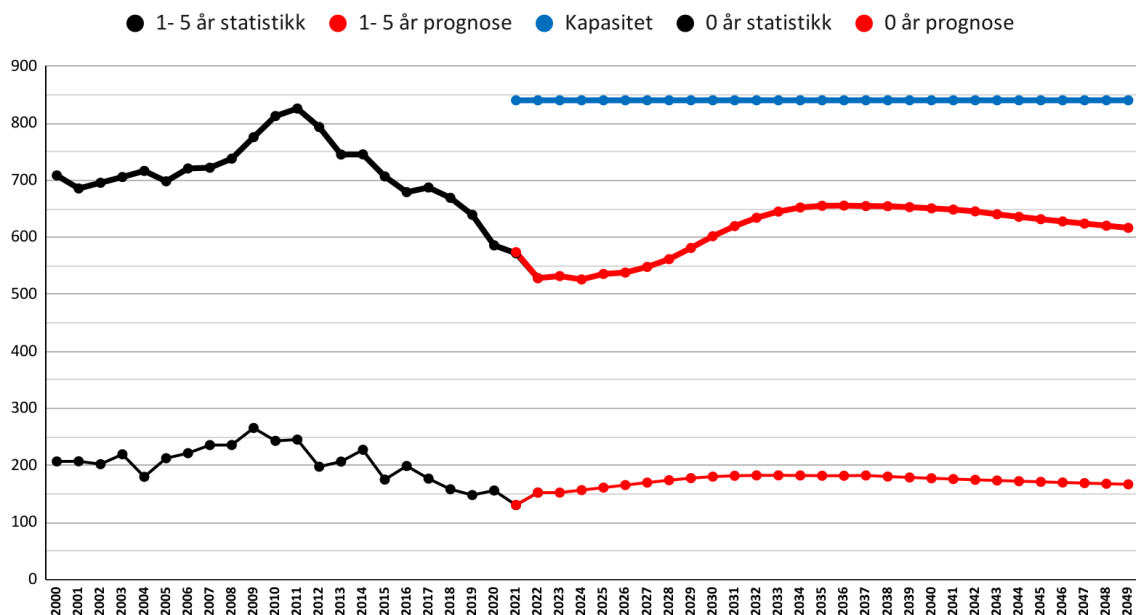
Sentrum er tett utbygd og omgitt av bebyggelse i alle retninger og fjorden mot nord. Til tross for dette er det fortettingspotensial, både på mindre tomter og i større transformasjonsområder. I arbeidet med kommuneplanens arealdel ligger store deler av byggesone 1 med sentrumskjerner i opptaksområdet, og området omfattes av sentrumsstrategien. Av større utbyggingsområder er det først og fremst Brattøra, som ble omdisponert til sentrumsformål ved forrige rullering av kommuneplanens arealdel. Det

foreligger også omfattende planer for utvikling av universitetsområdet rundt Gløshaugen med tilhørende studentboliger.

Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

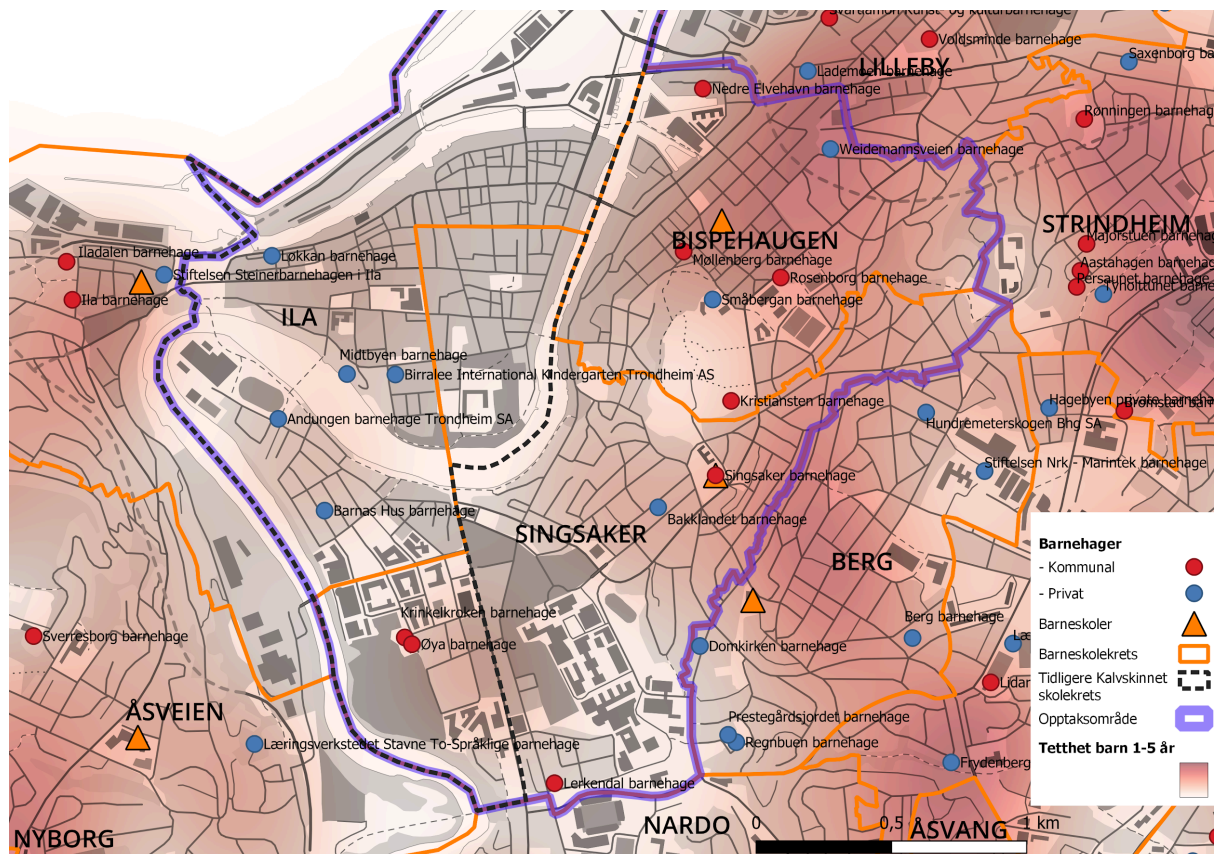
Innenfor opptaksområdet Singsaker/Bispehaugen/Kalvskinnet bodde det ca. 530 barn ved årsskiftet 2022/23. Barnetallet var på ca. 700 i år 2000 og litt over 800 i 2010. Siden 2010 har altså barnetallet gått kraftig ned, med ca. 270 barn. Bare to prosent av de bosatte i dette området er barn 1-5 år, mens andelen i kommunen som helhet er på fem prosent.

Befolkningsprognosene viser at barnetallet kan øke til om lag 540 barn i 2026 og til 660 barn i 2036. Veksten er forventet til å bli størst i Kalvskinnet/Elgeseter-området.

Figur 6: Opptaksområde Singsaker/Bispehaugen/Kalvskinnet. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 7: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Singsaker/Bispehaugen/Kalvskinnet per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det åtte kommunale barnehager (fem organisatoriske enheter), ni private barnehager og ingen familiebarnehager. Fire av de kommunale barnehagene ble etablert i forbindelse med målet om full barnehagedekning rundt 2006. Resten av de kommunale og private barnehagene er eldre. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 67 prosent av barnehagekapasiteten i opptaksområdet, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

Det ligger flere mindre barnehager innenfor elveslyngen. Ellers ligger barnehagene plassert i randsonen rundt Midtbyen, og flere i tilknytning til St. Olavs Hospital på Elgeseter.

Tabell 2: Kommunale og private ordinære barnehager i opptaksområdet Singsaker/Bispehaugen/Kalvskinnet per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Møllenberg barnehage Rosenborg barnehage	Bispehaugen barnehager	k
Nedre Elvehavn barnehage	Sentrum barnehager (omfatter også Voldsminde barnehage i annet opptaksområdet)	k
Kristiansten barnehage Singsaker barnehage	Festningen barnehager	k
Øya barnehage Krinkelkroken barnehage	Øya barnehager	k
Lerkendal barnehage	Lerkendal barnehage	k
Andungen barnehage Trondheim Sa		p
Bakklandet barnehage		p
Birralee International Kindergarten Trondheim AS		p
Barnas Hus barnehage		p
Løkkan		p
Midtbyen barnehage		p
Småbergan barnehage		p
Trondheim International Preschool		p
Weidemannsveien barnehage		p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Barnehagekapasiteten i dette området er spesielt høy, med nesten 850 plasser. Dermed er det langt flere barnehageplasser enn bosatte barn. Overdekningen gjelder primært på Elgeseter, der det i mange år har vært mange barnehager lokalisert i tilknytning til arbeidsplassene ved St. Olavs Hospital og universitetet. Samtidig har antall bosatte barn gått betydelig ned i dette området, i løpet av de siste ti årene.

Etter det siste tiåret, med nedgang i barnetallet i kommunen som helhet, har det blitt lettere å få barnehageplass i de ulike boligområdene i byen. Etterspørselen etter barnehageplass i tilknytning til arbeidsplasser har derfor gått ned, som har gjort at det i dag er ledig kapasitet i opptaksområdet. Mye av kapasiteten benyttes fortsatt av barn bosatt i andre opptaksområder. Barna kommer fra hele byen, men flest er fra Strindheim/Berg-området, Byåsen og Nidarvoll/Nardo.

Den ledige kapasiteten i området kan per i dag anslås til ca. 115 plasser, og det er etter at Gartneriet barnehage og Trondheim International Preschool ble avviklet i juni 2023. Den ledige kapasiteten er først og fremst lokalisert til Elgeseterområdet.

Andelen bosatte barn som benytter barnehage er på 91 prosent, lavere enn i kommunen som helhet (97 prosent). Dette kan skyldes usikkerhet om bostedsadresse og barnehagebruk for en del barn i dette området. 73 prosent av barna har barnehageplass i eget område, men benytter likevel barnehageplasser i opptaksområdet. Dette er et paradoks, når det er så stor overdekning i området. Det kan likevel forklares med at flere barnehager er lokalisert rett utenfor opptaksområdet, og de er like naturlig å benytte for mange familier.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Singsaker/Bispehaugen/Kalvskinnnet kjennetegnes av:

- Store arbeidsplasskonsentrasjoner i Midtbyen og ved St. Olavs hospital, universitetet m.m
- Kraftig nedgang i antall bosatte barn de siste ti årene
- Stort lokalt barnehage tilbud, mange barn transporteres til området
- Stor ledig kapasitet, spesielt i Elgeseter-området
- Kommunal barnehage med forsterket tilbud ble avviklet i 2023

Nedgang i barnetallet her, og ellers i kommunen, har gitt ledig kapasitet, særlig i Elgeseterområdet. Fortsatt er det mange barn som transporteres hit fra andre deler av kommunen. Samtidig gjør nærheten til barnehager som ligger rett utenfor opptaksområdet, spesielt i retning Lilleby og Strindheim, at mange barn bosatt i området har plass på utsiden av opptaksområdet. Gartneriet barnehage ble avviklet i juni 2023, men med forutsetning om at anlegget kan utgjøre beredskap ved framtidig behov. Den private barnehagen THIS Trondheim International Preschool ble også avviklet i juni 2023. Det er fortsatt grunnlag for å vurdere om kapasiteten kan justeres ytterligere ned, spesielt i Elgeseterområdet.

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er i dag på 159 prosent i forhold til antall bosatte barn. Det foreslås at den beholdes relativt høyt, på grunn av omfanget av arbeidsplasser, men på sikt kan kapasiteten justeres ned til 130 prosent.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- Reduksjon av barnehage tilbudet i Elgeseterområdet, ved avvikling av Gartneriet barnehage, ble gjennomført i 2023. Barnehagelokalene skal brukes av Barne- og familietjenesten. Anlegget skal utgjøre beredskap til eventuelle framtidige barnehagebehov.
- Vurdere endringer i organisasjonsstrukturen mellom de kommunale barnehagene.
- Vurdere tiltak for å øke barnehagebruken i området.

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36):

- Dersom barnetallet følger prognosen, bør det vurderes å redusere barnehagekapasiteten ytterligere, særlig i Elgeseterområdet. Dersom barnetallet øker mer enn forventet, er ikke dette nødvendig.
- Tilrettelegging for studentbarnehage knyttet til nye Campus, ved bruk av eksisterende, kommunale barnehage(r) i opptaksområdet.

4.2. Lilleby/Lade

Fakta (per 21.8.23)

Krets/område	Lilleby	Lade	Opptaks- område	Kommunen
Barns andel av befolkningen (prosent)	4%	5%	5%	5%
Antall bosatte barn i 2022	262	351	613	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	208	352	560	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	186	317	503	10378
Antall ledige plasser 2022	22	35	57	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	94%	95%	95%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	45%	76%	71%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	8	90	98	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	79	142	221	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	79%	100%	91%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	100%	100%	100%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	62	85	146	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	129	134	263	655

Om opptaksområdet

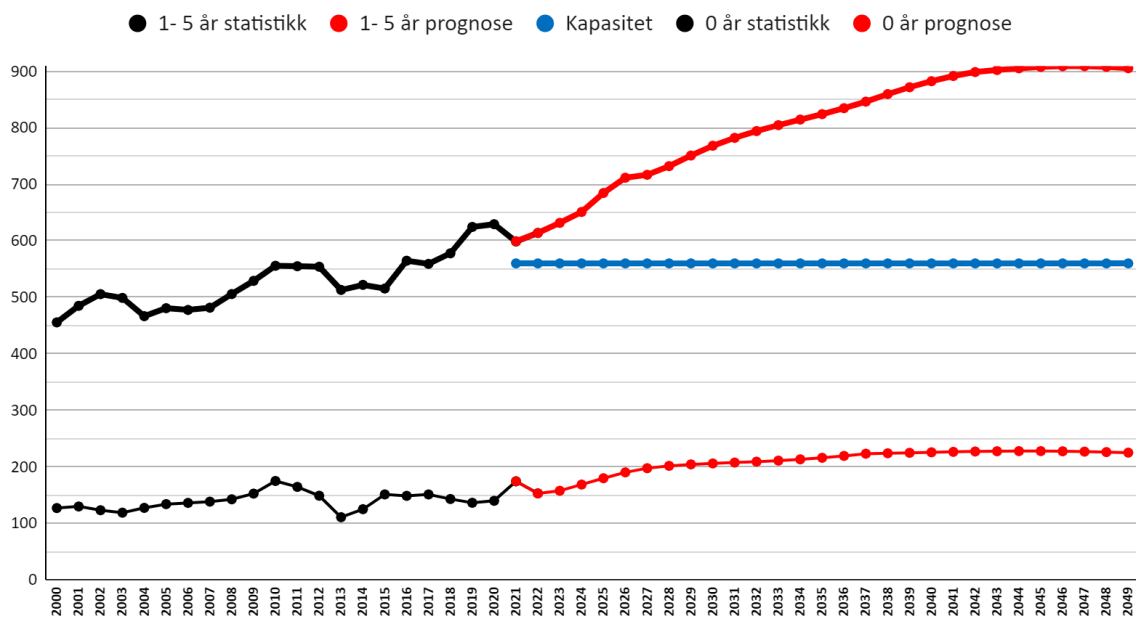
Området består av skolekretsene Lilleby og Lade. Dette omfatter Rosendal, Nyhavna, Lademoen og Lilleby, og hele Ladehalvøya nord for jernbanen østover til Leangenbukta/Rotvoll.

Området består av eldre småhusbebyggelse på Rosendal og bygårdsbebyggelse på Lademoen, store transformasjonsområder fra Nyhavna i vest, og på begge sider av Haakon VII gate, til Leangen i øst, i tillegg til det mer åpne og grønne kulturlandskapet med småhusbebyggelse mot fjorden på Ladehalvøya.

I arbeidet med kommuneplanens arealdel ligger store deler av byggesone 1 med sentrumskjerner i opptaksområdet, og området omfattes av sentrumsstrategien. I området er det store områder med plasskrevende lager- og industrivirksomhet, som er under transformasjon til handelsvirksomhet med varierende arealbehov, i tillegg til et større antall boliger. Det er et særlig stort boligpotensial innenfor områder som Nyhavna, Reina, Jarlheimsletta, Lilleby og langs Haakon VII's gate.

Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

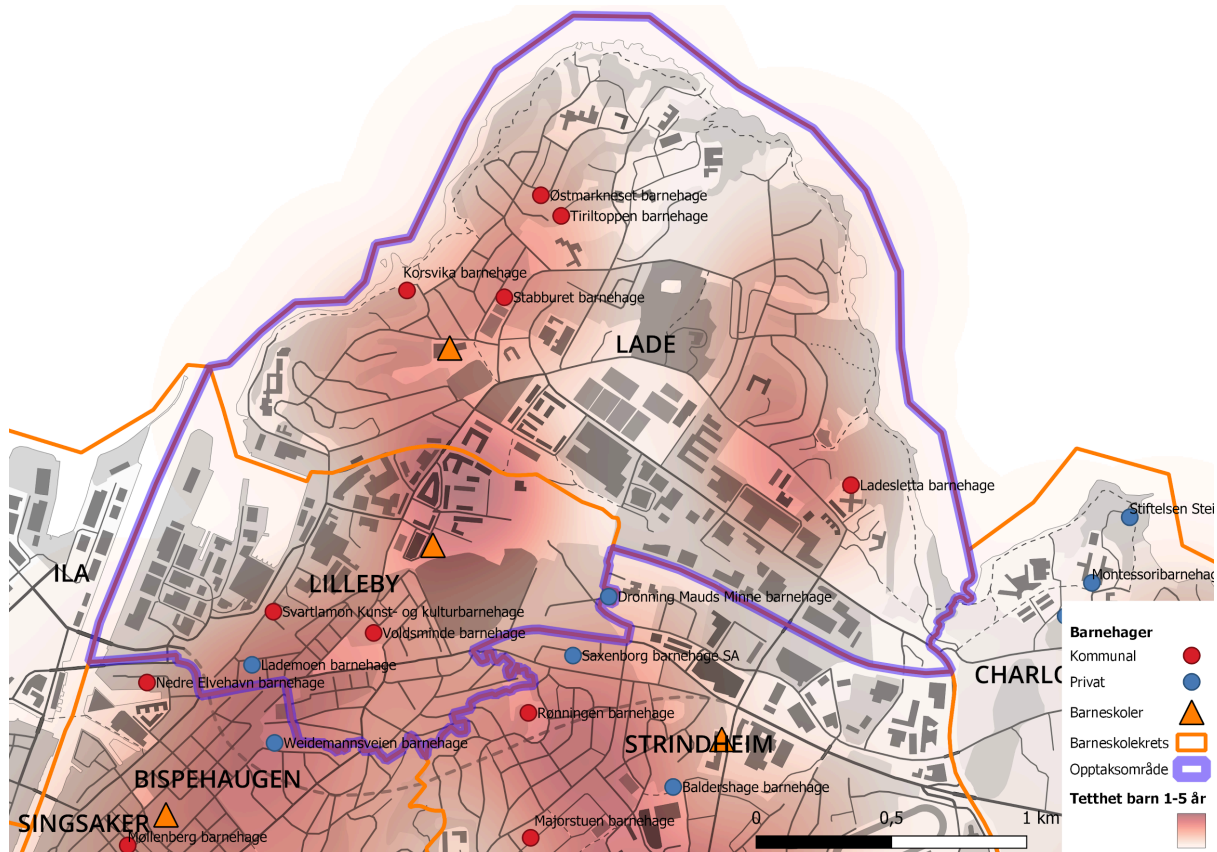
Innenfor opptaksområdet Lilleby-Lade bor det ca. 610 barn (årsskiftet 2022/23). Barnetallet var på ca. 450 i år 2000 og litt over 550 i 2010. Siden 2010 har dermed barnetallet økt med 60 barn. Opptaksområdet Lilleby-Lade er et av få områder som har hatt positiv barnetallsvekst i denne perioden, mens i resten av kommunen har antall barn i aldersgruppen gått ned. Dette skyldes omfattende boligbygging, spesielt i Lilleby skolekrets, og dermed tilflytting til området. Fire prosent av de bosatte på Lilleby er barn i alderen 1-5 år, mens på Lade er denne andelen lik kommunen som helhet (5 prosent).

Figur 8: Opptaksområde Lilleby/Lade. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Befolkningsprognosene viser at barnetallet i opptaksområdet kan øke til om lag 710 barn i 2026 og deretter opp til 835 barn i 2036. Dette betyr at barnetallet kan øke med 36 prosent, mens veksten i kommunen som helhet er anslått til 13 prosent for barn i alderen 1-5 år. Veksten er nokså jevnt fordelt mellom de to skolekretsene i opptaksområdet.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 9: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Lilleby/Lade per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det syv kommunale barnehager (fire organisatoriske enheter), to private barnehager og to private familiebarnehager. Fire av de kommunale barnehagene ble etablert i forbindelse med full barnehagedekning rundt 2006. Resten av de kommunale og alle de private barnehagene er eldre. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 77 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

Flere av barnehagene er lokalisert rundt Lademoen, eller i overgangen mellom bebygde områder og grønnstrukturen mot fjorden på Ladehalvøya. Det er så langt ikke etablert noen nye barnehager i de store transformasjonsområdene i Lillebyområdet.

Tabell 3: Kommunale og private barnehager i opptaksområdet Lilleby/Lade per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Korsvika barnehage Stabburet barnehage Østmarkneset barnehage	Lade	k
Ladesletta barnehage Tiriltoppen barnehage	Ladestien	k
Svartlamon Kunst- og Kulturbarnhage	Svartlamon	k
Voldsminde barnehage	Sentrum (omfatter også Nedre Elvehavn barnehage utenfor opptaksområdet)	k
Dronning Mauds Minnes barnehage Lademoen barnehage		p p
Ladehammeren familiebarnehage Marilhøna familiebarnehage		p p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er på ca. 560 plasser, mens antall bosatte barn er ca. 610 og økende. Kapasiteten er godt dimensjonert i Lade skolekrets, men den er lavere enn antall bosatte barn i Lillebyområdet. Både på kort og lengre sikt er det behov for å tilføre kapasitet i Lilleby skolekrets, og på lengre sikt vil det være behov i Lade skolekrets.

Med relativt korte avstander, er det en god del barn som bor i Lilleby skolekrets som benytter barnehage i Lade skolekrets, og omvendt. Det er også en del barn som bor i Lilleby skolekrets som benytter barnehage på Strindheim, og omvendt. Sett bort i fra barna som er bosatt på Lilleby, er det først og fremst barn bosatt på Lade som bruker barnehagene i Lade skolekrets.

Andelen bosatte barn som benytter barnehage er på 95 prosent, litt under kommunen som helhet (97 prosent). I snitt har 71 prosent av barna barnehageplass i eget område, men dette er skjevt fordelt. I Lilleby skolekrets har bare 45 prosent av barna plass i egen skolekrets, mens i Lade skolekrets er denne andelen 76 prosent.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Lilleby-Lade kjennetegnes av:

- Store transformasjonsområder med tett bybebyggelse, spesielt i Lillebyområdet og langs Haakon VIIIs gate
- Økning i barnetallet i foregående periode, og anslått 36 prosent vekst fram til 2036
- Barnehagekapasiteten er for lav i dag, spesielt i Lillebyområdet, og denne situasjonen vil utfordres enda mer i årene framover

En del barn transporteres til barnehager utenfor eget opptaksområde eller egen skolekrets, men det er relativt korte avstander i området. Dersom den antatte veksten i barnetallet blir en realitet, er det mest aktuelt å øke barnehagekapasiteten i de nye fortettingsområdene i områdene Reina, Lilleby og øst på Lade.

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er i dag 91 prosent i forhold til antall bosatte barn. Det foreslås at denne på sikt justeres til 100 prosent, på bakgrunn av områdets sentrale beliggenhet, utviklingsområder og relativt mange arbeidsplasser.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- Utvidelse av Voldsminde barnehage gjennom rehabilitering eller nybygg. Sentralt tiltak i områdeløftet Buran/Lademoen, med etablering av nærmiljøsentere i regi av Barne- og familietjenesten.
- Vurdere endringer i organisasjonsstrukturen mellom de kommunale barnehagene.

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36):

- Øke barnehagekapasiteten i de nye boligområdene, på regulerte barnehagetomter. Først på Lilleby og deretter på Jarlheimsletta, Reina eller øst på Lade, avhengig av hvilke områder som bygges ut først, og hvor barnetallet øker mest.

4.3. Strindheim/Berg/Eberg

Fakta (21.8.23)

Krets/område	Strindheim	Berg	Eberg	Opptaksområde	Kommunen
Barns andel av befolkningen (prosent)	5%	5%	4%	5%	5%
Antall bosatte barn i 2022	405	200	267	872	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	554	278	425	1257	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	473	248	338	1059	10378
Antall ledige plasser 2022	81	30	87	198	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	98%	95%	100%	98%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	75%	45%	59%	79%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	3	-14	4	-7	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	109	6	60	175	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	137%	139%	159%	144%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	120%	120%	120%	120%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	-65	-51	-101	-217	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	36	-32	-48	-44	655

Om opptaksområdet

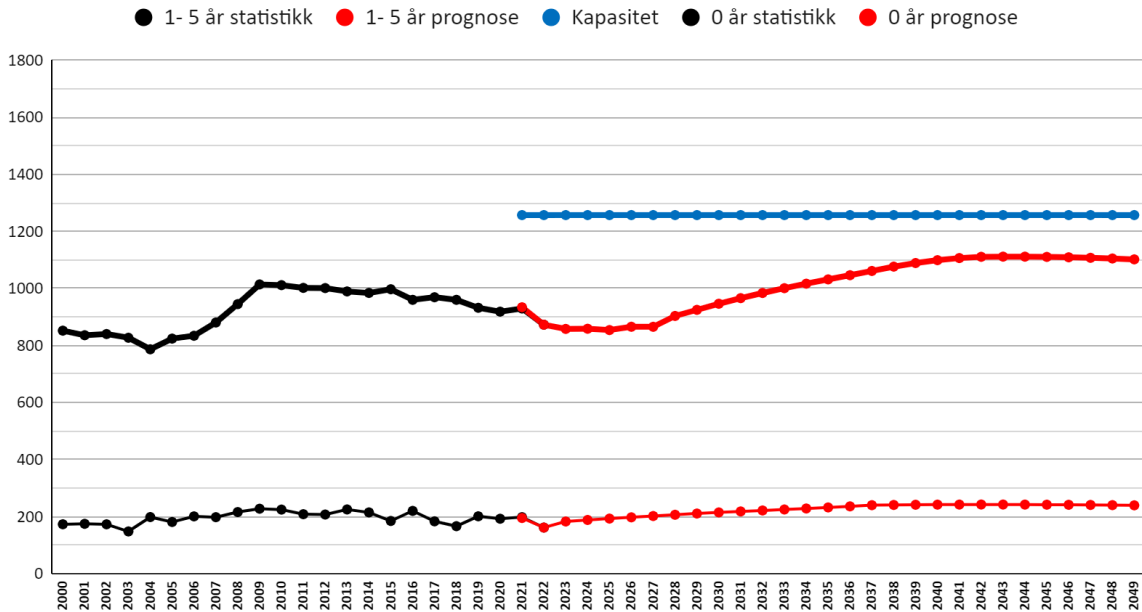
Området består av skolekretsene Strindheim, Berg og Eberg. Dette omfatter områdene Dalen, Leangen og travbanen i nord, Persaunet, Bromstad, Valentinlyst, Brøset, Berg, Eberg og deler av Moholt i sør.

Området har store områder med småhusbebyggelse, med tettere boligbebyggelse på Persaunet, Valentinlyst, Berg og Moholt. Områder omfatter også det sammenhengende næringsområdet langs Innherredsvegen, på Tyholt og mot Omkjøringsvegen i vest.

Utkast til arealdel i kommuneplanen viser omfattende byutviklingsområder med ny boligbebyggelse på Leangen, tidligere travbanen, Brøset og langs Kong Øysteins veg, og den peker samtidig på Strindheim og Valentinlyst som lokale senter. For noen av disse områdene er det gjennomført detaljplanlegging, og noen områder er bygd eller under bygging.

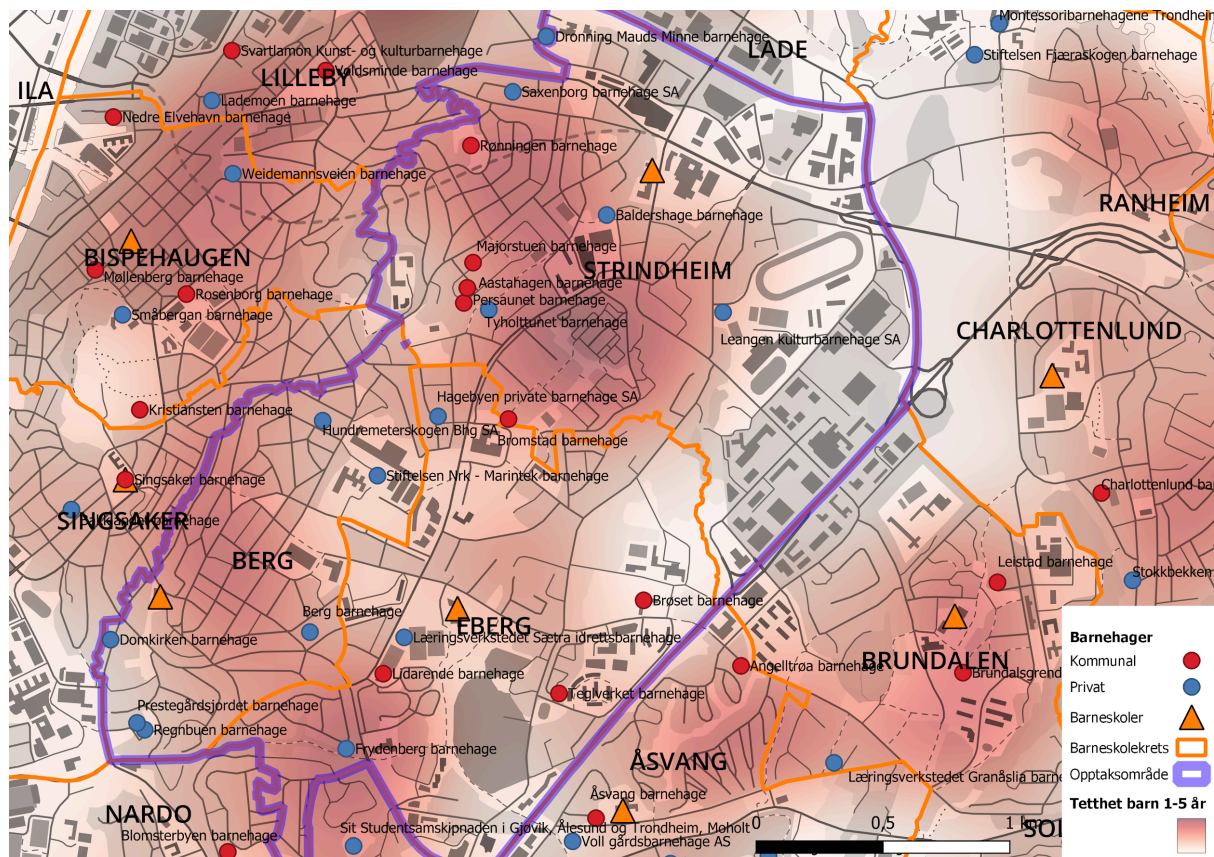
Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

Innenfor opptaksområdet Strindheim/Berg/Eberg bor det 872 barn (årsskiftet 2022/23). Det har vært en nedgang på ca. 140 barn siden 2010. Befolkningsprognosene viser at barnetallet vil holde seg stabilt fram til 2026, men at det kan øke etter 2026, og nå ca. 1050 barn i 2036. Veksten er først og fremst knyttet til boligplaner i Strindheim (Leangen og tidligere travbanen) og Eberg skolekrets (Brøset). Fem prosent av de bosatte i opptaksområdet er barn i alderen 1-5 år, likt med kommunen som helhet.

Figur 10: Opptaksområde Strindheim/Berg/Eberg. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 11: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Strindheim/Berg/Eberg per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det åtte kommunale barnehage (fire enheter), tolv private barnehager og en privat familiebarnehage. Mange av de kommunale og private barnehagene ble bygd ut på 80- og 90-tallet, og flere barnehager ble etablert i forbindelse med full barnehagedekning rundt 2006-10. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 51 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

Tabell 4: Kommunale og private barnehager i opptaksområdet Strindheim/Berg/Eberg per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Bromstad barnehage Majorstuen barnehage	Bromstad og Majorstuen	k
Brøset barnehage Persaunet barnehage Rønningen barnehage	Brøset og Strinda	k
Teglverket barnehage Lidarende barnehage	Eberg	k
Aastahagen barnehage	Aastahagen	k
Domkirken barnehage		p
Berg/Frydenberg barnehage		p
Hundremeterskogen Bhg Sa		p
Prestegårdsjordet barnehage		p
Regnbuen barnehage		p
Tyholttunet barnehage		p
Tårnet barnehage - Stiftelsen NrK - Marintek		p
Hagebyen Private barnehage Sa		p
Læringsverkstedet Sætra idrettsbarnehage		p
Baldershage barnehage		p
Leangen Kulturbarnehage Sa		p
Saxenborg barnehage Sa		p
Berg familiebarnehage AS		p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Samlet har området en plasskapasitet på litt over 1260 plasser. Kapasiteten er dermed betydelig høyere enn antall bosatte barn, som i dag er under 900. I 2010 var antall bosatte barn over 1000. På 80- og 90-tallet ble det etablert en rekke private barnehager i dette området, både i regi av foreldre, men også av bedrifter som NTNU, Sintef, NRK, Telenor og flere. Disse barnehagene har egne vedtekter som gir prioritet til barn av ansatte i firmaet, som ikke nødvendigvis er bosatt i opptaksområdet. I dag kan omfanget av bedriftsbarnehager i området anslås til ca. 250 plasser, hvorav ca. 50 prosent av plassene brukes av barn bosatt utenfor opptaksområdet. Med forventninger om barnetallsvekst i årene framover, gir dette grunnlag for å opprettholde deler av overkapasiteten i området, men ikke av samme grad som i dag.

Andelen barn bosatt i Strindheim/Berg/Eberg som benytter barnehage er 98 prosent. Dette er over gjennomsnittet for barnehagebruken i kommunen som helhet, som ligger på 97 prosent. 79 prosent av bosatte barn har barnehageplass i eget opptaksområde, mens mange har barnehageplass i tilstøtende områder inn mot sentrum og på Lilleby.

I og med at tilgangen på barnehager er stor i området, er det mange barn som transporteres til barnehager her. De aller fleste kommer fra sentrum og områder lengre øst i kommunen.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Strindheim/Berg/Eberg kjennetegnes av:

- Overkapasitet i området som helhet på grunn av en betydelig andel private barnehager og bedriftsbarnehager. Spesielt overkapasitet på Persaunet, med mange kommunale barnehager.
- Mange barn transporteres til barnehager i området
- Nedgang i barnetallet de siste ti årene
- Store områder med planlagt boligbebyggelse på Leangen (tidligere travbanen) og Brøset

I 2022 ble Valentinlyst barnehage avviklet som følge av omregulering til boligformål. Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er likevel på 144 prosent i forhold til antall bosatte barn, som følge av et betydelig antall private (bedrifts-) barnehager og nedgang i barnetallet. Det foreslås at kapasiteten på sikt kan justeres ned til 120 prosent.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- Vurdere reduksjon i kapasiteten, spesielt innenfor Eberg skolekrets.
- Etablering av forsterket barnehagetilbud på Brøset barnehage, for barn med omfattende hjelpebehov (gjennomføres 2023/24).

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36), eller senere:

- Erstatning for Brøset barnehage, som har leieavtale på tomt fram til 2030.
- Øke barnehagekapasiteten på regulerte tomter, i de nye boligområdene på Leangen (tidligere travbanen) og Brøset. Rekkefølge avhenger av hvilke områder som bygges ut først, og hvor barnetallet øker mest. Flytte drift innad i opptaksområdet, fra kretser som har overkapasitet til de nye utbyggingsområdene.

4.4. Ranheim/Hansbakken/Charlottenlund/Brundalen

Fakta (per 21.8.23)

Krets/område	Ranheim	Hansbakken	Charlottenlund	Brundalen	Opptaksområde	Kommunen
Barns andel av befolkningen (prosent)	5%	5%	7%	5%	6%	5%
Antall bosatte barn i 2022	366	137	440	312	1255	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	433	97	448	205	1183	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	398	92	376	203	1069	10378
Antall ledige plasser 2022	35	5	72	2	114	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	97%	99%	96%	97%	97%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	69%	42%	62%	48%	75%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	42	28	-41	75	104	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	77	57	29	52	215	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	118%	71%	102%	66%	94%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	95%	95%	95%	95%	95%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	-45	60	-69	163	108	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	-12	87	-2	141	214	655

Om opptaksområdet

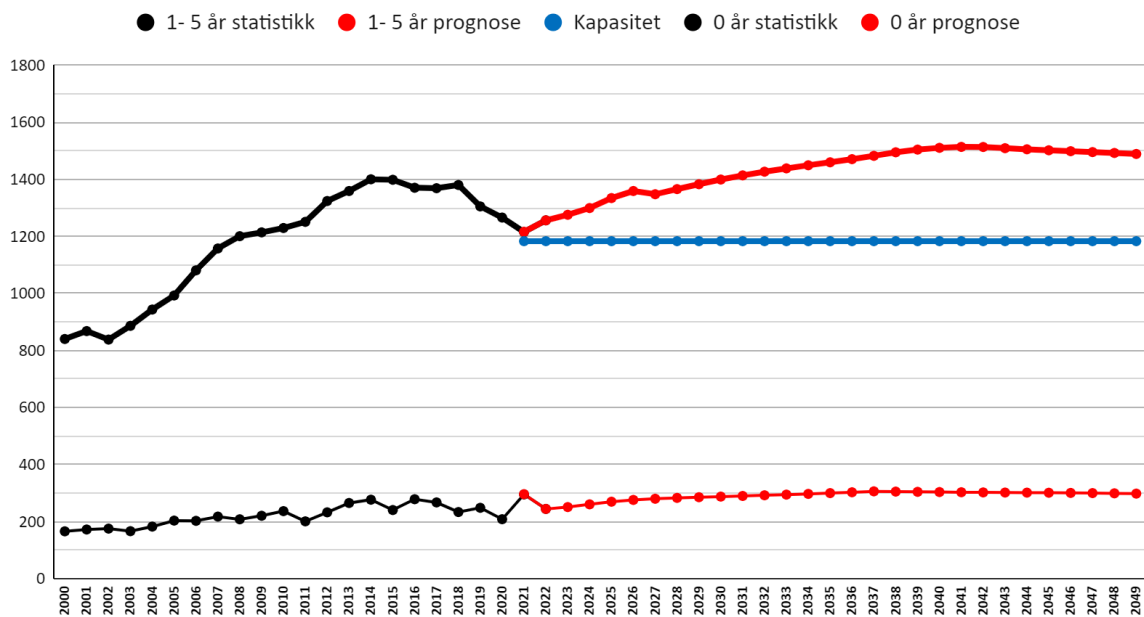
Området består av skolekretsene Ranheim, Hansbakken, Charlottenlund og Brundalen. Dette omfatter områdene fra Rotvoll og Charlottenlund, Grilstad, Overvik, Ranheim og Være. I 2023 ble det gjennomført en endring i skolestrukturen, ved at områdene øst for Ranheim kirke, til og med Være, ble opprettet som ny skolekrets. Gamle Ranheim skole ble gitt navnet Hansbakken.

Området ligger øst i Trondheim, mot grensen til Malvik kommune. Kulturlandskapet og jordbruksarealene på Rotvoll skiller området fra tettstedsbebyggelsen i vest. Området består av to tydelige deler, Charlottenlund og Ranheim. Stedene er preget av store boligområder med småhusbebyggelse fra de siste 100 årene, og blokkbebyggelse fra 1960-tallet fram til i dag. Hovedtyngden av bebyggelsen stammer fra siste halvdel av forrige århundre, men området har vært preget av flere store utbyggingsprosjekter de siste 10-15 årene. Fram til nå har mye av utbyggingen skjedd langs fjorden, i form av Grilstad Marina og Ranheimsfjæra, og det er gjenstående utbyggingsområder øst på Ranheim. Det pågår i tillegg en omfattende utbygging på Overvik, noe som vil knytte Ranheim og

Charlottenlund nærmere sammen. I arbeidet med nye kommuneplanens arealdel pekes Charlottenlund, Grilstad og Ranheim ut som mindre lokale sentra.

Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

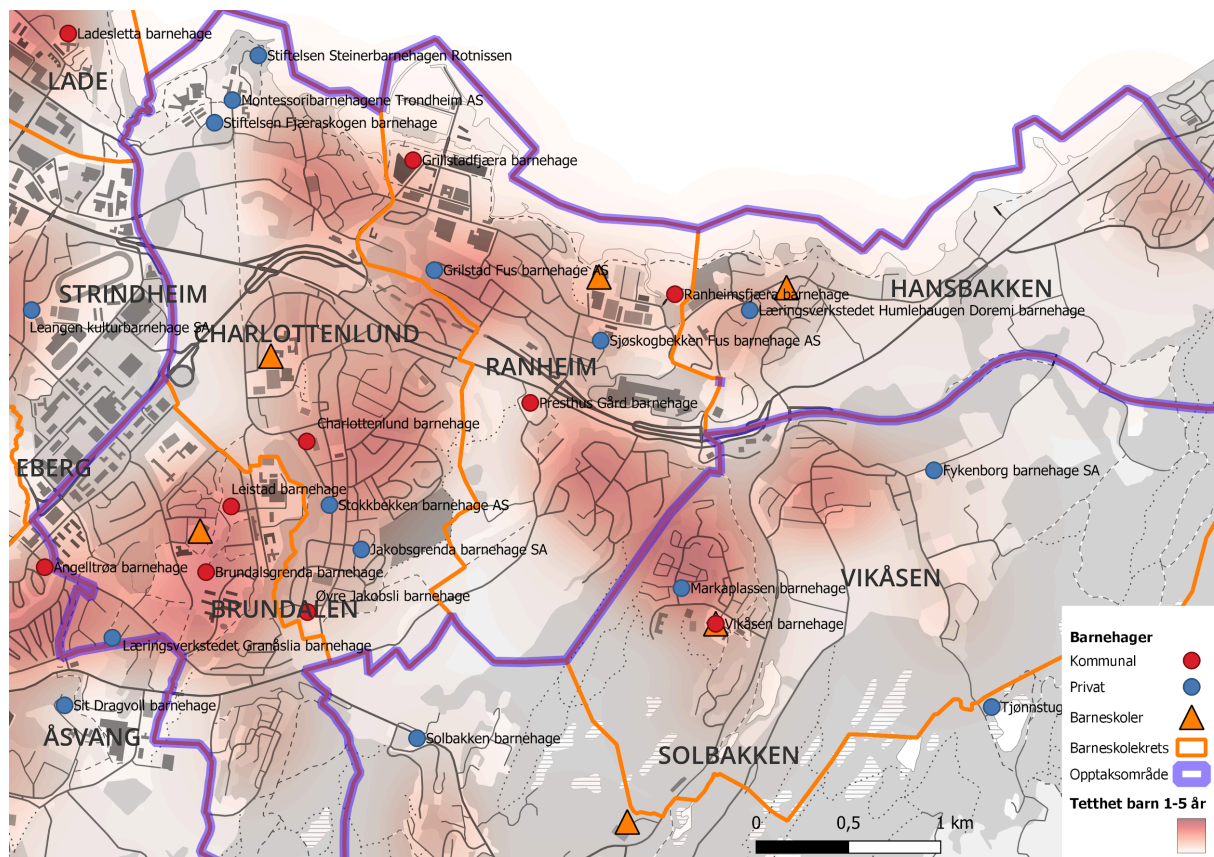
Innenfor opptaksområdet Ranheim/Hansbakken/Charlottenlund/Brundalen bor det ca. 1250 barn (årsskiftet 2022/23). Barnetallet var på ca. 800 i år 2000. Som følge av omfattende boligbygging, særlig i Ranheimsområdet, økte barnetallet til ca. 1400 barn i 2014. Etter dette har dermed barnetallet gått betydelig ned. Seks prosent av bosatte i opptaksområdet er barn i alderen 1-5 år, noe som er over gjennomsnittet for kommunen som helhet (5 prosent).

Figur 12: Opptaksområde Ranheim/Hansbakken/Charlottenlund/Brundalen. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Befolkningsprognosene viser at barnetallet i opptaksområdet kan øke til om lag 1360 barn i 2026, og deretter til 1470 barn i 2036. Dette betyr at barnetallet fram til 2036 kan øke med 17 prosent for barn i alderen 1-5 år, sammenlignet med kommunens vekst som helhet på 13 prosent. Veksten er anslått som størst i skolekretsene Hansbakken, Ranheim og Brundalen, og lavere i Charlottenlund skolekrets.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 13: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Ranheim/Hansbakken/Charlottenlund/Brundalen per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det syv kommunale barnehager (fem organisatoriske enheter), åtte private barnehager og to private familiebarnehager. Fire av de kommunale og fem av de private barnehagene ble etablert i forbindelse med full barnehagedekning rundt 2006. Resten av de kommunale, og alle de private barnehagene, er eldre. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 45 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

De fleste barnehagene er godt lokalisert i forhold til boligområdene, og ligger i tilknytning til de lokale sentrene. Unntaket er tre private barnehager som ligger mer perifert på Rotvoll.

Tabell 5: Kommunale og private barnehager i opptaksområdet
Ranheim/Hansbakken/Charlottenlund/Brundalen per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Charlottenlund barnehage Øvre Jakobsli barnehage	Jakobsli barnehager	k
Brundalsgrenda barnehage Leistad barnehage	Brundalen barnehager	k
Grillstadfjæra barnehage	Grilstadfjæra	k
Presthus gård barnehage	Presthus gård og Vikåsen barnehager (omfatter også Vikåsen barnehage utenfor opptaksområdet)	k
Ranheimsfjæra barnehage	Ranheimsfjæra	k
Fjæraskogen Jakobsgrenda barnehage Granåslia barnehage Montessoribarnehagen Solsikken Steiner Rotnissen barnehage Stokkbekken barnehage Grilstad barnehage Læringsverkstedet Humlehaugen Sjøskogbekken barnehage		p p p p p p p p p
Solstrålen familiebarnehage Jakobsli familiebarnehage		p p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er på nesten 1200 plasser. Antall bosatte barn er ca. 1250. Kapasiteten er dermed godt dimensjonert innenfor opptaksområdet som helhet. Det er noe overkapasitet i skolekretsene Ranheim og Charlottenlund, og tilsvarende noe lavere kapasitet i kretsene Hansbakken og Brundalen. På sikt er det kun behov for å tilføre økt barnehagekapasitet i Brundalen skolekrets.

Med relativt korte avstander i området, er det en god del barn som bor i Ranheim og som benytter barnehage i Charlottenlund skolekrets, og omvendt. Det samme gjelder mellom Ranheim og Hansbakken. Barn bosatt i Brundalen skolekrets, og som ikke har plass i egen krets benytter heller barnehager i nabokretsene Åsvang og Eberg, i retning vest mot sentrum. Det er i tillegg en del familier bosatt i Malvik kommune som bruker barnehager innenfor opptaksområdet.

Andelen bosatte barn som benytter barnehage er på 97 prosent, samme nivå som kommunen som helhet. I snitt har 75 prosent av barna barnehageplass i eget opptaksområde.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Ranheim/Hansbakken/Charlottenlund/Brundalen kjennetegnes av:

- Omfattende boligbygging som har ført til stor befolkningsvekst, men med en betydelig nedgang i barnetall de siste fem-seks årene.
- Forventet 17 prosent økning i barnetallet fram til 2036.
- Barnehagekapasiteten er godt dimensjonert i forhold til dagens barnetall, men det vil bli behov for å øke kapasiteten i Brundalen skolekrets dersom planlagt boligbygging gjennomføres i årene fremover.

Det foregår en del transport av barn til barnehager utenfor eget opptaksområde eller skolekrets, spesielt i retning inn mot sentrum. Transporten av barn til barnehageplass motsatt veg er langt mer begrenset. Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er i dag på 94 prosent i forhold til antall bosatte barn. Det foreslås at denne på sikt settes til 95 prosent ut fra områdets beliggenhet i kommunen.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- Etablering av forsterket barnehagetilbud, for barn med omfattende hjelpebehov, på Charlottenlund barnehage (gjennomføres i 2023/24).
- Vurdere endringer i organisasjonsstrukturen mellom de kommunale barnehagene.

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36):

- Øke barnehagekapasiteten på regulerte barnehagetomter knyttet til planlagte boligområdene. Først og fremst i Brundalen skolekrets, og avhengig av hvilke områder som bygges ut, og hvor barnetallet øker mest.

4.5. Vikåsen/Solbakken/Åsvang

Fakta (21.8.23)

Krets/område	Vikåsen	Solbakken	Åsvang	Opptaks- område	Kom- munen
Barns andel av befolkningen (prosent)	8%	8%	4%	6%	5%
Antall bosatte barn i 2022	289	92	300	681	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	203	121	520	844	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	197	112	498	807	10378
Antall ledige plasser 2022	6	9	22	37	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	98%	95%	95%	96%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	66%	59%	70%	74%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	-46	-5	10	-41	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	-12	27	79	94	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	70%	132%	173%	124%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	95%	95%	155%	115%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	28	-38	-46	-100	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	60	-8	20	28	655

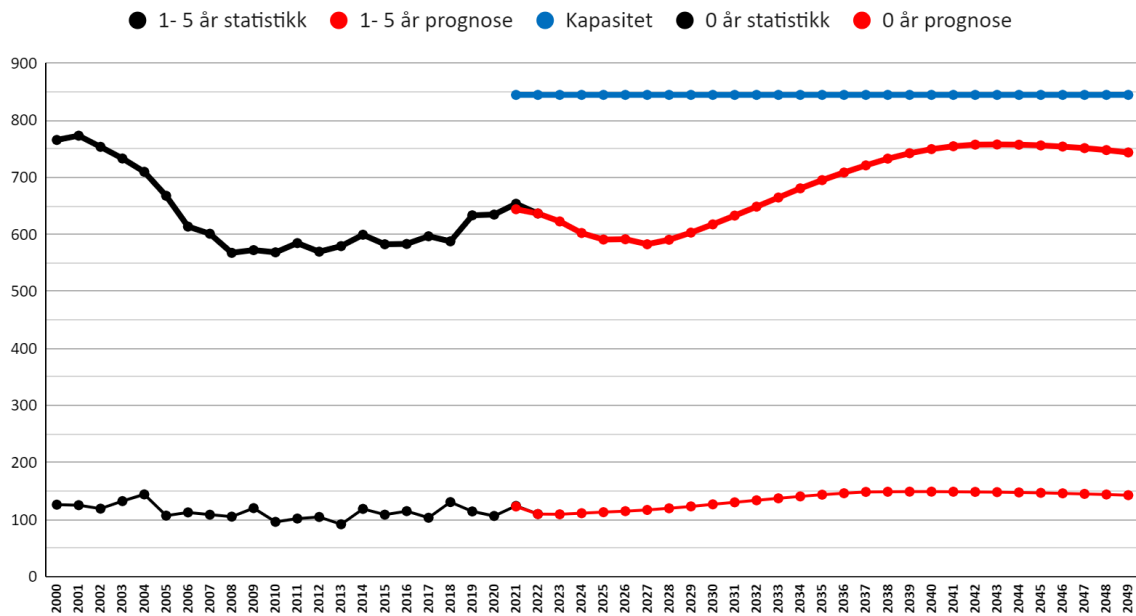
Om opptaksområdet

Området består av skolekretsene Vikåsen, Solbakken og Åsvang. Dette omfatter deler av Moholt, Åsvang, Angelltrøa, Lohove, Dragvoll, Steinan, Stokkanhaugen, Fortunalia, Solbakken og områdene nord og øst for Jonsvatnet, Vikåsen og Reppe.

Området er preget av store områder med småhusbebyggelse, med tettere boligbebyggelse på Moholt og Angelltrøa. Det ligger utbyggingsområder med boligpotensiale rundt Granåsen Gård, Dragvoll, Fortunalia og Reppe. I arbeidet med kommuneplanens arealdel pekes det på Moholt som lokalt senter, med et robust befolkningsunderlag og en sentral kollektivlinje, og Vegamot som mindre lokalt sentra, med et robust befolkningsgrunnlag og godt kollektivtilbud.

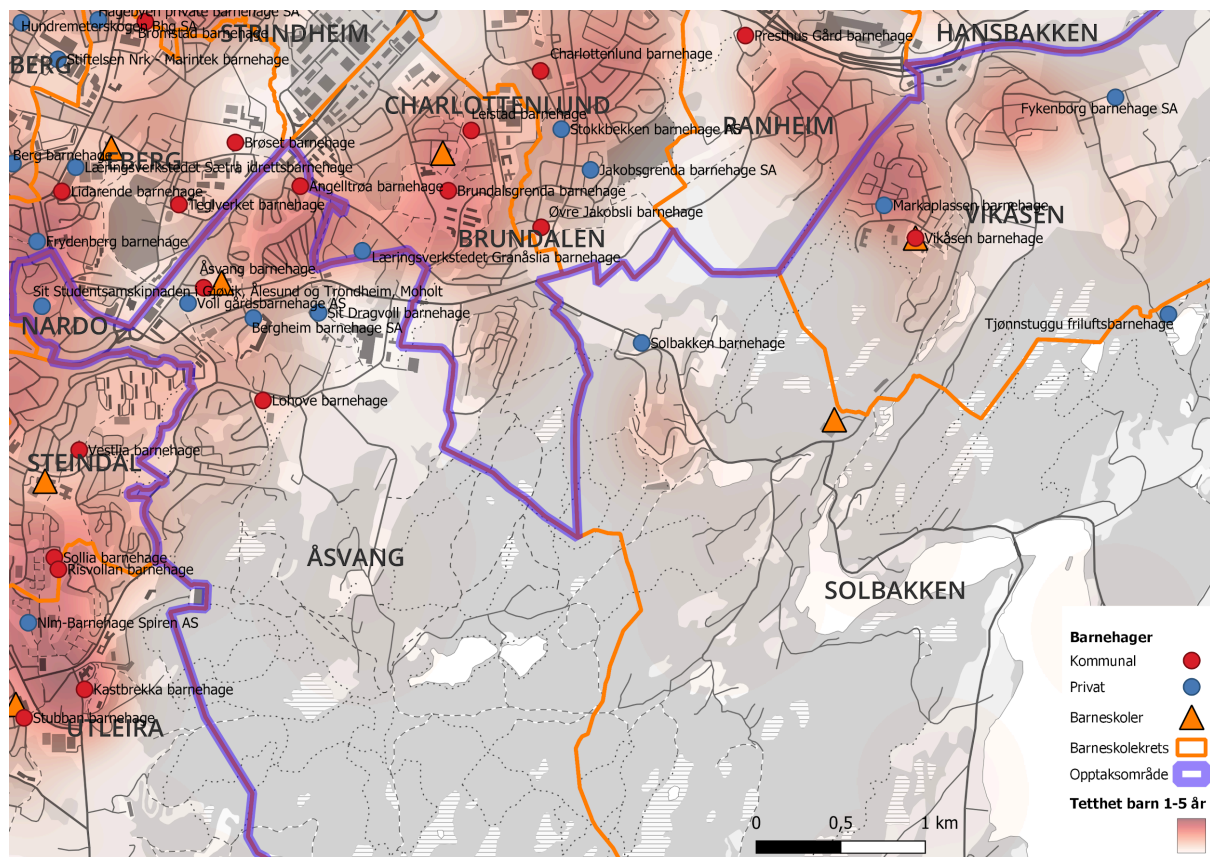
Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

Innenfor opptaksområdet Vikåsen/Solbakken/Åsvang bor det ca. 680 barn (årsskiftet 2022/23). Det har vært en økning på ca. 70 barn siden 2010. Dermed er dette et av få opptaksområder som har hatt positiv vekst det siste tiåret. Dette skyldes i hovedsak veksten i Vikåsen skolekrets. Befolkningsprognosene viser at barnetallet i opptaksområdet reduseres fram til 2026, men at det kan øke til over 700 barn i 2036. Veksten gjelder først og fremst i Åsvang skolekrets. Seks prosent av bosatte i opptaksområdet er barn i alderen 1-5 år, noe høyere enn kommunen som helhet (fem prosent). Andelen barn er spesielt høy i kretsene Vikåsen og Solbakken.

Figur 14: Opptaksområde Vikåsen/Solbakken/Åsvang. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 15: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Vikåsen/Solbakken/Åsvang per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det fire kommunale barnehager (to organisatoriske enheter), åtte private barnehager og seks familiebarnehager. Mange av de kommunale og private barnehagene ble bygd ut på 80- og 90-tallet, mens flere barnehager ble etablert i forbindelse med full barnehagedekning i årene 2006-2010. Studentbarnehagen på Moholt ble bygd i 2016. Den har 250 plasser og erstattet eldre barnehager i området. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 25 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

Tabell 6: Kommunale og private ordinære barnehager i opptaksområdet Vikåsen/Solbakken/Åsvang per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Angelltrøa barnehage Åsvang barnehage Lohove barnehage	Siltdråpen barnehager	k
Vikåsen barnehage	Presthus gård og Vikåsen barnehager (omfatter også Presthus gård barnehage utenfor opptaksområdet)	k
Bergheim barnehage		p
SIT Dragvoll studentbarnehage		p
SIT Moholt studentbarnehage		p
Fykenborg barnehage		p
Markaplassen barnehage		p
Solbakken barnehage		p
Tjøninstuggu friluftsbarnhage		p
Voll gårdsbarnehage		p
Fykenveien familiebarnehage		p
Einmoen familiebarnehage		p
Lekeplassen familiebarnehage		p
Nydammen familiebarnehage		p
Vikåsen familiebarnehage		p
Løkka familiebarnehage		p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Samlet har området en kapasitet på ca. 840 plasser. Antall bosatte barn er under 680, og kapasiteten er dermed betydelig høyere. Dette skyldes i all hovedsak SIT barnehagene på Moholt og Dragvoll. De ligger i Åsvang skolekrets og har en samlet kapasitet på 250 plasser. Disse barnehagene brukes også av studenter som er bosatt utenfor opptaksområdet. Når en ser bort fra overkapasiteten studentbarnehagene utgjør, så er kapasiteten i opptaksområdet godt dimensjonert i forhold til antall bosatte barn.

Andelen bosatte barn i Vikåsen/Solbakken/Åsvang som benytter barnehage er 96 prosent, noe lavere enn kommunen som helhet (97 prosent). 74 prosent av bosatte barn har barnehageplass i eget opptaksområde. Det er en god del barn som transporteres til barnehager på Strindheim/Eberg og Charlottenlund/Ranheim, men det er også barn fra disse områdene som benytter barnehager i opptaksområdet. Bruken av studentbarnehagene på Moholt og Dragvoll utgjør en del av disse.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Vikåsen/Solbakken/Åsvang kjennetegnes av:

- Godt dimensjonert barnehagetilbud i forhold til bosatte barn. Overkapasiteten i området skyldes studentbarnehagene, som også benyttes av barn bosatt utenfor opptaksområdet.
- Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 25 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.
- Økning i barnetallet de siste ti årene.
- Få områder med planlagt ny boligbebyggelse.

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er 124 prosent i forhold til antall bosatte barn. Overkapasiteten skyldes 250 plasser i studentbarnehage i Åsvang skolekrets. Det foreslås at kapasiteten på sikt kan justeres ned til 115 prosent.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- Vurdere reduksjon i kapasiteten, spesielt innenfor Åsvang skolekrets.
- Vurdere endringer i organisasjonsstrukturen mellom de kommunale barnehagene.

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36), eller senere:

- Øke kapasiteten på regulerte barnehagetomter i området Vikåsen/Reppe, avhengig av utviklingen av barnetallet i området.

4.6. Nidarvoll/Nardo

Fakta (per 21.8.23)

Krets/område	Nidarvoll	Nardo	Opptaks- område	Kom- munen
Barns andel av befolkningen (prosent)	5%	5%	5%	5%
Antall bosatte barn i 2022	337	261	598	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	420	204	624	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	394	192	586	10378
Antall ledige plasser 2022	26	12	38	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	97%	90%	94%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	80%	52%	74%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	-6	-13	-19	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	78	81	159	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	125%	78%	104%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	95%	95%	95%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	-106	32	-74	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	-26	121	95	655

Om opptaksområdet

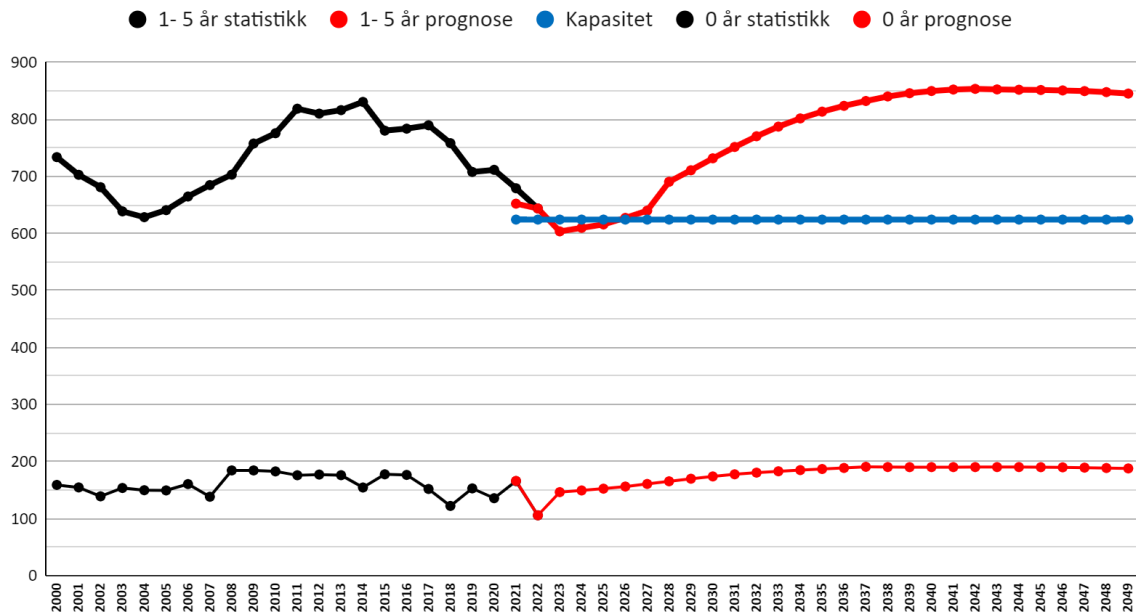
Området består av skolekretsene Nidarvoll og Nardo. Dette omfatter områdene Tempe, Sluppen, Lerkendal, Nardo, Nidarvoll, Stubban og Fossegrenda.

Bebyggelsen i området består av både boligbebyggelse og arealkrevende næringsvirksomhet. Boligbebyggelsen består av småhus og blokkbebyggelse fra 1960- og 1970-tallet. Næringsbebyggelsen ligger hovedsakelig i Fossegrenda, på Tempe og Sluppen og langs Omkjøringsvegen.

Tempe er omdisponert til sentrumsformål i siste rullering av KPA. I arbeidet med ny kommuneplanens arealdel pekes både Tempe og Nidarvoll på som lokale sentra, med et robust befolkningsunderlag og en sentral kollektivlinje. Store deler av opptaksområdet vil trolig transformeres på sikt.

Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

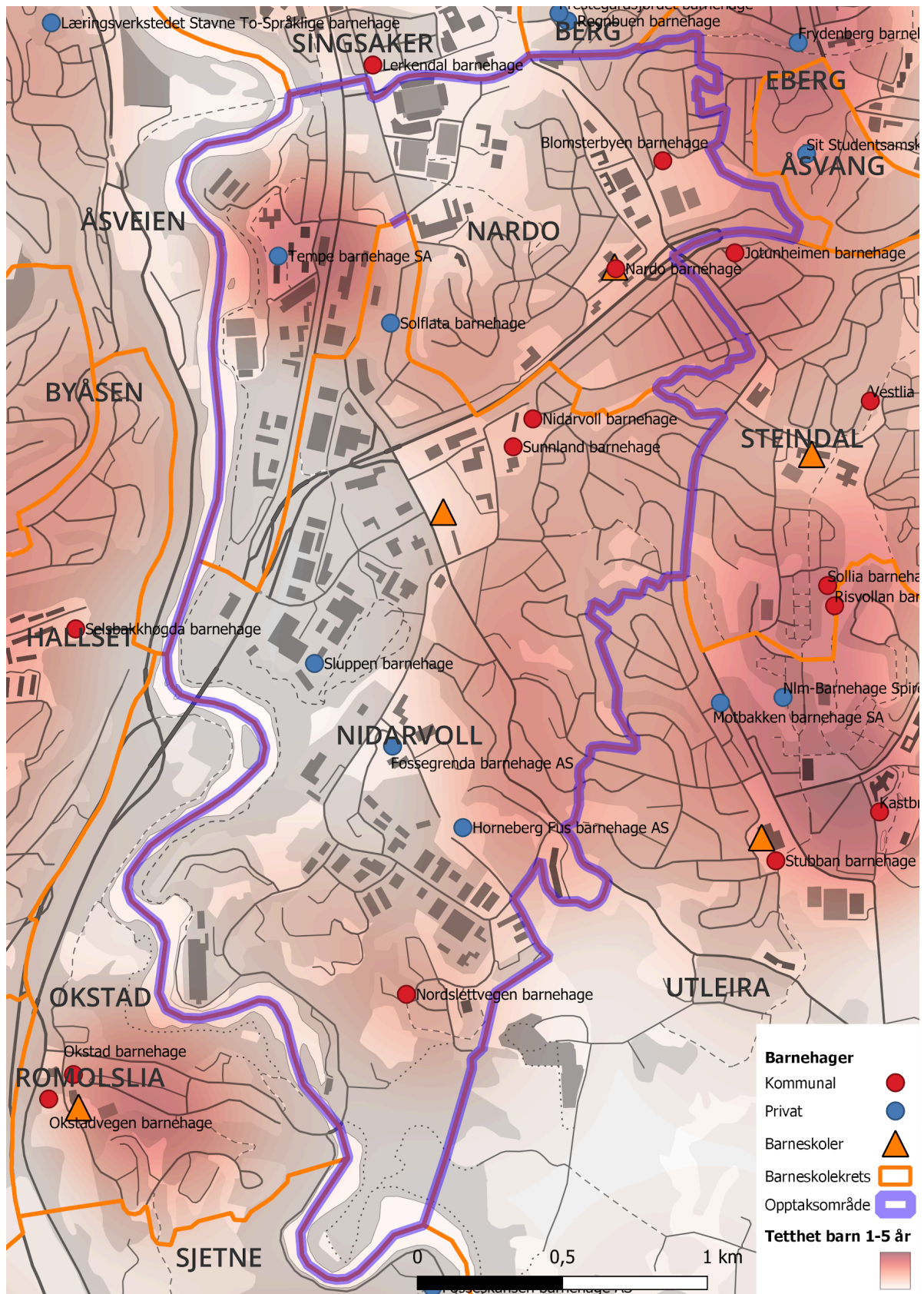
Innenfor opptaksområdet Nidarvoll/Nardo bor det ca. 600 barn (årsskiftet 2022/23). Barnetallet var på rundt 820 i år 2010. Siden da har dermed barnetallet gått ned med 170 til i dag, noe som er en kraftig reduksjon. Fem prosent av bosatte er barn i alderen 1-5 år, likt med kommunen som helhet.

Figur 16: Opptaksområde Nidarvoll/Nardo. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Befolkningsprognosene viser at barnetallet i opptaksområdet vil ha en mindre økning fram til 2028, før økningen blir større og resulterer i ca. 820 barn i 2036. Dette betyr at barnetallet kan øke med 27 prosent for barn i alderen 1-5 år, sammenlignet med veksten i kommunen som helhet på 13 prosent. Veksten er nokså jevnt fordelt mellom de to skolekretsene i opptaksområdet.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 17: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Nidarvolla/Nardo per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det fem kommunale barnehager (tre organisatoriske enheter), fem private barnehager og en privat familiebarnehage. Tre av de kommunale barnehagene ble etablert i forbindelse med full barnehagedekning rundt 2006. Resten av de kommunale, og alle de private barnehagene, er eldre. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 55 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

Tabell 7: Kommunale og private barnehager i opptaksområdet Nidarvoll/Nardo per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Blomsterbyen barnehage Nardo barnehage	Nissekollen barnehager	k
Nidarvoll barnehage Sunnland barnehage	Nidarvoll barnehage Sunnland barnehage	k
Nordslettvegen barnehage		k
Fossegrenda barnehage Horneberg FUS barnehage Sluppen barnehage Solflata barnehage Tempe barnehage		p p p p p
Haugnessvingen familiebarnehage		p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er ca. 624 plasser, mens antall bosatte barn er ca. 600. Kapasiteten er over antall bosatte barn i Nidarvoll skolekrets, og under antall bosatte barn i Nardo skolekrets.

Barna i området benytter hovedsakelig barnehager i eget opptaksområde, men det er også en del barn som benytter barnehager inn mot sentrum. Samtidig er det en del barn bosatt i Utleira/Steindal, som benytter barnehageplass i opptaksområdet Nidarvoll/Nardo. Dagens plasskapasitet er godt utnyttet, og det er forventet at barnetallet øker. På sikt kan det dermed være behov for å tilføre kapasitet til området.

Andelen bosatte barn som benytter barnehage er på 94 prosent, noe under kommunen som helhet (97 prosent). I snitt har 74 prosent av barna plass i eget område.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Nidarvoll/Nardo kjennetegnes av:

- Store transformasjonsområder med tett bybebyggelse, spesielt i områdene Tempe og Sluppen.
- Betydelig nedgang i barnetallet det siste tiåret, men anslått 27 prosent vekst fram til 2036.
- Barnehagekapasiteten er samlet sett godt tilpasset dagens behov.

Det foregår en del transport av barn mellom de to skolekretsene i opptaksområdet, og inn mot sentrum. Samtidig er det en del barn bosatt på Utleira og Steindal som benytter plass i området. Dette kan endre seg noe, når nye Risvolla barnehage åpner i 2024. Dersom prognosene for barnetallsveksten slår til, kan det bli behov for å tilføre kapasitet til området.

Flere av barnehagene er lokalisert usentralt i Fossegrenda (Nidarvoll skolekrets), der det ikke er mange bosatte barn. Barnehagekapasiteten kunne med fordel vært lokalisert mer sentralt i opptaksområdet, nærmere det lokale senteret på Nidarvoll. Det er så langt ikke etablert noen nye barnehagetomter i de store transformasjonsområdene i Tempeområdet.

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er i dag på 104 prosent, i forhold til antall bosatte barn. Det foreslås at den på sikt kan justeres til 95 prosent sett i forhold til framtidens barnetall.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- Opprettholde kapasiteten i opptaksområdet, da den også er viktig for nærliggende områder.
- Vurdere konsekvensene for naboområdet, av økt barnehagekapasitet på Risvolla.

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36):

- Vurdere regulering av ny barnehagetomt på tomta til tidligere Sunnland ungdomsskole, Dette for å erstatte eksisterende barnehageanlegg og øke kapasitet mer sentralt i området.
- Vurdere behovet for nye barnehagetomter i de store transformasjonsområdene i Tempeområdet.

4.7. Bratsberg/Utleira/Steindal

Fakta (per 21.8.23)

Krets/område	Bratsberg	Utleira	Steindal	Opptaks- område	Kom- munen
Barns andel av befolkningen (prosent)	5%	6%	6%	6%	5%
Antall bosatte barn i 2022	44	323	302	669	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	77	311	185	573	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	53	292	174	519	10378
Antall ledige plasser 2022	24	19	11	54	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	100%	97%	95%	96%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	89%	72%	48%	72%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	-1	1	-36	-36	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	2	34	-21	15	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	175%	96%	61%	86%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	95%	95%	95%	95%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	-36	-3	68	28	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	-33	28	82	77	655

Om opptaksområdet

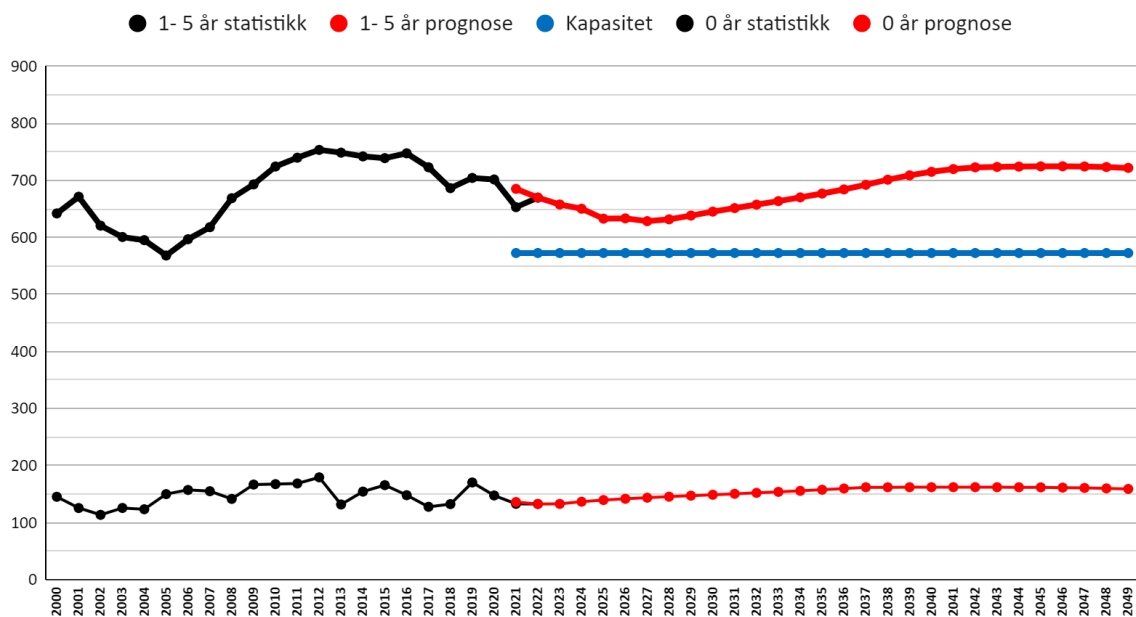
Området består av skolekretsene Bratsberg, Utleira og Steindal. Dette omfatter Othilienborg, Steindal, Stubban, Utleira, Risvollan og Bratsberg sør mot gamle Klæbu kommune, og de sørlige delene av Jonsvatnet.

Tettbebyggelsen i området ligger mellom Omkjøringsvegen(E6), Nidelva og de bratte skråningene mot Snaustrinda og Estenstadmarka. Denne delen preges av både småhusbebyggelse i form av flermannsboliger og eneboliger, og blokkbebyggelse fra 1960- og 70-tallet. Norges største borettslag, Risvollan, er et eksempel på utbyggingen av blokk- og rekkehusbebyggelse fra 1970-tallet. Utbyggingen av området har i stor grad skjedd fra midten av forrige århundre fram til i dag. I utkast til kommuneplanens arealdel vises ingen større utbyggingsområder i opptaksområdet. Risvollan pekes ut som et mindre lokalt senter, med et robust befolkningsgrunnlag og et godt kollektivtilbud. Nye Risvollan barnehage som står ferdig i 2024 er lagt i tilknytning til dette senteret.

Opptaksområdet består også av den søndre delen av Strindamarka, i tillegg til Bratsberg, med mer spredt bebyggelse og landbruksområder. Sør i området er det store ubebygde arealer som er disponert til LNF.

Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

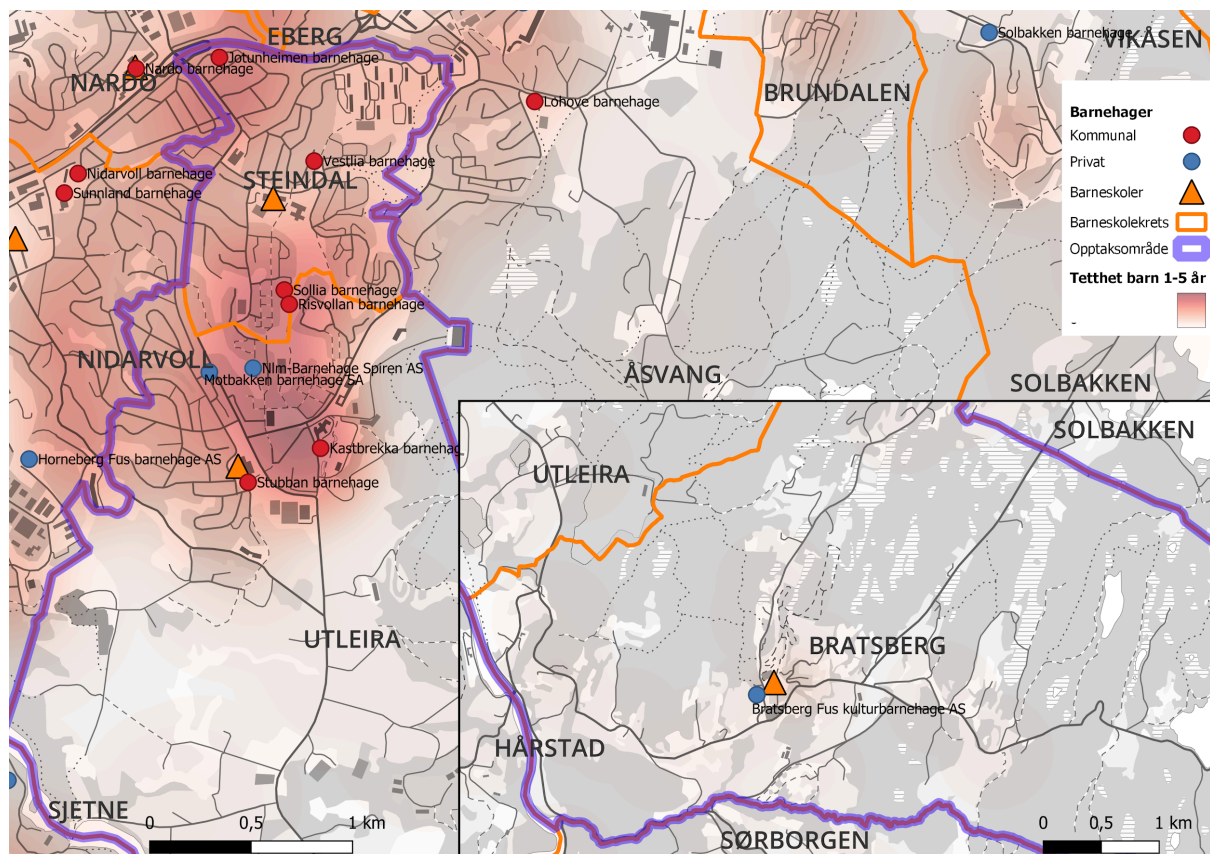
Innenfor opptaksområdet Bratsberg/Utleira/Steindal bor det ca. 640 barn (årsskiftet 2022/23). Barnetallet var på samme nivå i år 2000 og litt over 750 i 2010. Siden da har barnetallet gått ned igjen. Seks prosent av de bosatte i opptaksområdet er barn i alderen 1-5 år, noe over gjennomsnittet for kommunen som helhet på fem prosent.

Figur 18: Opptaksområde Bratsberg/Utleira/Steindal. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Befolkningsprognosene viser at barnetallet i opptaksområdet vil kunne gå videre ned de nærmeste årene, for så å øke til om lag 680 barn i 2036. Dette betyr at barnetallet kan øke med to prosent for barn i alderen 1-5 år fram mot 2036, sammenlignet med at veksten i kommunen som helhet er anslått til 13 prosent. Veksten er først og fremst knyttet til Utleira skolekrets, mens det er forventet nedgang i Steindal skolekrets.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 19: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Bratsberg/Utleira/Steindal per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det seks kommunale barnehager (tre organisatoriske enheter) og tre private barnehager. To av de kommunale og en av de private barnehagene ble etablert i forbindelse med full barnehagedekning rundt 2006. Resten er eldre barnehager. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 78 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

Bortsett fra private Bratsberg barnehage, så er alle barnehagene lokalisert i tilknytning til boligbebyggelsen i Steindal, Risvollan og Utleira.

Tabell 8: Kommunale og private barnehager i opptaksområdet Bratsberg/Utleira/Steindal per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Jotunheimen barnehage Vestlia barnehage	Nardosletta barnehager	k
Sollia barnehage Risvollan barnehage	Blakli barnehager	k
Kastbrekka barnehage Stubban barnehage	Utleira barnehager	k
Motbakken barnehage Spiren barnehage Bratsberg barnehage		p p p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er på ca. 570 plasser, og antall bosatte barn er ca. 640, med relativt stabil økning. Kapasiteten vurderes å være noe lav i Steindal/Utleira-området, men dette vil bedres ved ferdigstilling av nye Risvollan barnehage i 2024. Dersom prognosene slår til, vil den økte kapasiteten kunne dekke behovet i planperioden. Kapasiteten i den ene barnehagen i Bratsberg, er per i dag større enn antall bosatte barn i skolekretsen.

Med relativt korte avstander i området, er det en god del barn fra Steindal skolekrets som benytter barnehage i Utleira skolekrets, og omvendt. Det er også en del barn som bor i Utleira skolekrets, som benytter barnehage på Nidarvoll, på vei inn mot sentrum. De fleste brukerne av barnehagen i Bratsberg er bosatt i området.

Andelen bosatte barn som benytter barnehage er 96 prosent, litt under kommunen som helhet (97 prosent). 72 prosent av barna har barnehageplass i eget opptaksområde. På skolekretsnivå varierer dette mye. I Bratsberg skolekrets har 89 prosent av barna plass i egen skolekrets, mens andelen er på 48 prosent i Steindal skolekrets.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Bratsberg/Utleira/Steindal kjennetegnes av:

- Småhus og rekkehusområder i de nordlige og mest sentrale delene, og spredt bebyggelse i sør.
- Ingen større utbyggingsområder, men planer for fortetting rundt lokale sentre og langs kollektivakser.
- Relativt stabilt barnetall, kun en svak vekst frem til 2036.

- Barnehagekapasiteten har vært lav i Utleira, men situasjonen forbedres gjennom bygging av nye Risvollan barnehage.

Det foregår en del transport mellom Utleira og Steindal skolekretser, men samtidig er avstandene i området relativt korte. Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er i dag på 86 prosent i forhold til antall bosatte barn. Det foreslås at denne kan justeres til 95 prosent, ut fra områdets beliggenhet. Dette oppnås gjennom kapasitetsøkningen i nye Risvollan barnehage.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- Etablering av nye Risvollan barnehage med familieavdeling. Ferdigstilles i 2024. I første omgang overføres barna fra den midlertidige barnehagen, men anlegget vil ha restkapasitet på om lag 50 plasser som kan utnyttes på sikt.

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36):

- Ut fra prognosene vil det ikke være behov for å øke kapasiteten i perioden.

4.8. Ila/Åsveien/Nyborg

Fakta (per 21.8.23)

Krets/område	Ila	Åsveien	Nyborg	Opptaks- område	Kom- munen
Barns andel av befolkningen (prosent)	4%	6%	5%	5%	5%
Antall bosatte barn i 2022	268	389	176	833	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	285	354	251	890	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	250	339	230	819	10378
Antall ledige plasser 2022	35	15	21	71	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	98%	96%	95%	97%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	63%	52%	52%	76%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	-28	-1	-4	-33	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	8	63	8	79	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	106%	91%	143%	107%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	110%	95%	95%	100%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	-17	15	-88	-88	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	17	75	-76	18	655

Om opptaksområdet

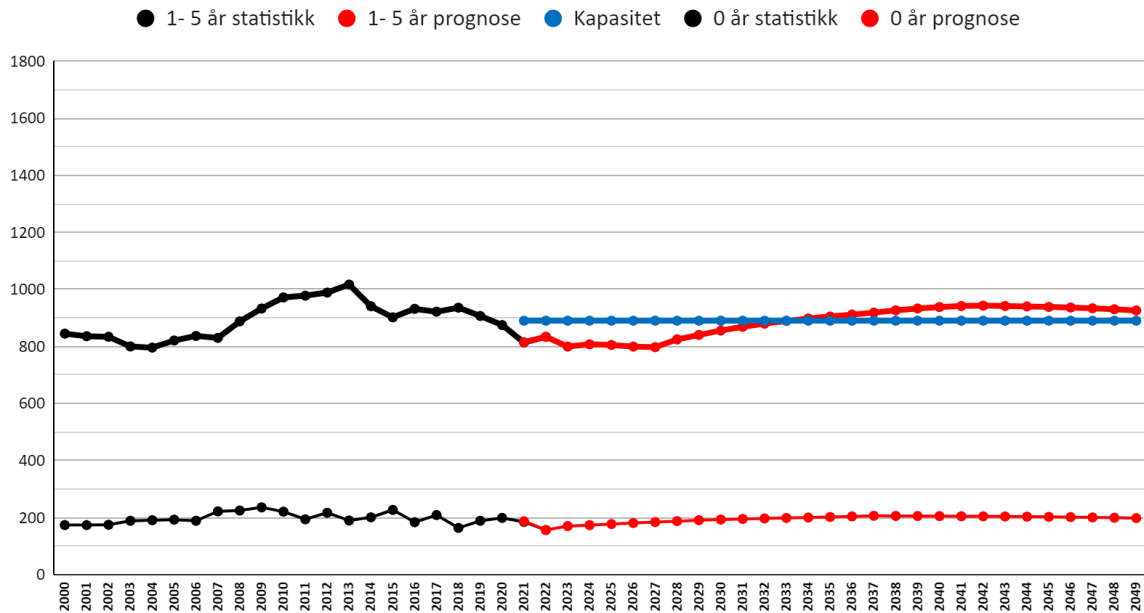
Området består av skolekretsene Ila, Åsveien og Nyborg. Dette omfatter de nordlige delene av Byåsen som grenser mot bymarka i vest, Nidelva i vest og fjorden i nord. Her ligger områdene Nyborg, Valset, Sverresborg, Hammersborg, Stavne, Fagerlia, Trolla, Ilsvika og Ila. I Ila skolekrets inngår også Øya, samt vestlige og nordlige kvadranter av Midtbyen, men i barnehagesammenheng inngår disse områdene i opptaksområdet Kalvskinnet/Singsaker/Bispehaugen.

Opptaksområdet består stort sett av boligbebyggelse, og tilhørende servicefunksjoner. Det er mange eneboliger og annen småhusbebyggelse, men også noen større felt med blokkbebyggelse fra 60-tallet. Området er gradvis utbygd mellom 1950 og 2000. I Ila skolekrets er det i tillegg en del eldre bybebyggelse.

I arbeidet med kommuneplanens arealdel pekes Sverresborg ut som mindre lokalt senter, med et robust befolkningsgrunnlag og et godt kollektivtilbud. Det er ikke lagt inn nye, større utbyggingsområder. Området preges imidlertid av en del fortettingsprosjekter, spesielt knyttet til lokalsentre og mindre næringstomter på Byåsen.

Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

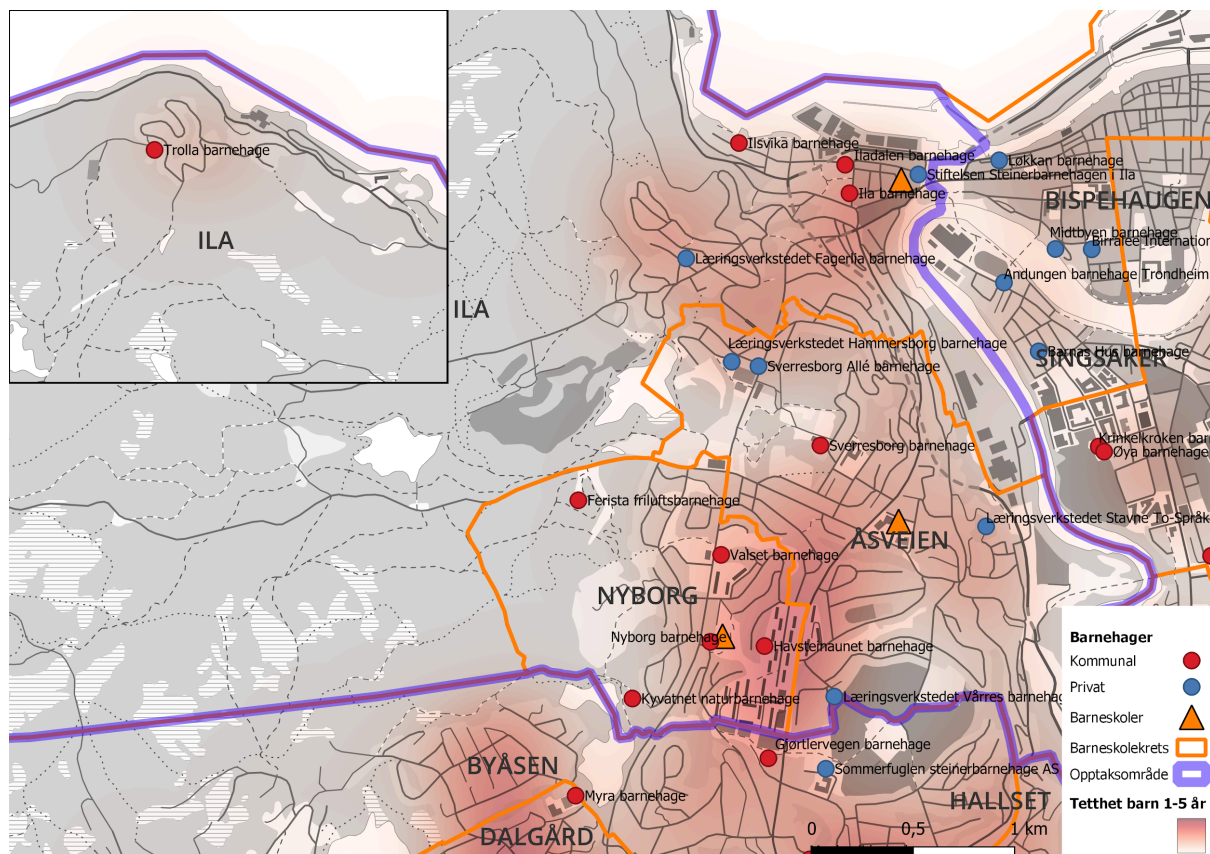
Innenfor opptaksområdet Ila/Åsveien/Nyborg bor det ca. 830 barn (årsskiftet 2022/23). Barnetallet var på samme nivå i år 2000, men økte til over 1000 i 2013. Siden da har dermed barnetallet sunket. Fem prosent av de bosatte i opptaksområdet er barn i alderen 1-5 år, på samme nivå med kommunen som helhet.

Figur 20: Opptaksområde Ila/Åsveien/Nyborg. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Befolkningsprognosene viser at barnetallet i opptaksområdet vil holde seg stabilt i de nærmeste årene, for så å øke til om lag 900 barn i 2036. Dette betyr at antall barn i alderen 1-5 år kan øke med ni prosent fram mot 2036, sammenlignet med 13 prosent for kommunen som helhet. Veksten vil først og fremst være i Åsveien skolekrets, mens veksten i de to andre skolekretsene er forventet å bli svært begrenset.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 21: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Ila/Åsveien/Nyborg per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det ti kommunale barnehager (syv organisatoriske enheter), seks private barnehager og en privat familiebarnehage. To av de kommunale, og en av de private barnehagene ble etablert i forbindelse med full barnehagedekning rundt 2006. Resten er eldre barnehager. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 73 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

Barnehagene er godt lokalisert i forhold til boligbebyggelsen. I tillegg ligger det barnehager med natur- og friluftprofil inn mot Bymarka.

Tabell 9: Kommunale og private barnehager i opptaksområdet Ila/Åsveien/Nyborg per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Ila barnehage Iladalen barnehage	Ilabekken barnehager	k
Ilsvika barnehage Trolla barnehage	Vestkanten barnehager	k
Ferista friluftsbarnhage	Ferista friluftsbarnhage	k
Sverresborg barnehage	Sverresborg barnehage	k
Havsteinaunet barnehage	Byåsen barnehager (omfatter også Munkvoll barnehage utenfor opptaksområdet)	k
Kyvatnet Naturbarnehage	Bymarka naturbarnehager (omfatter også Lian barnehage utenfor opptaksområdet)	k
Nyborg barnehage Valset barnehage	Nyborg og Valset barnehager	k
Læringsverkstedet Fagerlia miljøbarnehage		p
Steinerbarnehagen Ila		p
Læringsverkstedet Hammersborg		p
Læringsverkstedet Stavne to-språklige barnehage		p
Sverresborg Allè barnehage		p
Læringsverkstedet Vårres barnehage		p
Steinberget Familiebarnehage		p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er på 890 plasser. Kapasiteten er dermed noe høyere enn antall bosatte barn, som er ca. 830. Delvis skyldes dette barnehager på Byåsen med natur- og friluftprofil og barnehager i Ila som benyttes av barn bosatt i andre områder. I tillegg er det flere av barnehagene i Nyborg og Åsveien skolekretser som benyttes av barn bosatt lenger sør på Byåsen.

Andelen bosatte barn som benytter barnehage er på 97 prosent, samme nivå som kommunen som helhet. 76 prosent av barna har barnehageplass i eget opptaksområde, mens 83 prosent har plass innenfor eget eller tilstøtende område.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Ila/Åsveien/Nyborg kjennetegnes av:

- Småhus og rekkehusområder i de nordlige delene av Byåsen, og bybebyggelse i Ilsvika og Ila.
- Ingen større utbyggingsområder er planlagt.
- Relativt stabilt barnetall og moderat vekst frem til 2036
- Barnehagekapasiteten er noe større enn behovet i eget område, men barnehagene benyttes også av barn som bor lenger sør på Byåsen.

Det foregår en del transport av barn, spesielt fra Byåsen til Nyborg skolekrets. For noen foreldre vil det være langs arbeidsreisen til sentrum. Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er på 107 prosent i forhold til antall bosatte barn. Det foreslås at denne kan justeres til 100 prosent, med tanke på områdets beliggenhet.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- I hovedsak opprettholde kapasiteten innenfor eksisterende barnehager.
- Utrede etablering av forsterket barnehagetilbud for barn med omfattende hjelpebehov på Iladalen og Sverresborg barnehage.
- Vurdere endringer i organisasjonsstrukturen mellom de kommunale barnehagene.

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36):

- Ut fra prognosene vil det ikke være behov for å øke kapasiteten i perioden.

4.9. Byåsen/Hallset/Stavset/Dalgård

Fakta (per 21.8.23)

Krets/område	Byåsen	Hallset	Stavset	Dalgård	Opptaks-område	Kommunen
Barns andel av befolkningen (prosent)	6%	5%	7%	6%	6%	5%
Antall bosatte barn i 2022	444	359	220	334	1357	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	286	357	167	429	1239	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	271	319	162	386	1138	10378
Antall ledige plasser 2022	15	38	5	43	101	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	95%	97%	100%	98%	97%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	36%	68%	61%	65%	77%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	-16	-37	-21	23	-51	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	-34	-1	11	7	-17	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	64%	99%	76%	128%	91%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	95%	95%	95%	95%	95%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	121	-51	22	-90	2	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	104	-17	52	-105	34	655

Om opptaksområdet

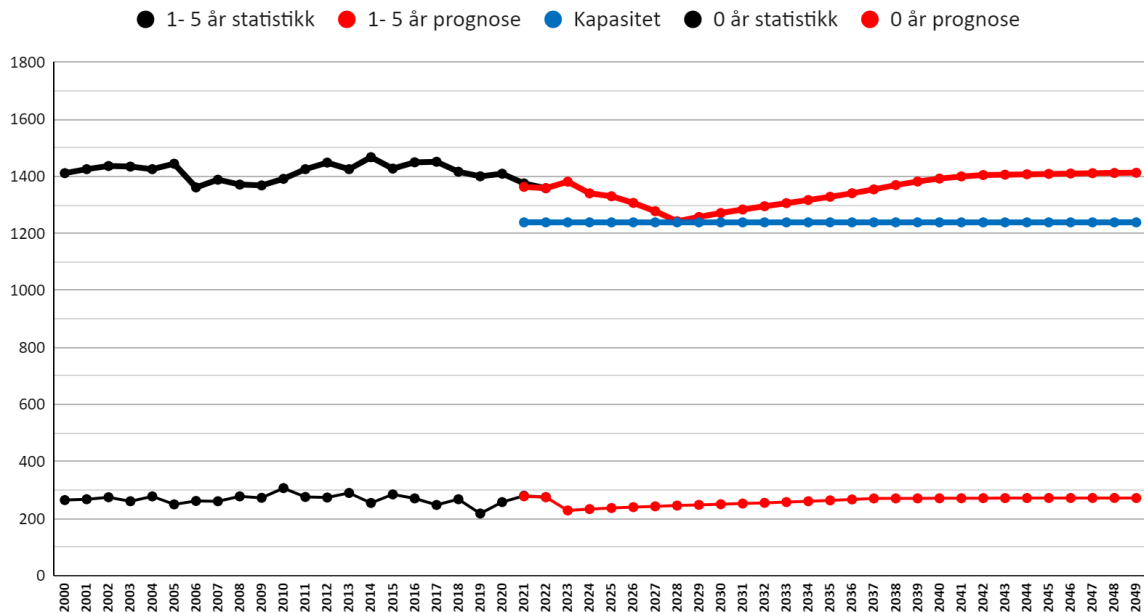
Området består av skolekretsene Byåsen, Hallset, Stavset og Dalgård. Dette omfatter områdene fra Leirelva i sør, til og med Kyvatnet og Havstein kirke i nord, grensende mot Bymarka i vest og jernbanen i øst. Her ligger områdene Nilsbyen, Stavset, Selsbakk, Ugla, Ferstad, Munkvoll og Havstein.

Opptaksområdet består stort sett av boligbebyggelse og tilhørende servicefunksjoner. Det er mange eneboliger og annen småhusbebyggelse, men også noen større felt med blokkbebyggelse fra 60-tallet. Området er gradvis utbygd mellom 1950 og 2000.

I arbeidet med kommuneplanens arealdel pekes det på Hallset og Havstad som lokale sentra, med et robust befolkningsunderlag og en sentral kollektivlinje, og Stavset og Dalgård som mindre lokale sentra, med et robust befolkningsgrunnlag og et godt kollektivtilbud. Det er ikke lagt inn nye, større utbyggingsområder. Området har noen mindre fortettingsprosjekter, spesielt knyttet til lokalsentre og kollektivakser.

Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

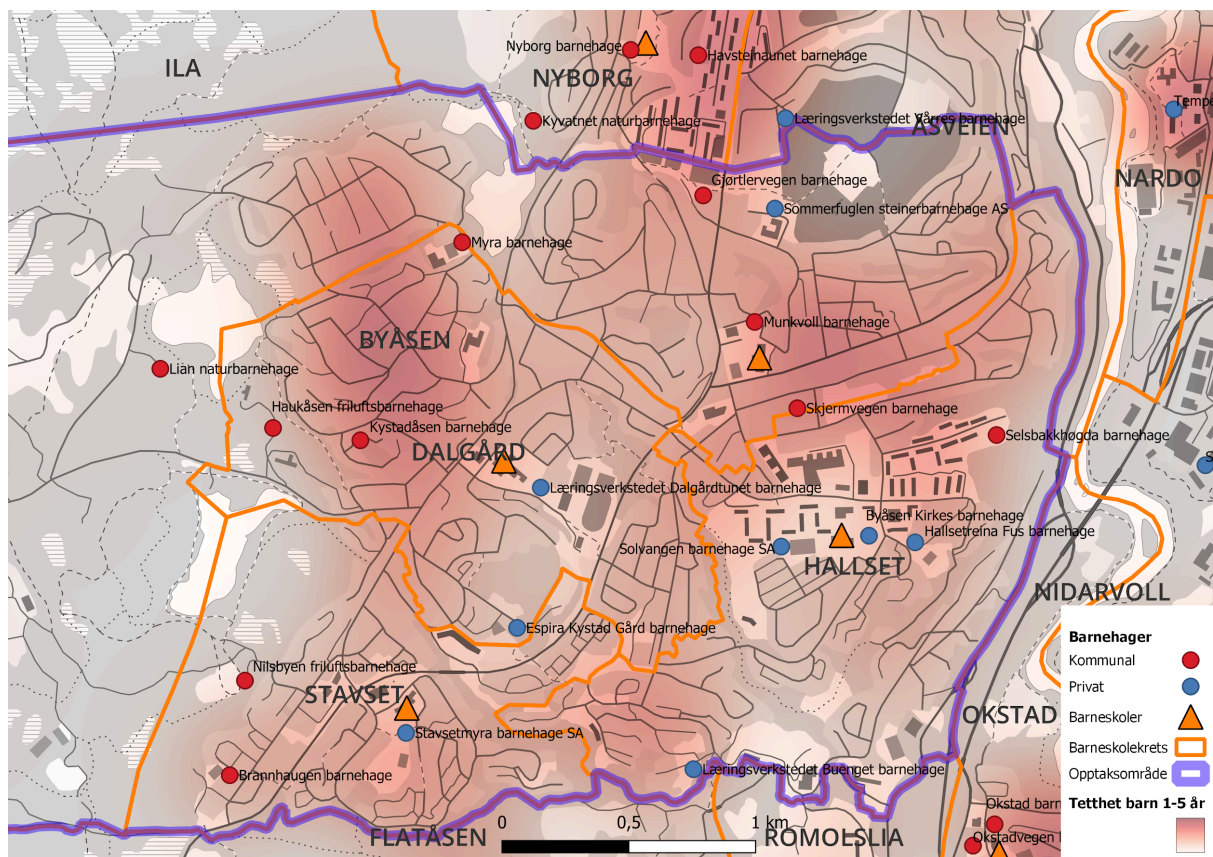
Innenfor opptaksområdet Byåsen/Hallset/Stavset/Dalgård bor det ca. 1360 barn (årsskiftet 2022/23). Barnetallet var ca. 1400 i år 2000. Siden har barnetallet vært relativt stabilt, med en svak nedgang de siste årene. Seks prosent av de bosatte i opptaksområdet er barn i alderen 1-5 år, som er noe over kommunen som helhet (fem prosent).

Figur 22: Opptaksområde Byåsen/Hallset/Stavset/Dalgård. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Befolkningsprognosene viser at barnetallet i opptaksområdet vil kunne fortsette å synke de nærmeste årene, for så å øke til dagens nivå i 2036. Tilbakegangen er størst i Byåsen skolekrets, i motsetning til Stavset skolekrets, hvor det forventes en svak økning. I skolekretsene Hallset og Dalgård forventes flat utvikling fram til 2036.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 23: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Byåsen/Hallset/Stavset/Dalgård per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det ti kommunale barnehager (syv organisatoriske enheter), åtte private barnehager og syv private familiebarnehager. Seks av de kommunale, og syv av de private barnehagene, ble etablert i forbindelse med full barnehagedekning rundt 2006. Resten er eldre barnehager. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 43 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

De fleste barnehagene er godt lokalisert i forhold til boligbebyggelsen. I tillegg ligger det barnehager med natur- og friluftprofil inn mot Bymarka.

Tabell 10: Kommunale og private barnehager i opptaksområdet Byåsen/Hallset/Stavset/Dalgård per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Gjørtlervegen barnehage	Gjørtlervegen barnehage	
Lian Naturbarnehage	Bymarka naturbarnehager (omfatter også Kyvatnet naturbarnehage utenfor opptaksområdet)	k
Munkvoll barnehage	Byåsen barnehager (omfatter også Havsteinaunet barnehage utenfor opptaksområdet)	k
Selsbakkhøgda barnehage Skjermvegen barnehage	Hallset barnehager	k
Brannhaugen barnehage	Granåsen barnehager (omfatter også Granåsen og Kolsås barnehager utenfor opptaksområdet)	k
Nilsbyen friluftsbarnhage Haukåsen friluftsbarnhage	Haukvatnet barnehager	k
Kystadåsen barnehage Myra barnehage	Ugla barnehager	k
Sommerfuglen Steinerbarnhage		p
Byåsen Kirkes barnehage		p
Hallsetreina barnehage		p
Læringsverkstedet Buenget		p
Solvangen barnehage		p
Stavsetmyra barnehage		p
Læringsverkstedet Dalgårdtunet barnehage		p
Espira Kystad gård barnehage		p
Svalevegen Familiebarnehage		p
Kongletoppen familiebarnehage		p
Tusseskogen familiebarnehage		p
Kystadhaugen familiebarnehage		p
Bekken familiebarnehage		p
Knøttene familiebarnehage		p
Persstua familiebarnehage		p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er på ca. 1240 plasser, mens antall bosatte barn er ca. 1360, og svakt synkende. Barnehagekapasiteten er dermed noe lavere enn barnetallet i sørlige deler av Byåsen, sammenlignet med de nordlige delene, hvor det er flere overkapasitet. Dette gjør at en del barn bosatt sør på Byåsen benytter barnehageplass lenger nord, særlig i Nyborg og Åsveien skolekretser. Noen benytter også barnehageplass på Granåsen barnehage, som ligger i tilstøtende opptaksområde mot sør. Samtidig er det en del barn som transporteres fra andre områder, til natur- og friluftsbarnhagene som ligger i opptaksområdet.

Andelen bosatte barn som benytter barnehage i opptaksområdet er på 97 prosent. Dette er noe over kommunen som helhet (96 prosent). 77 prosent av barna har barnehageplass i eget opptaksområde, og 87 prosent har plass innenfor eget eller tilstøtende område.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Byåsen/Hallset/Stavset/Dalgård kjennetegnes av:

- Store områder med småhusbebyggelse og tilhørende servicefunksjoner.
- Ingen større utbyggingsområder er planlagt.
- Relativt stabilt barnetall frem til 2036.
- Barnehagekapasiteten dekker i hovedsak behovet, men en del barn benytter plass lenger nord på Byåsen (avhengig av kapasiteten).

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er i dag på 91 prosent i forhold til antall bosatte barn. Det foreslås at denne kan justeres til 95 prosent, med tanke på områdets beliggenhet i kommunen. På sikt kan det være behov for å utjevne kapasiteten mellom de nordlige og sørlige delene av Byåsen, men dette vurderes ikke å være akutt.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- I hovedsak opprettholde kapasiteten innenfor eksisterende barnehager.
- Vurdere endringer i organisasjonsstrukturen mellom de kommunale barnehagene.

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36):

- Ut fra prognosene vil det ikke være behov for å øke kapasiteten i perioden.
- På sikt kan det være aktuelt å utjevne kapasiteten mellom nordlige og sørlige deler av Byåsen. Kapasitetsøkning sør på Byåsen kan skje gjennom utbygging av regulert barnehagetomt ved Stavset senter og Stavset barneskole.

4.10. Romolslia/Flatåsen/Huseby

Fakta (per 21.8.23)

Krets/område	Romolslia	Flatåsen	Huseby	Opptaks- område	Kom- munen
Barns andel av befolkningen (prosent)	6%	5%	5%	5%	5%
Antall bosatte barn i 2022	134	300	309	743	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	116	388	372	876	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	113	339	307	759	10378
Antall ledige plasser 2022	3	49	65	117	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	97%	96%	94%	95%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	75%	84%	73%	82%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	-19	1	28	10	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	1	15	79	95	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	87%	129%	120%	118%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	90%	95%	100%	95%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	-13	-102	-36	-161	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	6	-89	12	-80	655

Om opptaksområdet

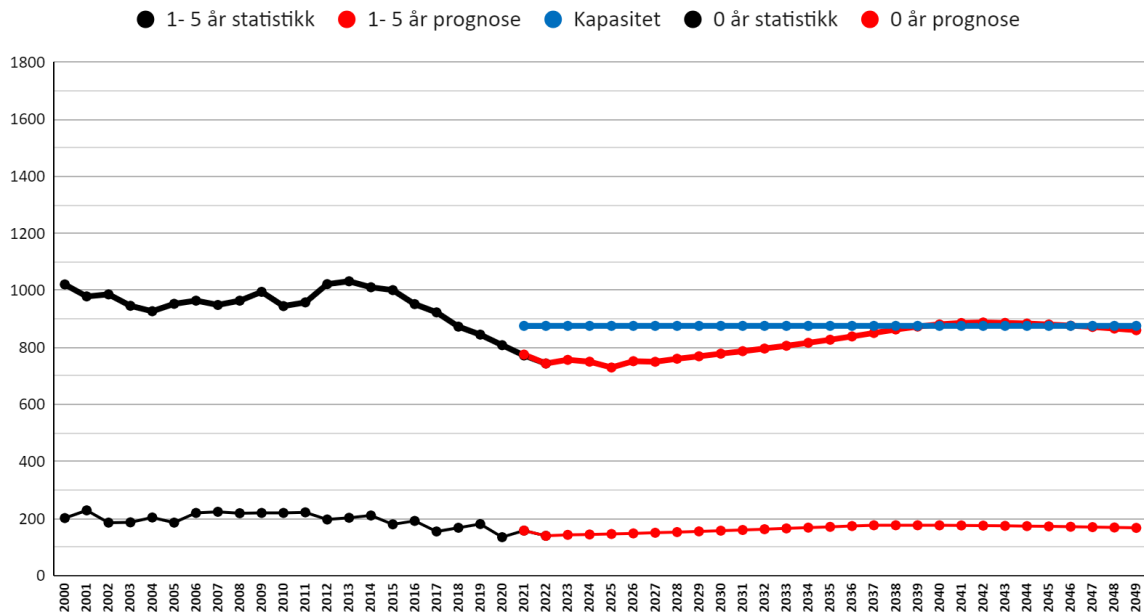
Området består av skolekretsene Romolslia/Flatåsen/Huseby. Det avgrenses av grøntdraget langs Leirelva, som skiller området fra Byåsen, i nord, Bjørndalen i øst, Saupstadingen i sør og Granåsen og Bymarka i vest. Her ligger områdene Romolslia, Buenget, Flatåsen, Kolstad, Saupstad og Huseby.

Opptaksområdet inneholder stort sett boligbebyggelse og tilhørende servicefunksjoner. Området er preget av blokkbebyggelse fra 1970- og 80-tallet, men har også større innslag av rekkehus fra samme periode. Det er i tillegg mindre småhusområder, med eneboliger, i utkantene mot Bymarka og Bjørndalen.

I arbeidet med kommuneplanens arealdel pekes Saupstad ut som lokalt senter, med et robust befolkningsunderlag og en sentral kollektivlinje. Flatåsen pekes ut som et mindre lokalt senter, med et robust befolkningsgrunnlag og et godt kollektivtilbud. Det er ikke lagt inn store nye, større utbyggingsområder. Området har noen mindre fortettingsprosjekter, spesielt knyttet til lokalsentre og kollektivakser.

Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

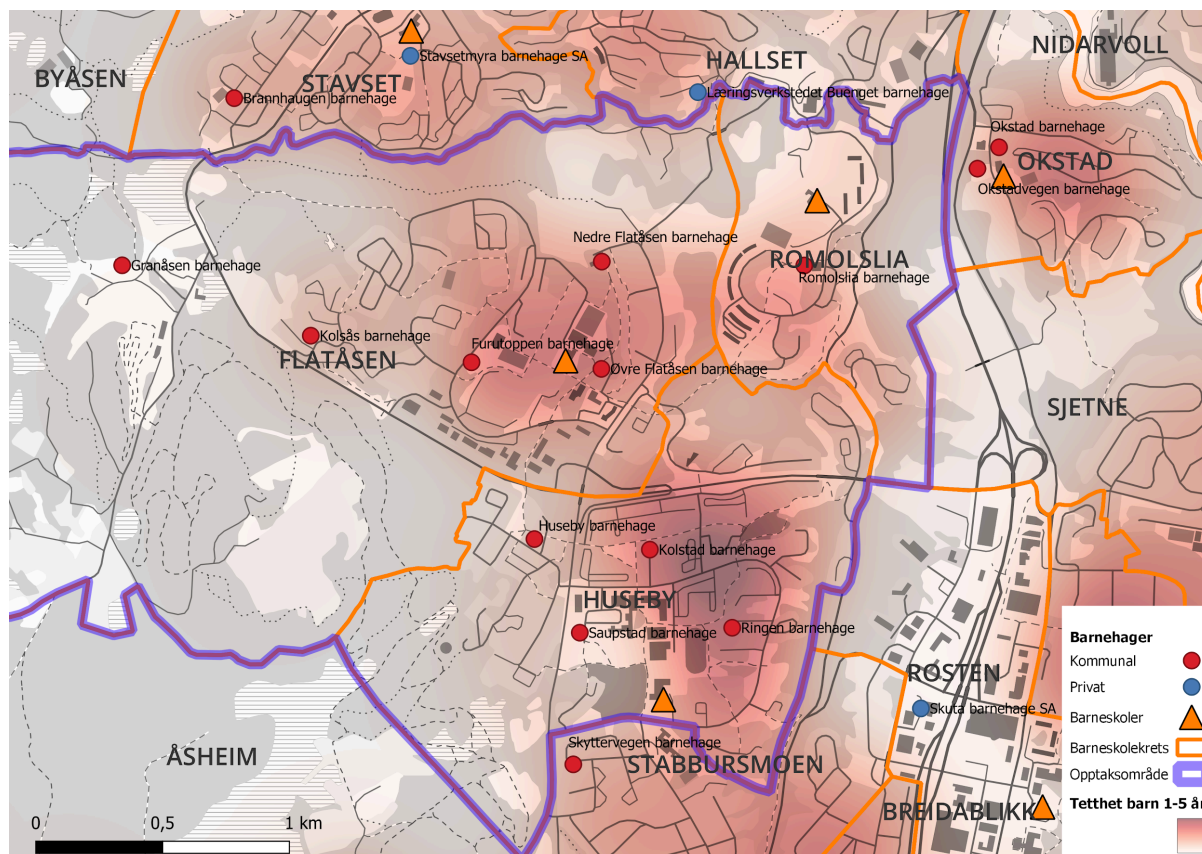
Innenfor opptaksområdet Romolslia/Flatåsen/Huseby bor det ca. 750 barn (årsskiftet 2022/23). Barnetallet var på rundt 1000 barn i 2000, noe som holdt seg stabilt frem til 2015. Siden da har barnetallet gått kraftig ned. Fem prosent av de bosatte i opptaksområdet er barn i alderen 1-5 år, på samme nivå med kommunen som helhet.

Figur 24: Opptaksområde Romolslia/Flatåsen/Huseby. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Befolkningsprognosene viser at barnetallet i opptaksområdet vil holde seg stabilt fram til 2026, for så å øke til om lag 840 barn i 2036. Dette betyr at barnetallet kan øke med 13 prosent, som er samme nivå som for kommunen som helhet. Veksten vil først og fremst forekomme i Huseby skolekrets, som følge av planlagt fortetting i og rundt Saupstadsenteret. I skolekretsene Romolslia og Huseby er barnetallet forventet å holde seg stabilt i planperioden.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 25: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Romolslia/Flatåsen/Huseby per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det ti kommunale barnehager (syv organisatoriske enheter), og ingen private barnehager eller familiebarnehager. Fire av de kommunale barnehagene ble etablert i forbindelse med full barnehagedekning rundt 2006, og Kolstad barnehage ble erstattet med nybygg i 2020. De andre barnehagene er eldre. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 100 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

Barnehagene er godt lokalisert og for det meste bygd samtidig med boligbebyggelsen. I tillegg ligger Granåsen barnehage, som en del av skisenteret, inn mot Bymarka.

Tabell 11: Kommunale og private barnehager i opptaksområdet Romolslia/Flatåsen/Huseby per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Romolslia barnehage	Romolslia barnehage	k
Furutoppen barnehage	Furutoppen barnehage	k
Granåsen barnehage Kolsås barnehage	Granåsen barnehager (omfatter også Brannåsen barnehage utenfor opptaksområdet)	k
Nedre Flatåsen barnehage Øvre Flatåsen barnehage	Flatåsen barnehager	k
Huseby barnehage	Huseby barnehage	k
Kolstad barnehage	Kolstad barnehage	k
Ringen barnehage Saupstad barnehage	Saupstadringen barnehager	k

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er på 880 plasser. Kapasiteten er dermed noe høyere enn antall bosatte barn, som er ca. 750. Dette skyldes først og fremst den sterke nedgangen i barnetallet de siste seks-syv årene.

Samtidig er det registrert en positiv økning i barnehagebruken de siste årene. Dette kan skyldes at det de siste årene er blitt lettere å få barnehageplass i eget område. For ca. 10 år siden var andelen som benyttet barnehage så vidt over 90 prosent. Andelen har økt til 95 prosent, litt under kommunen som helhet (97 prosent). 82 prosent av barna har barnehageplass i eget opptaksområde.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Romolslia/Flatåsen/Huseby kjennetegnes av:

- Store områder med blokkbebyggelse fra 1970- og 80-tallet, med tilhørende servicefunksjoner.
- Ingen større utbyggingsområder er planlagt.
- Et barnetall som er kraftig redusert de siste 6-7 årene.
- En barnehagekapasitet som er større enn antall bosatte barn, men som kan ha bidratt til at barnehagebruken i området har økt de siste årene. Alle barnehagene drives i kommunal regi.

Barnehagekapasiteten i Husebyområdet benyttes også av barn bosatt i Stabbursmoen skolekrets, lokalisert sør for området. Flesteparten av plassene i Granåsen barnehage benyttes av barn bosatt på Byåsen. Barnehagekapasiteten i opptaksområdet Romolslia/Flatåsen/Huseby er i dag på 118 prosent i forhold til antall bosatte barn. Det foreslås at kapasiteten på sikt kan justeres til 95 prosent.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- I hovedsak opprettholde kapasiteten innenfor eksisterende barnehager.
- Utrede og avklare videre drift av Saupstad midlertidige barnehage.
- Utrede etablering av forsterket barnehage tilbud for barn med omfattende hjelpebehov på Furutoppen barnehage.
- Vurdere endringer i organisasjonsstrukturen mellom de kommunale barnehagene.

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36):

- Ut fra prognosene vil det ikke være behov for å øke kapasiteten i perioden. Dersom forventet barnetallsvekst ikke slår til, kan det være aktuelt å redusere kapasiteten i Huseby skolekrets.

4.11. Sjetne/Okstad/Tonstad/Hårstad/Rosten

Fakta (per 21.8.23)

Krets/område	Sjetne	Okstad	Tonstad	Hårstad	Rosten	Opptaks område	Kommunen
Barns andel av befolkningen (prosent)	6%	7%	7%	6%	6%	6%	5%
Antall bosatte barn i 2022	185	131	268	183	138	905	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	124	128	357	202	155	966	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	155	126	294	210	140	925	10378
Antall ledige plasser 2022	-31	2	63	-8	15	41	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	96%	98%	96%	92%	96%	95%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	71%	76%	69%	77%	34%	87%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	0	-17	28	-17	0	-6	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	41	-3	20	-6	39	91	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	67%	98%	133%	110%	112%	107%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	95%	95%	95%	95%	95%	95%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	52	-20	-76	-44	-24	-112	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	91	-6	-83	-34	13	-20	655

Om opptaksområdet

Området består av Sjetne, Okstad, Tonstad, Hårstad og Rosten. Dette omfatter områdene fra Okstad og Sjetnemarka i nord, og hele Tillerplatået til Hårstadmarka i sør.

Bebyggelsen har en naturlig avgrensning av Nidelvkorridoren mot nord og øst, og grøntdraget som ligger langs elva. I sør avsluttes bebyggelsen langs høydedraget på Torgård. I vest defineres grensen av den naturlige barrieren Bjørndalen, nord for Sentervegen og E6. Det regionale handelssenteret har en dominerende plass på Tiller. Ellers er området preget av småhusbebyggelse, med større områder med rekkehus og eneboliger. Det er også små innslag av blokkbebyggelse. Utbyggingen av området startet på 1960-tallet, mens størstedelen av byggeaktiviteten skjedde på starten av 1980-tallet.

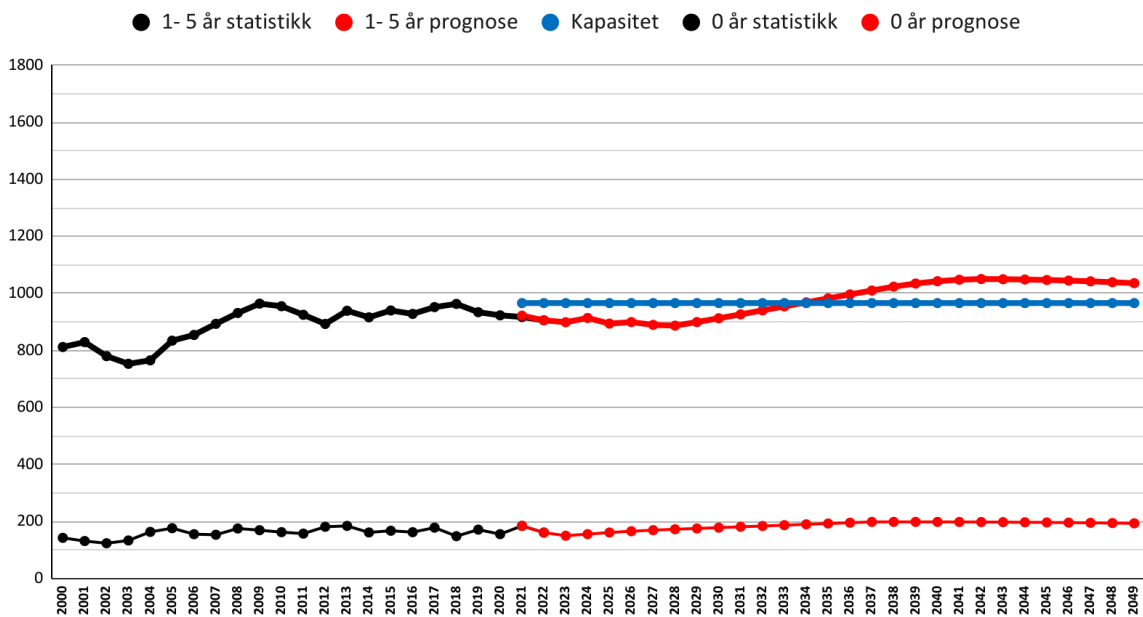
I utkast til kommuneplanens arealdel vises tre større utbyggingsområder i dette området, ved Hallstein Gård, City Syd og øst i Tillerringen. Tiller pekes ut som senter med kollektivknutepunkt, og Sjetnemarka og Tillermyra som små senter som er viktige for et godt lokalmiljø.

Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

Innenfor opptaksområdet Sjetne/Okstad/Tonstad/Hårstad/Rosten bor det ca. 900 barn (årsskiftet 2022/23). Det har vært en svak nedgang på ca. 50 barn siden 2010.

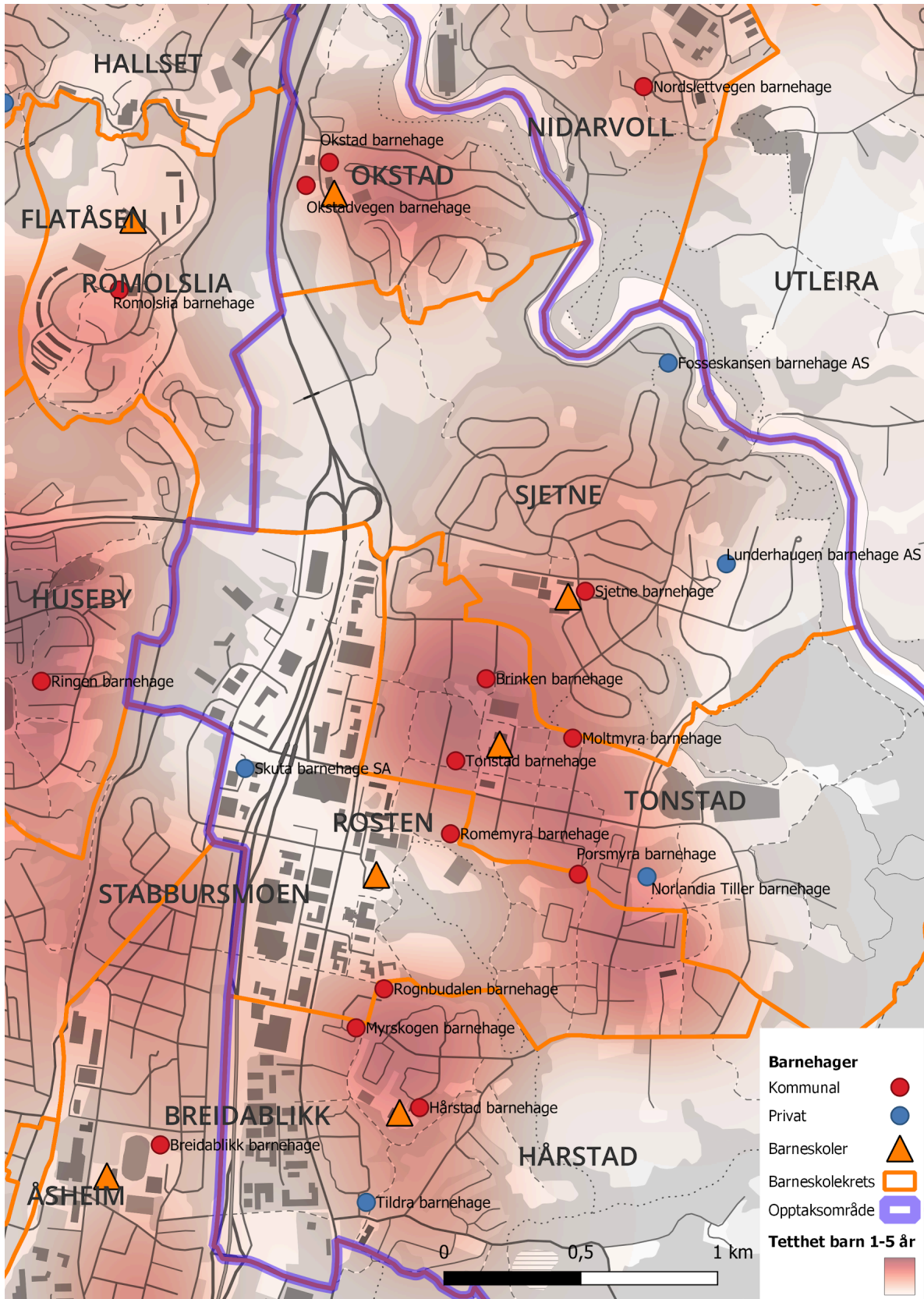
Befolkningsprognosene viser at barnetallet kan øke til 900 barn i 2026 og 1000 barn i 2036.

Veksten er først og fremst knyttet til boligplaner i Sjetne skolekrets (Hallstein gård) og Rosten skolekrets. Seks prosent av de bosatte i opptaksområdet er barn i alderen 1-5 år, og litt over kommunen som helhet (fem prosent). Andelen barn er høyest i skolekretsene Okstad og Tonstad.

Figur 26: Opptaksområde Sjetne/Okstad/Tonstad/Hårstad/Rosten. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 27: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Sjetne/Okstad/Tonstad/Hårstad/Rosten per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det 10 kommunale barnehager (fem enheter), fire private barnehager og seks private familiebarnehager. Mange av disse ble bygd ut på 80- og 90-tallet, samtidig med utbyggingen av Tillerbyen, og flere barnehager ble etablert i forbindelse med full barnehagedekning rundt 2006-10. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 65 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

Tabell 12: Kommunale og private ordinære barnehager i opptaksområdet Sjetne/Okstad/Tonstad/Hårstad/Rosten per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Sjetne barnehage	Sjetne	k
Okstad barnehage Okstadvegen barnehage	Kroppanmarka	k
Brinken barnehage Moltmyra barnehage Tonstad barnehage	Øvre Sjetnan (endret fra august 2023)	k
Hårstad barnehage Rognbudalen barnehage	Hårstadmarka	k
Porsmyra barnehage Romemyra barnehage	Tillermyra	k
Fosseskansen barnehage Skuta barnehage Tildra barnehage Nordlandia Tiller barnehage		p p p p
Sjetnemarka familiebarnehage Grisungen familiebarnehage Vennegjengen familiebarnehage Leirfossen familiebarnehage Solplassen familiebarnehage Tillertoppen Familiebarnehage		p p p p p p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er på ca. 970 plasser. Kapasiteten er dermed syv prosent over antall bosatte barn, som er ca. 900. Dersom prognosene slår til, vil behovet for plasser øke fram til 2036, men ikke nødvendigvis i de delene av opptaksområdet hvor det allerede er ledig kapasitet.

Andelen bosatte barn i opptaksområdet Sjetne/Okstad/Tonstad/Hårstad/Rosten som benytter barnehage er på 95 prosent, litt under kommunen som helhet (97 prosent). I snitt har 87 prosent av barna barnehageplass i eget opptaksområde, og situasjonen er nokså lik mellom skolekretsene.

Opptaksområdet er stort, og det er dermed relativt få som reiser til barnehager i andre opptaksområder. Det er også relativt få barn som transporteres til opptaksområdet fra andre steder. De fleste av disse kommer fra Breidablikk i vest.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Sjetne/Okstad/Tonstad/Hårstad/Rosten kjennetegnes av:

- Relativ stabil utvikling i barnetallet, svakere nedgang enn kommunen som helhet siden 2010.
- Noe høyere barneandel enn kommunen som helhet som følge av mange familieboliger.
- Opptaksområdet er stort, så relativt få barn transporteres inn og ut av området til barnehageplass.

I 2020 ble Myrskogen barnehage åpnet, men den ble avviklet i 2023. Myrskogen var et tiltak som fulgte av stengingen av Lund barnehage i Heimdalsområdet. Lund barnehage ble gjenåpnet i 2022. Den private Lunderhaugen barnehage i Sjetnemarka ble avviklet i 2023. Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er likevel på 107 prosent i forhold til antall bosatte barn. Det foreslås at samlet kapasiteten på sikt kan justeres til 95 prosent. I de nærmeste årene kan barnetallsveksten på Tillerplatået håndteres gjennom eksisterende kapasitet. Dersom barnetallsveksten slår til som følge av omfattende boligbygging ved Hallstein gård, i Sjetne skolekrets, vil det bli behov for å tilføre kapasitet i den nordlige delen av opptaksområdet. Dersom det tiltaket etableres, kan det vurderes om kapasiteten oppe på Tillerplatået kan justeres noe ned, spesielt i Tonstad skolekrets.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- I hovedsak opprettholde kapasiteten innenfor eksisterende barnehager.
- Etablering av forsterket barnehage tilbud for barn med omfattende hjelpebehov på Hårstad barnehage (etablert i 2023).

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36), eller senere:

- Ny barnehage på regulert tomt ved Hallstein gård i Sjetne skolekrets dersom barnetallet øker slik prognosene viser.
- Dersom kapasiteten i Skjetnemarka økes, kan det vurderes reduksjon i kapasiteten på Tiller, spesielt i Tonstad skolekrets.

4.12. Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem

Fakta (per 21.8.23)

Krets/område	Breida- blikk	Åsheim	Stabburs- moen	Kattem	Opptaks- område	Kom- munen
Barns andel av befolkningen (prosent)	6%	5%	7%	6%	6%	5%
Antall bosatte barn i 2022	228	204	303	238	973	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	163	235	97	309	804	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	169	226	91	254	740	10378
Antall ledige plasser 2022	-6	9	6	55	64	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	98%	97%	95%	95%	96%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	53%	45%	23%	62%	72%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	-27	11	-23	1	-38	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	6	52	4	29	91	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	71%	115%	32%	130%	83%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	95%	95%	95%	95%	95%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	28	-31	169	-82	84	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	59	8	195	-55	207	655

Om opptaksområdet

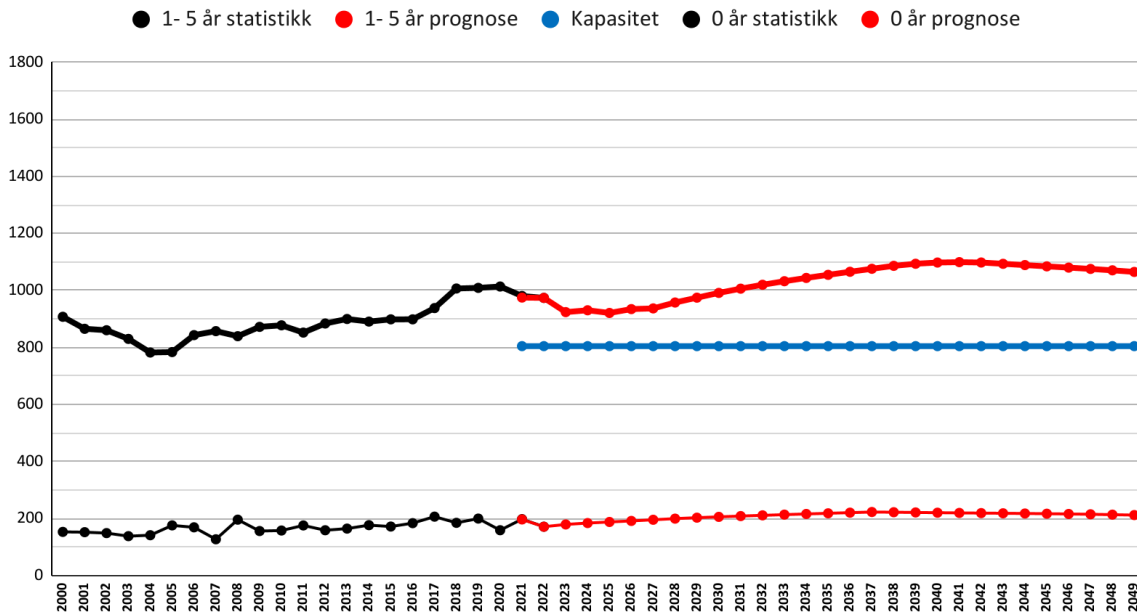
Området består av skolekretsene Breidablikk, Åsheim, Stabbursmoen og Kattem, og strekker seg fra Heimdal sentrum og vestover, i retning Ringvål.

Området består av den gamle stasjonsbyen Heimdal og omland. Det vil si den sørligste delen av Trondheim, og landbruksarealene og grønnsstrukturen sør for bymarka.

Bebyggelsen er hovedsakelig konsentrert rundt stasjonsbyen, som grenser mot Saupstad i nord og Tiller i øst. Området inneholder også betydelige arealer i sørøst, som er satt av til LNF-område og næringsområder. Boligbebyggelsen er preget av stor utbygging i perioden 1960-1980, og består av småhusbebyggelse i form av eneboliger og rekkehus, og større blokkområder. I utkast til ny arealdel i kommuneplanen vises det flere større utbyggingsområder innenfor opptaksområdet, som Kattenskogen, Lund, Øvre Solberg og i Heimdal sentrum. Heimdal pekes ut som senter med kollektivknutepunkt, og Kattem som mindre lokalt senter, med et robust befolkningsgrunnlag og gode kollektivtilbud.

Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

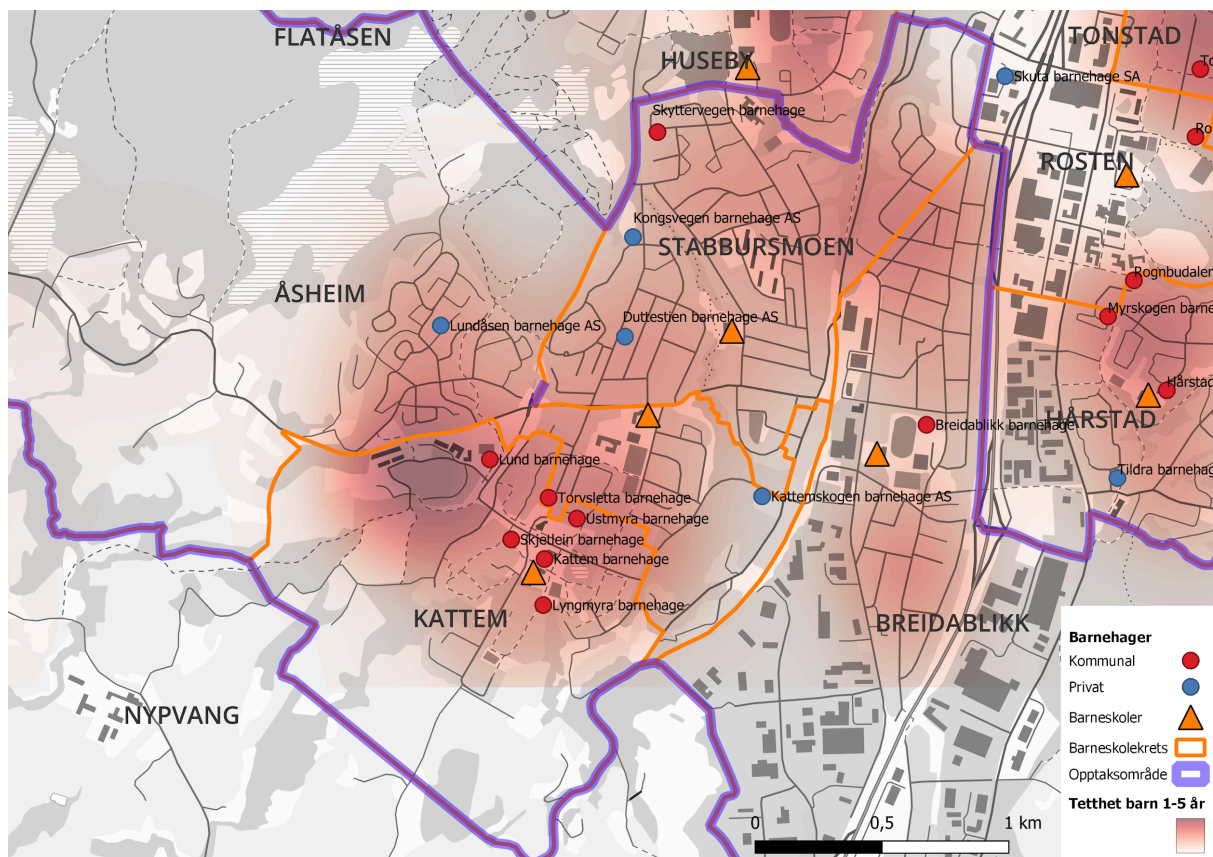
Innenfor opptaksområdet Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem bor det ca. 975 barn (årsskiftet 2022/23). Det har vært en økning på ca. 100 barn siden 2010. Opptaksområdet er et av få områder som har hatt positiv barnetallsvekst i denne perioden, sammenlignet med kommunen som helhet, hvor antall barn i aldersgruppen gått ned. Seks prosent av de bosatte i opptaksområdet er barn i alderen 1-5 år, noe høyere enn kommunen som helhet (fem prosent). Andelen barn er særlig høy i Stabbursmoen skolekrets (syv prosent).

Figur 28: Opptaksområde Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Befolkningsprognosene viser en nedgang til ca. 935 barn i 2026, men at barnetallet øker til ca. 1065 barn i 2036. Veksten er forventet til å bli størst i Åsheim skolekrets, hvor det er regulert flere nye boligområder, men også i Kattem skolekrets vil barnetallet kunne øke.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 29: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det åtte kommunale barnehager (fire enheter), fem private barnehager og elleve private familiebarnehager. Om lag halvparten av barnehagene ble bygd ut samtidig med boligbyggingen på 80- og 90-tallet, mens resten ble etablert i forbindelse med full barnehagedekning rundt 2006-10. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 65 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

Tabell 13: Kommunale og private ordinære barnehager i opptaksområdet Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Breidablikk barnehage	Breidablikk	k
Skyttervegen barnehage Torvsletta barnehage Ustmyra barnehage	Thyra	k
Kattem barnehage Lyngmyra barnehage Skjetlein barnehage	Kattem	k
Lund barnehage	Lund	
Sandbakken barnehage Dutttestien barnehage Katteskogen barnehage Kongsvegen barnehage Lundåsen barnehage		p p p p p
Bamsehiet familiebarnehage Heimdal familiebarnehage Breidablikkgrenda familiebarnehage Vindheim familiebarnehage Brudalstunet familiebarnehage Guldbrandsvegen familibarnehage Sørbruveien familiebarnehage Perslia familiebarnehage Dutttestien familiebarnehage Rypeveien familiebarnehage Soltun familiebarnehage		p p p p p p p p p p p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er på ca. 800 plasser. Kapasiteten er dermed på ca. 83 prosent av antall bosatte barn, som er ca. 975 barn. Dersom prognosene slår til, vil behovet for plasser øke fram til 2036, men ikke nødvendigvis i de delene opptaksområdet hvor det er ledig kapasitet. Kapasiteten er spesielt lav i Stabbursmoen skolekrets, mens det er i Åsheim skolekrets at barnetallet vil kunne øke mest.

Andelen bosatte barn i opptaksområdet Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem som benytter barnehage er på 96 prosent, som er litt under kommunen som helhet (97 prosent). I snitt har 72 prosent av barna barnehageplass i eget opptaksområde, som er lavere enn øvrige opptaksområder i kommunen.

Fordi barnehagekapasiteten er relativt lav i dette området, er det nesten 250 barn som bringes ut av dette området til barnehage annet sted, de fleste til sentrum, Huseby og Tiller. Det er få barn som bringes til opptaksområdet fra andre steder.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Breidablikk/Åsheim/Stabbursmoen/Kattem kjennetegnes av:

- Vedvarende vekst i barnetallet
- Lavt lokalt barnehage tilbud, mange barn transporteres til barnehager utenfor opptaksområdet
- Nyopprettet kommunal barnehage på Lund i 2022 (tidligere privat barnehage)
- Flere barnehager med behov for fysiske tiltak i Kattem-området

Avviklingen av tidligere Gnist barnehager Trøa medførte en vesentlig reduksjon av barnehagekapasiteten i opptaksområdet i 2020. Denne kapasiteten ble gjenopprettet med Lund kommunale barnehage i de samme lokalene fra 2022. Korsnebbvegen barnehage som hører under Kattem barnehage ble avviklet i 2022.

Mange barn transporteres til barnehager utenfor området, først og fremst til Tillerflata eller Huseby. Ut fra dagens situasjon med lav egendekning av barnehageplasser, og forventet vekst i barnetallet som følge av planlagt boligutbygging, bør kapasiteten i dette området økes.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- Videre plassutnyttelse av Lund barnehage som ble gjenåpnet høsten 2022.
- Videre kartlegging av tilstanden i eldre barnehager som grunnlag for videre vurdering av rehabiliteringsbehov og videre drift.
- Avklare behov for tomter på Kattem.

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36) eller senere:

- Nye barnehager i forbindelse med boligbygging på Kattemskogen, Lund og Solbergåsen, men dette kan bli mest aktuelt etter planperioden.

4.13. Spondal/Rye/Nypvang

Fakta (per 21.8.23)

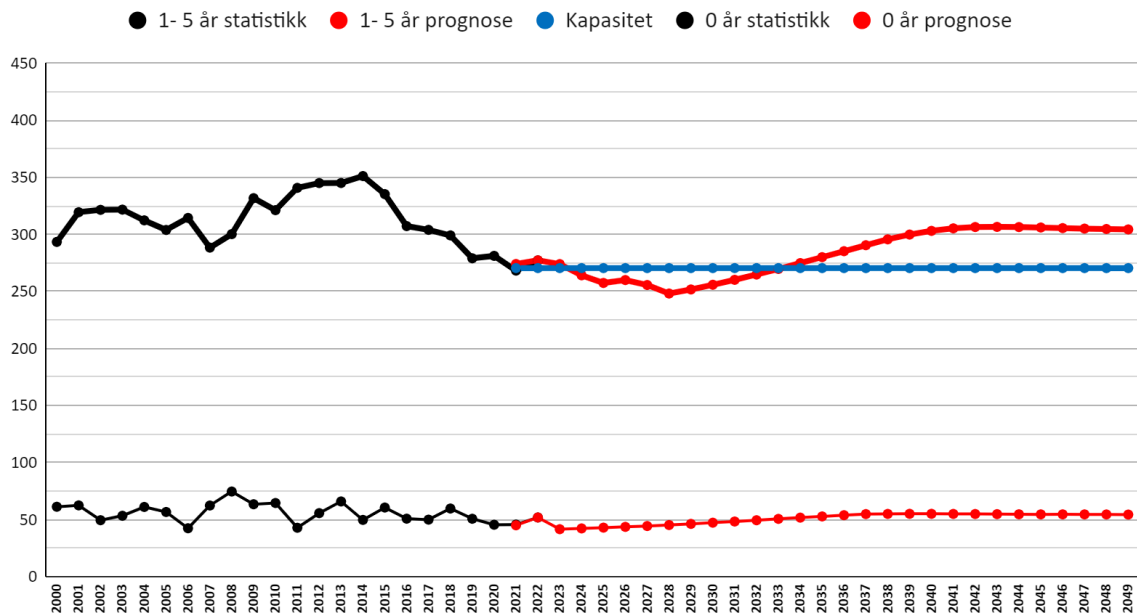
Krets/område	Spondal	Rye	Nypvang	Opptaks- område	Kom- munen
Barns andel av befolkningen (prosent)	4%	6%	6%	6%	5%
Antall bosatte barn i 2022	66	98	113	277	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	66	75	129	270	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	56	74	121	251	10378
Antall ledige plasser 2022	10	1	8	19	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	94%	90%	97%	94%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	71%	72%	85%	84%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	-8	-3	-6	-17	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	9	-7	6	8	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	100%	77%	114%	97%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	100%	100%	100%	100%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	-8	20	-22	-9	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	9	16	-10	15	655

Om opptaksområdet

Området består av skolekretsene Spondal, Rye og Nypvang. Området ligger helt vest i Trondheim kommune og danner den største konsentrasjonen av jordbruksarealer innenfor kommunegrensen. Området består i hovedsak av landbruksareal og boligbebyggelse, med noen servicefunksjoner. I arbeidet med kommuneplanens arealdel pekes det på Spondal som bygdesenter.

Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

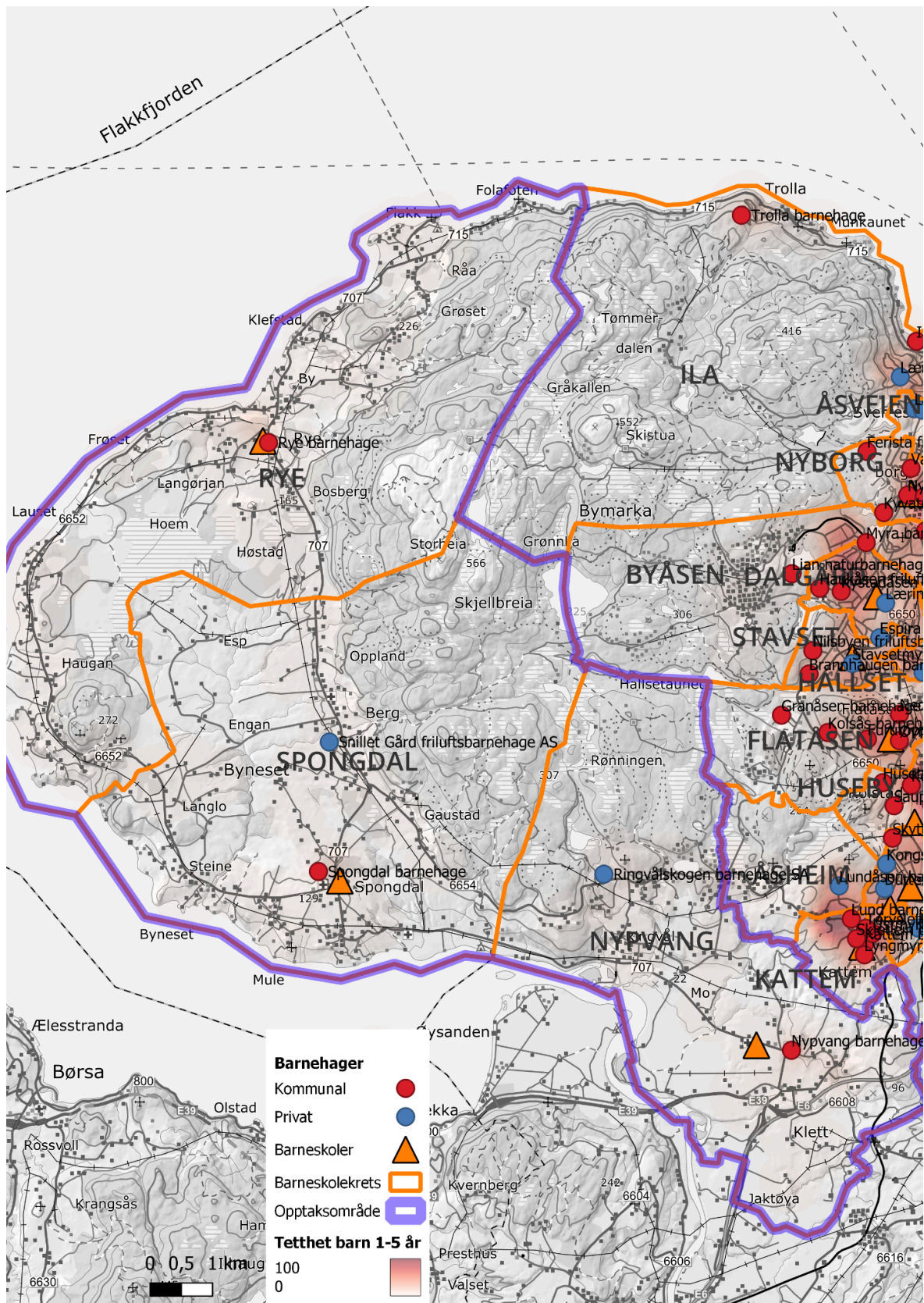
Innenfor opptaksområdet Spondal/Rye/Nypvang bor det ca. 280 barn (årsskiftet 2022/23). Barnetallet var på 350 i 2014, og deretter har det vært en relativt stor nedgang. Seks prosent av de bosatte i opptaksområdet er barn i alderen 1-5 år, noe høyere enn kommunen som helhet (fem prosent).

Figur 30: Opptaksområde Spongdal/Rye/Nypvang. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Befolkningsprognosene viser en fortsatt nedgang til ca. 260 barn i 2026, men at barnetallet vil kunne øke til ca. 285 barn i 2036. Veksten forventes å bli størst i Spongdal skolekrets.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 31: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Spongdal/Rye/Nypvang per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det tre kommunale barnehager (to organisatoriske enheter), og to private barnehager. To av de kommunale og en av de private barnehagene i forbindelse med full barnehagedekning rundt 2006-10. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 65 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

Tabell 14: Kommunale og private barnehager i opptaksområdet Spongdal/Rye/Nypvang per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Nypvang barnehage	Nypvang barnehage	k
Rye barnehage Spongdal barnehage	Byneset barnehager	k
Ringvålskogen barnehage Snillet gård friluftsbarnhage		p p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er på 270 plasser, og antall bosatte barn er 280. Kapasiteten er dermed tilpasset barnetallet, selv om den er noe skjevt fordelt mellom skolekretsene. Kapasiteten er over barnetallet i Spongdal og Nypvang, men noe under på Rye. Med den flate utviklingen i barnetallet, som vist i prognosene, vil det være lite behov for å endre kapasiteten i opptaksområdet.

Andelen bosatte barn i opptaksområdet Spongdal/Rye/Nypvang som benytter barnehage er på 94 prosent, litt under kommunen som helhet (96 prosent). I snitt har 84 prosent av barna barnehageplass i eget opptaksområde, noe som er bra med tanke på at det er relativt lange avstander innad i området, og spesielt til barnehager i andre opptaksområder.

Flesteparten av de som benytter barnehageplass utenfor opptaksområdet har plass på Heimdal, Huseby og Flatåsen eller i Trolla/Ila. Det er få barn som bringes til opptaksområdet fra andre steder, men det er en del barn fra Heimdal som benytter barnehageplass i Nypvang skolekrets.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Spongdal/Rye/Nypvang kjennetegnes av:

- Spredt bosetting med lange avstander innad i området og til barnehager utenfor området.
- Reduksjon i barnetallet de siste årene, stabil utvikling i årene framover.
- En barnehagekapasitet som er relativt godt tilpasset behovet.
- Begrenset antall barn som transporteres til barnehager utenfor opptaksområdet

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- Opprettholde dagens kapasitet innenfor eksisterende barnehager.

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36) eller senere:

- Følge barnetallsutviklingen, spesielt i Leinstrand skolekrets. Men det er lite sannsynlig at det vil bli behov for å benytte avsatt barnehagetomt i tettstedet Leinstrand, til kapasitetsøkning i løpet av perioden.

“Æ når akkurat opp...”

4.14. Sørborgen/Tanem

Fakta (per 21.8.23)

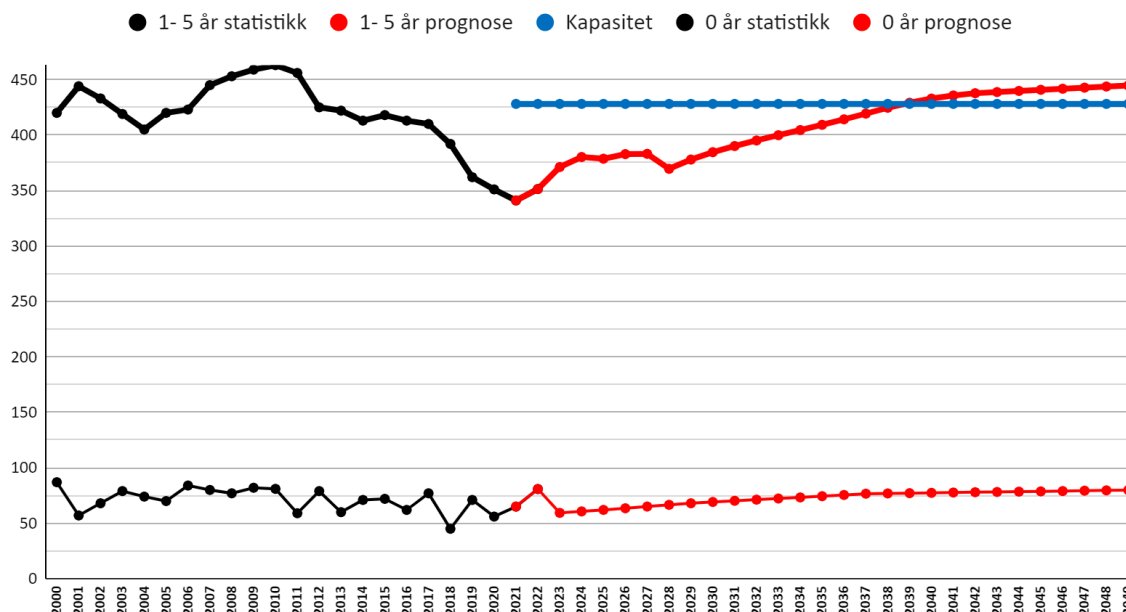
Krets/område	Sørborgen	Tanem	Opptaks- område	Kommunen
Barns andel av befolkningen (prosent)	6%	6%	6%	5%
Antall bosatte barn i 2022	240	111	351	10673
Barnehagekapasitet (godkjent leke- og oppholdsareal) 2022	296	132	428	11355
Plassutnyttelse (barn fra dette og andre områder) 2022	215	100	315	10378
Antall ledige plasser 2022	81	32	113	977
Barnehagebruk (andel barn som bruker barnehage) 2022 (prosent)	97%	94%	96%	97%
Andel barn med plass i eget område 2022 (prosent)	87%	85%	89%	77%
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2026 (netto endring)	15	17	32	-8
Barnetallsvekst fram til utgangen av 2036 (netto endring)	52	11	63	1407
Dagens plasskapasitet 2022 (prosent)	123%	119%	122%	106%
Mål for barnehagekapasitet på sikt (prosent)	100%	100%	100%	100%
Tilpasning av kapasitet i 2026	-42	-5	-47	-690
Tilpasning av kapasitet i 2036	-7	-11	-17	655

Om opptaksområdet

Opptaksområdet består av skolekretsene Sørborgen og Tanem, som ligger i gamle Klæbu kommune. Området består i hovedsak av landbruksareal, boligbebyggelse og servicefunksjoner i tilknytning til Klæbu sentrum og Tanem. I arbeidet med kommuneplanens arealdel pekes det på Klæbu som lokalt sentrum, med et robust befolkningsunderlag og en sentral kollektivlinje.

Bosatte barn 1-5 år og barnetallsprognoser

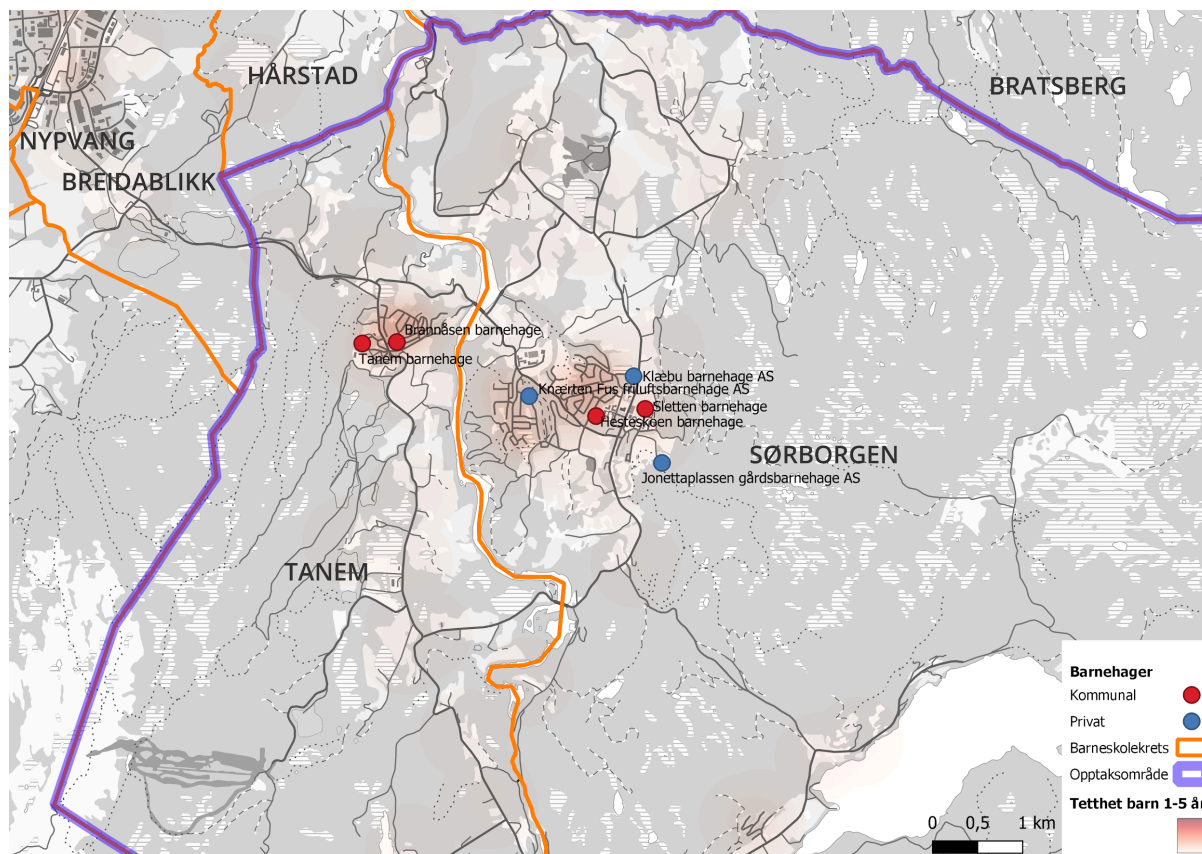
Innenfor opptaksområdet Sørborgen/Tanem bor det ca. 350 barn (årsskiftet 2022/23). Barnetallet var 420 i 2000 og 465 i 2014, og deretter har det gått ned med ca. 100 barn. Seks prosent av de bosatte i opptaksområdet er barn i alderen 1-5 år, ett prosentpoeng lavere enn kommunen som helhet.

Figur 32: Opptaksområde Sørborgen/Tanem. Bosatte barn 1-5 år og 0 år, statistikk 2000-2022 og prognose 2023-2049. Dagens barnehagekapasitet med blå linje.

Befolkningsprognosene viser at barnetall vil kunne øke til 383 i 2026, og videre til 414 i 2036. Veksten i barnetallet er anslått til 18 prosent fram til 2036, mens barnetallet i kommunen som helhet er forventet å øke med 13 prosent. Veksten forventes å bli størst i Sørborgen skolekrets.

Barnehager i opptaksområdet

Figur 33: Ordinære barnehager i skolekretsene som utgjør opptaksområdet Sørborgen/Tanem per august 2023. Rød farge i kartet angir tettheten av bosatte barn i alderen 1-5 år.

Innenfor opptaksområdet ligger det fire kommunale barnehager (to organisatoriske enheter), to private barnehager og to private familiebarnehager. Plassene i de kommunale barnehagene utgjør 62 prosent av barnehagekapasiteten, mot 60 prosent i kommunen som helhet.

Tabell 15: Kommunale og private barnehager i opptaksområdet Sørborgen/Tanem per august 2023.

Barnehager	Enhet	k/p
Brannåsen barnehage Tanem barnehage	Brannåsen og Tanem barnehager	k
Hesteskoen barnehage Sletten barnehage	Hesteskoen og Sletten barnehager	k
Klæbu barnehage Knærten FUS friluftsbarnhage		p p
Tussestua familiebarnehage Jonettaplassen gårdsbarnehage		p p

Barnehagekapasitet og barnehagebruk

Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er på 428 plasser. Kapasiteten var godt tilpasset det lokale behovet for 10-15 år siden, men nedgangen i barnetallet de siste ti årene har ført til at kapasiteten er betydelig høyere enn dagens barnetall (ca. 350). Dersom prognosene for barnetallsutviklingen slår til, vil det kunne være behov for denne kapasiteten om ti år.

Andelen bosatte barn i opptaksområdet Sørborgen/Tanem som benytter barnehage er 96 prosent, litt under kommunen som helhet (97 prosent). I snitt har 89 prosent av barna barnehageplass i eget opptaksområde, noe som er bra med tanke på at det er relativt lange avstander innad i området, og spesielt til barnehager i andre opptaksområder. Det er svært få barn som transporteres mellom de to skolekretsene.

Vurderinger og tiltak

Opptaksområdet Sørborgen/Tanem kjennetegnes av:

- Spredt bosetting med lange avstander innad i området og til barnehager utenfor området.
- Reduksjon i barnetallet de siste årene, forventet vekst i årene framover.
- Overkapasitet i tilbudet i forhold til antall bosatte barn i dag.
- Begrenset antall barn som transporteres til barnehager utenfor opptaksområdet.

I 2020 ble Rydland barnehage med to avdelinger avviklet, både på grunn av overkapasitet i området og svak fysisk tilstand på anlegget. Barnehagekapasiteten i opptaksområdet er likevel på 122 prosent i forhold til antall bosatte barn. Fremover kan forventet barnetallsvekst utnytte eksisterende kapasitet. Det foreslås at samlet kapasitet på sikt kan justeres til 95 prosent i forhold til fremtidig barnetall.

Aktuelle tiltak på kort sikt (2023-26):

- Redusert utnyttelse av kapasiteten innenfor eksisterende barnehager.

Aktuelle tiltak på lengre sikt (2027-36) eller senere:

- Kapasiteten i eksisterende barnehager utnyttes til å imøtekomme behovet, dersom barnetallet øker.
- Vurdere reduksjon i kapasiteten dersom barnetallet ikke øker.

5. Samlet tiltaksplan

5.1. Oppsummering av tiltak på kort og lang sikt

Barnehagebehovsplanen beskriver fakta i kapittel 2, forutsetninger i kapittel 3 og tilbudet i de 14 opptaksområdene i kapittel 4. Ut fra dette er det vurdert ulike tiltak for å sikre tilstrekkelig kapasitet i sektoren, og at tilbudet skal gis i gode og funksjonelle lokaler, egnet for pedagogisk virksomhet. En rekke tiltak er aktuelle: Utvidelser, ombygging og rehabilitering av eksisterende barnehageanlegg, etablering av nye anlegg, begrenset utnyttelse og avvikling av anlegg.

Tiltak på kort sikt, jf. kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2024-27:

- Beslutte og gjennomføre tiltak for å nedjustere kapasiteten i eksisterende, kommunale barnehager, i opptaksområder som over tid har hatt stor overkapasitet. Beslutningen vil, basert på tilstandsvurdering av anleggene, innebære fastsetting av redusert utnyttelse eller forslag om avvikling. Eventuell avvikling besluttet og gjennomføres ut fra prinsippene som beskrives i denne planen.
- Gjennomføre tilstandsvurderinger ved ca. 20 barnehageanlegg, og påstarte rehabilitering av enkelte barnehager, ut fra forslag til investeringsprogram for rehabilitering av de eldste barnehagene.
- Etablere lokaler for forsterket tilbud i 4-6 barnehager, for barn med behov for omfattende hjelp og tilrettelegging, innenfor den økonomiske rammen.
- Ferdigstille nye Risvollan barnehage og prosjektere nye Voldsminde barnehage med nærmiljøsentere, i regi av Barne- og familietjenesten.
- Gjennomføre mindre investeringer i kommunale barnehageanlegg.
- Gjennomføre endringer i organisasjonsstrukturen mellom de kommunale barnehagene, som følge av avvikling av barnehager, og av hensyn til geografiske og ressursmessige forhold.
- Utrede og prioritere aktuelle større utbyggingsprosjekter for neste handlings- og økonomiplanperiode.

Strategier og tiltak på lengre sikt (2027-36):

- Vurdere ytterligere reduksjon av barnehagekapasiteten, i områder der barnetallet går mer ned enn forventet, eller der forventet barnetallsvekst ikke slår til.
- Utbygging av nye barnehager på regulerte barnehagetomter i nye og store boligområder som vedtas i kommuneplanens arealdel. Prosjektene vil bli prioritert ut fra hvilke områder som bygges ut først, og hvor barnetallet øker mest. Tiltakene vil kunne føre til at barnehager i andre områder avvikles og at driften overføres til de nye barnehagene.

- Tilrettelegging for flytting av studentbarnehager til områder rundt nye campus, eventuelt ved bruk av eksisterende kommunale barnehageanlegg.
- Vurdere behovet for regulering av flere barnehagetomter, spesielt i større transformasjonsområder inn mot sentrum.
- Videreføre program for mindre investeringer, og for rehabilitering av eldre barnehager.

5.2. Aktuelle tiltak for å tilpasse barnehagekapasiteten i opptaksområdene

Valg av strategier og tiltak vil variere fra område til område, og fra barnehage til barnehage. Dette er vurdert for hvert opptaksområde. Tabellen under gir en kortfattet oversikt over aktuelle tiltak i opptaksområdene som gjelder tilpasning av kapasiteten på kort og lengre sikt. Utdypet begrunnelse av tiltakene som er gitt for hvert opptaksområde finnes i kapittel 4. Følgende fargekoder er benyttet i tabellen:

- Grønn: Tilstrekkelig kapasitet, kan eventuelt begrense utnyttelsen av kapasiteten i enkelte, eksisterende barnehager.
- Gul: Behov for kapasitetsøkning, dersom barnetallet øker som forventet.
- Rød: Avvikling av barnehager er aktuelt.

Tabell 16: Oversikt over aktuelle kortsiktige og langsiktige tiltak inndelt etter opptaksområde.

Opptaksområde	Tiltak 2023-26	Tiltak 2027-36
1 Kalvskinnet, Singsaker og Bispehaugen	Kapasiteten ble redusert ved avvikling av Gartneriet og THIS barnehager i 2023. Begrense utnyttelsen av kapasiteten i enkelte barnehager.	Vurdere ytterligere reduksjon av barnehagekapasiteten ved fortsatt negativ barnetallsutvikling. Studentbarnehage ved Campus.
2 Lilleby og Lade	Utvidelse av Voldsminde barnehage med nærmiljøsentere og familieavdeling.	Økt kapasitet er aktuelt på Lilleby, Jarlheimsletta, Reina eller øst på Lade, dersom barnetallet øker som forventet.
3 Strindheim, Berg og Eberg	Redusere kapasiteten i området, avvikling skal vurderes spesielt i Eberg skolekrets. Etablere forsterket tilbud ved Brøset barnehage.	Økt kapasitet er aktuelt på Leangen og/eller Brøset, dersom barnetallet øker som forventet. Flytte drift og kapasitet innad i området. Erstatte Brøset barnehage som har leieavtale til 2030.
4 Ranheim, Hansbakken,	Tilpasning av kapasiteten innenfor eksisterende	Økt kapasitet er aktuelt i Brundalen og/eller på Ranheim, dersom

Charlottenlund og Brundalen	barnehager. Etablere forsterket tilbud ved Charlottenlund barnehage.	barnetallet øker som forventet.
5 Vikåsen, Solbakken og Åsvang	Redusere kapasiteten i området, avvikling skal vurderes spesielt i Åsvang skolekrets.	Økt kapasitet er aktuelt på Vikåsen/Reppe, men mest sannsynlig etter planperioden.
6 Nidarvoll og Nardo	Opprettholde dagens kapasitet, som også er viktig for nærliggende områder (Utleira/Steindal).	Regulering av nye barnehagetomter på dagens Sunnland ungdomsskole, og på Tempe. Flytte drift og kapasitet mer sentralt i området.
7 Bratsberg, Utleira og Steindal	Ny Risvollan barnehage med familieavdeling åpnes i 2024. Opprettholde kapasiteten i området ellers.	Opprettholde kapasiteten i området.
8 Ila, Åsveien og Nyborg	Opprettholde dagens kapasitet, som også er viktig for andre områder (Byåsen sør, Midtbyen, Byneset). Etablere forsterket tilbud i barnehager i området.	Opprettholde kapasiteten i området.
9 Byåsen, Hallset, Stavset og Dalgård	Opprettholde dagens kapasitet innenfor eksisterende barnehager.	Opprettholde kapasiteten i området.
10 Romolslia, Flatåsen og Huseby	Opprettholde dagens kapasitet, som også er viktig for andre områder (Stabbursmoen i sør og Byåsen i nord). Videre drift av Saupstad midlertidige barnehage skal avklares. Etablere forsterket tilbud ved Furutoppen barnehage.	Opprettholde kapasiteten i området.
11 Sjetne, Okstad, Tonstad, Hårstad og Rosten	Kapasiteten ble redusert ved avvikling av Myrskogen og Lunderhaugen barnehager i 2023. Opprettholde kapasiteten, som også er viktig for Breidablikk i vest. Forsterket tilbud etablert ved Hårstad barnehage i 2023.	Økt kapasitet er aktuelt på Hallstein gård, dersom barnetallet øker som forventet. Dersom dette gjennomføres, kan kapasiteten justeres ned på Tiller, spesielt i Tonstad skolekrets.

12 Breidablikk, Åsheim, Stabbursmoen og Kattem	Økt utnyttelse av Lund barnehage. Vurdere reduksjon i kapasiteten, spesielt innenfor Tonstad skolekrets.	Økt kapasitet er aktuelt på Kattemskogen, Lund og/eller Solbergåsen, dersom barnetallet øker som forventet. Mest sannsynlig etter planperioden.
13 Spongdal, Rye og Nypvang	Opprettholde dagens kapasitet innenfor eksisterende barnehager.	Opprettholde kapasiteten i området.
14 Sørborgen og Tanem	Redusert kapasitet er aktuelt i begge skolekretsene.	Vurdere reduksjon i kapasiteten dersom barnetallet ikke øker som forventet.

5.3. Tiltak for økt kapasitet i byvekstområder

I perioden fra 2004-2014 ble det etablert ca. 60 kommunale og 35 private barnehager for å øke barnehagekapasiteten i kommunen, i forbindelse med reformen om full barnehagedekning. I årene etter har barnetallet gått ned, og alle prosjekt etter 2014 har vært tiltak for å erstatte barnehager med store rehabiliteringsbehov og/eller midlertidige godkjenninger. Dette gjelder de kommunale barnehagene Kristiansten, Aastahagen, Tiriltoppen, Ilsvika, Granåsen, Stubbanvegen, Ranheimsfjæra, Øya, Kolstad og den private barnehagen Sætra. I 2024 ferdigstilles Risvollan barnehage, som erstatter det midlertidig godkjente anlegget. Flere av disse prosjektene har også tilført økt kapasitet, da det har vært ønskelig å etablere barnehager med større kapasitet enn kapasiteten til anleggene de erstattet.

Dersom prognosene som er lagt til grunn for barnehagebehovsplanen blir en realitet, vil det i perioden fram til 2036 bli om lag 1400 flere barn i alderen 1-5 år. En stor andel av disse barna vil bo i vekstområdene i kommunen. I dag er det en overkapasitet i kommunen, i form av ledige arealer i eksisterende barnehager. Likevel er mye av overkapasiteten lokalisert andre steder enn i vekstområdene. Videre vil flere barnehager nå sin levealder i løpet av planperioden, hvor avvikling vil være mer aktuelt enn å rehabilitere anleggene.

Gjennomgangen av de 14 opptaksområdene peker på en rekke utbyggingsområder. Gjennom arbeidet med [Plan for arealer til offentlige tjenester](#) er det arbeidet med å sikre arealer til barnehagetomter i disse områdene, som igjen er lagt inn i forslaget til [kommuneplanens arealdel](#).

For planperioden 2024-36 vil det bli aktuelt å ta stilling til følgende utbyggingsprosjekter for nye barnehageanlegg:

- Brøset
- Falkenborg
- Granåsen gård
- Hallstein Gård
- Haakon VII gate 14 (østenden)
- Jarlheimsletta
- Kattemskogen
- Leangen (tidligere travbanen)
- Lilleby/Smelteverket
- Lund
- Overvik
- Peder Myhres veg (Ranheim senter)
- Reina
- Reppe
- Solbergåsen
- Steinan (tidl. studentby)

For alle disse prosjektene er barnehagetomter enten regulert inn, under regulering eller sikret i kommuneplanens arealdel. Rekkefølgen og størrelsen på anleggene vil avhenge av hvor utbyggingen og økningen i barnetallet kommer først. Samlet sett representerer disse anleggene en kapasitet på 170-200 nye barnehageplasser. Realiseringen vil kunne føre til avvikling av barnehager i områder med for høy kapasitet, og at driften flyttes til nye barnehager. For flere av prosjektene vil realisering mest sannsynlig skje etter planperioden.

For kommunen er det nødvendig å ha oversikt over lokalisering, omfang og tidspunkt for etablering av nye plasser. Dette tilpasses total kapasitet og behov i kommunen. Styring av utbyggingen er særlig nødvendig når kommunen som helhet har tilstrekkelig kapasitet. For eksempel vil det være aktuelt å flytte driften fra kommunale barnehager i områder med overkapasitet, til de nye utbyggingsområdene. På grunn av dette er tomter som er satt av til barnehageformål de siste årene, regulert til offentlige formål, barnehage. Kommunedirektøren anbefaler at denne praksisen videreføres.

Forslag til prioritering og rammer for disse prosjektene vil bli lagt fram gjennom handlings- og økonomiplanen.

Trondheim kommune
Postboks 2300 Torgarden
7004 Trondheim

www.trondheim.kommune.no

